

Državni pedagoški standardi

Republika Hrvatska
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Državni pedagoški standardi

Impressum

Državni pedagoški standardi

Nakladnik:

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH

Za nakladnika:

prof. dr. sc. Dragan Primorac, ministar

Urednici:

prof. dr. sc. Dragan Primorac, prof. dr. sc. Dijana Vican, mr. sc. Vini Rakić, Želimir Janjić, prof. Ivan Milanović Litre, dipl. teol.

Grafičko oblikovanje:

Vito Deverić

Ilustracija na naslovnici:

Boris Ljubičić: »H« kao hrvatska znanost

Tisak:

Gipa d.o.o.

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 680867.

ISBN 978-953-6569-56-4

Zagreb, 2008.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Donje Svetice 38, 10000 Zagreb, Hrvatska

Tel.: + 385 (0) 1 4569 000

Faks: + 385 (0) 1 4594 301

E-pošta: ured@mzos.hr

URL: <http://www.mzos.hr>

Državni
pedagoški
standardi

Zagreb, 2008.

Vijeće za pedagoški standard

Predsjednik Vijeća

prof. dr. sc. **Nikola Pastuović**, Pedagoški fakultet, Sveučilište u Zagrebu

Članovi

prof. dr. sc. **Hildegard Auf-Franić**, Arhitektonski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

prof. dr. sc. **Ante Bežen**, Pedagoški fakultet, Sveučilište u Zagrebu

Marija Brana, prof., Hrvatska gimnazija Rovinj, Rovinj

prof. dr. sc. **Sergej Gabršček**, vanjski suradnik, Centar za promociju znanja, Ljubljana, Slovenija

Vinko Grgić, prof., Osnovna škola Čakovec, Čakovec

prof. dr. sc. **Josip Grgurić**, Klinika za dječje bolesti, Zagreb

Marija Ivanković, prof., Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH

Vojko Kranželić, prof., Ekonomska i birotehnička škola, Bjelovar

Zvonimir Laktašić, prof., Sindikat hrvatskih učitelja, Zagreb

Tonči Padovan, prof., Osnovna škola Blato, Blato na Korčuli, Korčula

doc. dr. sc. **Ivica Pažin**, Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu, Sveučilište u Osijeku

Sonja Pribela Hodap, prof. psiholog, Dječji vrtić Crikvenica i Udruga RODA

Josip Prpa, prof., Gimnazija Vukovar, Vukovar

prof. dr. sc. **Ivan Prskalo**, Učiteljska akademija, Sveučilište u Zagrebu

mr. sc. **Mirko Ruščić**, Filozofski fakultet, Sveučilište u Splitu

Danica Sinožić, prof., Osnovna škola »Fran Franković«, Rijeka

doc. dr. sc. **Danijela Živković**, Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

Sanja Župa, dipl. učiteljica, Osnovna škola Spinut, Split

Uvodna riječ

Poštovani,

pred vama je jedinstven dokument državnih pedagoških standarda za sve tri razine odgojno-obrazovnog sustava: predškolsku, osnovnoškolsku i srednjoškolsku, a koje je na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, dana 16. svibnja 2008. godine, donio Hrvatski sabor.

Državnim pedagoškim standardima utvrđeni su optimalni prostorni, kadrovski, zdravstveni, tehnički, informatički i drugi normativi koji služe kao putokaz za osiguravanje ujednačenih uvjeta rada u odgojno-obrazovnim ustanovama. Svrha je pedagoških standarda da temeljem propisanih kriterija unaprijede sveukupnu djelatnost na jedinstvenim osnovama uz ravnomjerne uvjete rada odgojno-obrazovnih ustanova. Jednaki uvjeti rada pretpostavka su za osiguravanje više kvalitete odgoja i obrazovanja.

Značaj ovoga dokumenta najbolje ilustrira činjenica da je posljednji ovakav dokument, onaj za predškolske ustanove, donesen 1983. godine, a za osnovnu i srednju školu pedagoški standardi desetljećima nisu redefrirani.

Mjerila državnih pedagoških standarda prate vremenski koeficijenti izvodljivosti koji služe lokalnoj i županijskoj upravi, Ministarstvu i drugim zainteresiranim ulagačima za financijsko planiranje i realiziranje pojedinih standarda. U ostvarivanju podizanja kvalitete svega onoga što čini odgojno-obrazovnu infrastrukturu trebaju biti uključeni i osnivači odgojno-obrazovnih ustanova i institucija lokalne i regionalne razine jer odgojno-obrazovni sustav sa svojom temeljnom zadaćom odgajanja i obrazovanja djece, mladih i odraslih predstavlja temelj razvoja svakoga pojedinca, svake sredine i države. Prema tome, planiranje, vremenik ostvarenja očekivanih standarda i sudjelovanje u financiranju obveza je društva u cjelini.

Izražavam posebnu zahvalnost članicama i članovima Vijeća za pedagoški standard, članicama i članovima povjerenstava i radnih skupina, socijalnim partnerima te svima onima koji su dali svoj doprinos u osuvremenjivanju uvjeta poučavanja i učenja u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama te onima koji su svojim primjedbama, preporukama i komentarima pomogli u izradbi ovoga vrijednog dokumenta.

Vjerujući da smo ozbiljujući procese promjene u odgojno-obrazovnome sustavu osvijestili načelo podijeljene odgovornosti, pozivam sve sudionike na ostvarenje misije poboljšanja, unaprjeđivanja i stvaranja najviših standarda kvalitete odgoja i obrazovanja. Predanost ciljevima i dosljednost u njihovu ostvarenju bit će, nedvojbeno, na radost svima nama i naraštajima koji dolaze.

prof. dr. sc. Dragan Primorac

ministar znanosti, obrazovanja i športa

Sadržaj

Uvodna riječ	7
1. DRŽAVNI PEDAGOŠKI STANDARD PREDŠKOLSKOG ODGOJA I NAOBRABZE	
I. Temeljne odredbe	11
II. Programi odgoja i naobrazbe djece predškolske dobi	13
III. Predškolski odgoj i naobrazba djece s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama (djeca s teškoćama i darovita djeca)	14
IV. Predškolski odgoj i naobrazba djece hrvatskih građana u inozemstvu	18
V. Predškolski odgoj i naobrazba na jeziku i pismu nacionalne manjine	18
VI. Ustroj predškole	19
VII. Mjerila za broj djece u odgojno-obrazovnim skupinama	19
VIII. Mjerila za broj odgojitelja, stručnih suradnika i ostalih radnika u dječjem vrtiću	21
IX. Mjere zdravstvene zaštite i prehrane djece u dječjem vrtiću	28
X. Mjerila za financiranje programa dječjih vrtića	29
XI. Materijalni i financijski uvjeti rada	29
XII. Osnovna oprema, didaktička sredstva i druga pomagala potrebna za provedbu redovitih i posebnih programa	34
XIII. Sustav kvalitete predškolskog odgoja i naobrazbe	35
XIV. Završne odredbe	35
PRILOG	37
Koeficijent izvodljivosti Državnoga pedagoškog standarda	37
2. DRŽAVNI PEDAGOŠKI STANDARD OSNOVNOŠKOLSKOG SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA	
I. Temeljne odredbe	39
II. Mjerila za ustroj mreža škola na područjima županija	42
III. Mjerila za ustroj osnovne škole kao javne ustanove, za ustroj područne škole i za ustroj nastave u dislociranome objektu osnovne škole	44
IV. Mjerila za broj razrednih odjela u osnovnoj školi kao samostalnoj ustanovi	45
V. Mjerila za broj učenika u razrednome odjelu i odgojno-obrazovnoj skupini	45

VI.	Mjerila za učitelje, stručne suradnike, ravnatelje i druge radnike u osnovnoj školi	47
VII.	Mjerila za opterećenost učenika satima nastavnog plana i programa	49
VIII.	Mjerila za trajno profesionalno usavršavanje, napredovanje ravnatelja, učitelja i stručnih suradnika te mjerila za osposobljavanje i stručno usavršavanje ostalih radnika	50
IX.	Mjerila za prostor i opremu u osnovnoj školi	51
X.	Mjerila za posebne odgojno-obrazovne potrebe u osnovnome školstvu	60
XI.	Mjerila učeničkog standarda	65
XII.	Mjerila za školu vježbaonicu i za školu u kojoj se provode istraživanja	67
XIII.	Sustav kvalitete osnovnog školstva	68
XIV.	Sredstva za provedbu pedagoškog standarda	68
XV.	Prijelazne i završne odredbe	68
	PRILOG	70
	Koeficijent izvodljivosti Državnoga pedagoškog standarda	71

3. DRŽAVNI PEDAGOŠKI STANDARD SREDNJOŠKOLSKOG SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA

I.	Temeljne odredbe	73
II.	Mjerila za veličinu srednjoškolske ustanove	74
III.	Mjerila za uvjete provođenja odgojno-obrazovnog procesa	77
IV.	Posebne odgojno-obrazovne potrebe u srednjem školstvu	97
V.	Učenički dom	100
VI.	Prijelazne i završne odredbe	108
	PRILOG	109
	Koeficijent izvodljivosti Državnoga pedagoškog standarda	110

DRŽAVNI PEDAGOŠKI STANDARD PREDŠKOLSKOG ODGOJA I NAOBRAZBE¹

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Državnim pedagoškim standardom predškolskog odgoja i naobrazbe (u daljnjem tekstu: Standard) utvrđuju se:

- programi s obzirom na trajanje i namjenu,
- predškolski odgoj i naobrazba djece i djece s posebnim potrebama i to djece s teškoćama i darovite djece,
- predškolski odgoj i naobrazba djece hrvatskih građana u inozemstvu,
- predškolski odgoj i naobrazba djece pripadnika nacionalnih manjina,
- ustroj predškole,
- mjerila za broj djece u odgojnim skupinama,
- mjerila za broj odgojitelja, stručnih suradnika i ostalih radnika u dječjem vrtiću,
- mjere zdravstvene zaštite i prehrane djece u dječjem vrtiću,
- mjerila za financiranje programa dječjih vrtića,
- materijalni i financijski uvjeti rada,
- prostori dječjeg vrtića,
- higijensko-tehnički zahtjevi za prostore u dječjem vrtiću,
- mjerila za opremu dječjeg vrtića,
- mjerila za didaktička sredstva i pomagala.

¹ *Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i naobrazbe* donesen je 16. svibnja 2008. godine te objavljen u Narodnim novinama broj 63. od 2. lipnja 2008. godine.

Članak 2.

- (1) Ovim se Standardom utvrđuju uvjeti za rad dječjih vrtića i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost organiziranog oblika odgojno-obrazovnog rada s djecom predškolske dobi.
- (2) U smislu ovoga Standarda pojedini pojmovi imaju sljedeća značenja:
 1. *Dječji vrtić* – predškolska ustanova (sa ili bez podružnica) u kojoj se provode organizirani oblici izvanobiteljskog odgojno-obrazovnog rada, njege i skrbi o djeci predškolske dobi.
 2. *Zgrada dječjeg vrtića* – objekt koji može imati najviše 10 odgojno-obrazovnih skupina.
 3. *Dijete* – osoba u dobi od šest mjeseci do polaska u školu koja polazi organizirani oblik predškolskog odgoja i naobrazbe i aktivni je sudionik odgojno-obrazovnog procesa koji se ostvaruje u dječjem vrtiću.
 4. *Dijete s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama jest:*
 - *dijete s teškoćama* – dijete s utvrđenim stupnjem i vrstom teškoće po propisima iz socijalne skrbi, koje je uključeno u redovitu i/ili posebnu odgojnu skupinu u dječjem vrtiću, ili posebnu odgojno-obrazovnu ustanovu ili
 - *darovito dijete* – dijete kojem je utvrđena iznadprosječna sposobnost u jednom ili više područja uključeno u jaslične i vrtićne programe predškolskog odgoja i naobrazbe.
 5. *Program* – akt kojim se propisuju opći ciljevi i sadržaji, materijalni uvjeti i nositelji odgojno-obrazovnog rada prema Programskom usmjerenju predškolskog odgoja i obrazovanja predškolske djece.
 6. *Odgojitelj* – stručno osposobljena osoba za odgojno-obrazovni rad s djecom u dječjem vrtiću ili drugoj pravnoj osobi koja obavlja djelatnost predškolskog odgoja i naobrazbe.
 7. *Stručni suradnik* – stručno osposobljena osoba sa zanimanjem pedagoga, psihologa i stručnjaka edukacijsko-rehabilitacijskog profila koja pruža pomoć djeci i odgojiteljima u odgojno-obrazovnom radu i koja pridonosi razvoju i unapređenju djelatnosti predškolskog odgoja.
 8. *Stručno usavršavanje* – trajno profesionalno napredovanje odgojitelja, stručnih suradnika i ravnatelja te drugih odgojno-obrazovnih radnika u dječjem vrtiću radi unapređenja odgojno-obrazovnog rada.

II. PROGRAMI ODGOJA I NAOBRABZE DJECE PREDŠKOLSKE DOBI

Članak 3.

- (1) Programi odgoja i naobrazbe s obzirom na trajanje mogu biti:
 - cjelodnevni u trajanju od 7 do 10 sati dnevno,
 - poludnevni u trajanju od 4 do 6 sati dnevno,
 - višednevni u trajanju od jednoga do 10 dana (programi izleta, ljetovanja i zimovanja),
 - programi u trajanju do 3 sata dnevno.
- (2) Programi odgoja i naobrazbe djece predškolske dobi jesu:
 - 2.1. Redoviti programi su cjeloviti razvojni programi odgoja i naobrazbe djece u dobi od šest mjeseci do polaska u školu koji su namijenjeni djeci za zadovoljavanje njihovih potreba i potreba roditelja u različitome trajanju.
 - 2.2. Posebni programi su:
 - a) programi ranog učenja stranog jezika,
 - b) glazbeni programi,
 - c) likovni programi,
 - d) dramsko-scenski programi,
 - e) informatički programi,
 - f) športski programi te programi ritmike i plesa,
 - g) ekološki programi i programi odgoja za održivi razvoj,
 - h) vjerski programi,
 - i) programi zdravstvenog odgoja,
 - j) programi za djecu s posebnim zdravstvenim potrebama (djeca s akutnim bolestima i potrebama, djeca s kroničnim bolestima, djeca s poremećajem tjelesne težine, endokrinološkim i drugim poremećajima),
 - k) programi rada s roditeljima,
 - l) preventivni programi, programi sigurnosti te interventni, kompenzacijski i rehabilitacijski programi.
 - 2.3. Alternativni odgojno-obrazovni programi prema koncepcijama Marije Montessori, Rudolfa Steinera, sestara Agazzi, Jurgena Zimmera, Reggio koncepciji i drugo.
 - 2.4. Programi javnih potreba organiziraju se i realiziraju za:
 - a) djecu s teškoćama,
 - b) darovitu djecu,
 - c) djecu hrvatskih građana u inozemstvu,
 - d) djecu pripadnike nacionalnih manjina,

- e) djecu u godini prije polaska u osnovnu školu koja nisu obuhvaćena redovitim programom predškolskog odgoja (program predškole).
- (3) Programi iz stavka 2. ovoga članka mogu se izvoditi i kao eksperimentalni programi.
- (4) Dječji vrtić prema svojim posebnostima (kulturi, tradiciji, geografskim specifičnostima i drugo) razvija svoj odgojno-obrazovni program.

III. PREDŠKOLSKI ODGOJ I NAOBRABZA DJECE S POSEBNIM ODGOJNO-OBRAZOVNIM POTREBAMA (DJECA S TEŠKOĆAMA I DAROVITA DJECA)

Predškolski odgoj i naobrazba djece s teškoćama

Članak 4.

- (1) Djeca s teškoćama uključuju se u redoviti ili program javnih potreba predškolskog odgoja i naobrazbe.
- (2) Djecom s teškoćama u smislu ovoga Standarda smatraju se:
- djeca s oštećenjem vida,
 - djeca s oštećenjem sluha,
 - djeca s poremećajima govorno-glasovne komunikacije,
 - djeca s promjenama u osobnosti uvjetovanim organskim čimbenicima ili psihozom,
 - djeca s poremećajima u ponašanju,
 - djeca s motoričkim oštećenjima,
 - djeca sniženih intelektualnih sposobnosti,
 - djeca s autizmom,
 - djeca s višestrukim teškoćama,
 - djeca sa zdravstvenim teškoćama i neurološkim oštećenjima (dijabetes, astma, bolesti srca, alergije, epilepsija i slično).
- (3) Lakšim teškoćama djece smatraju se:
- slabovidnost,
 - naglušost,
 - otežana glasovno-govorna komunikacija,
 - promjene u osobnosti djeteta uvjetovane organskim čimbenicima ili psihozom,

- poremećaji u ponašanju i neurotske smetnje (agresivnost, hipermotoričnost, poremećaji hranjenja, enureza, enkompreza, respiratorne afektivne krize), motorička oštećenja (djelomična pokretljivost bez pomoći druge osobe),
- djeca sa smanjenim intelektualnim sposobnostima (laka mentalna retardacija).

(4) Težim teškoćama djece smatraju se:

- sljepoća,
- gluhoća,
- potpuni izostanak govorne komunikacije,
- motorička oštećenja (mogućnost kretanja uz obveznu pomoć druge osobe ili elektromotornog pomagala),
- djeca značajno sniženih intelektualnih sposobnosti,
- autizam,
- višestruke teškoće (bilo koja kombinacija navedenih težih teškoća, međusobne kombinacije lakših teškoća ili bilo koja lakša teškoća u kombinaciji s lakom mentalnom retardacijom).

Članak 5.

Programi rada za djecu s teškoćama provode se s djecom starosne dobi od šest mjeseci do polaska u školu, i to uključivanjem djece u:

- odgojno-obrazovne skupine s redovitim programom
- odgojno-obrazovne skupine s posebnim programom
- posebne ustanove.

Članak 6.

U odgojno-obrazovne skupine s redovitim programom uključuju se, na temelju mišljenja stručnog povjerenstva (osnovanog po propisima iz područja socijalne skrbi), mišljenja stručnih suradnika (pedagoga, psihologa, stručnjaka edukacijsko-rehabilitacijskog profila), više medicinske sestre i ravnatelja dječjeg vrtića kao i odgovarajućih medicinskih i drugih nalaza, mišljenja i rješenja nadležnih tijela, ustanova i vještaka, i to:

- djeca s lakšim teškoćama koja s obzirom na vrstu i stupanj teškoće, uz osiguranje potrebnih specifičnih uvjeta mogu svladati osnove programa s ostalom djecom u skupini, a uz osnovnu teškoću nemaju dodatne teškoće, osim lakših poremećaja glasovno-govorne komunikacije;
- djeca s težim teškoćama uz osiguranje potrebnih specifičnih uvjeta, ako je nedovoljan broj djece za ustroj odgojno-obrazovne skupine s posebnim programom.

Članak 7.

- (1) U odgojno-obrazovne skupine s posebnim programom u dječjem vrtiću uključuju se djeca s teškoćama kojima se vrsta i stupanj teškoće utvrđuje prema propisima iz područja socijalne skrbi.
- (2) Djeca iz stavka 1. ovoga članka sukladno svojim sposobnostima, potrebama i interesima imaju pravo i na uključivanje u redovite, posebne te alternativne programe s ostalom djecom.
- (3) Prosudbu o uključivanju djece iz stavka 1. ovoga članka donosi tim stručnjaka (stručni suradnici, viša medicinska sestra i ravnatelj) dječjeg vrtića.
- (4) Tim stručnjaka dječjeg vrtića, u svrhu ostvarivanja prava djeteta iz stavka 1. ovoga članka na uključivanje u redovite, posebne i alternativne programe s ostalom djecom donosi program uključivanja za svako dijete prilagođen njegovim sposobnostima, potrebama i interesima.

Članak 8.

- (1) Posebne ustanove za provedbu programa rada s djecom s teškoćama od navršениh šest mjeseci do polaska u školu jesu:
 - dječji vrtići osnovani za rad s djecom s teškoćama,
 - odgojno-obrazovne ustanove,
 - ustanove socijalne skrbi,
 - zdravstvene ustanove.
- (2) U posebne odgojno-obrazovne ustanove uključuju se djeca s teškoćama ako ta ustanova ima prostorne i kadrovske uvjete za formiranje odgojno-obrazovne skupine posebnoga programa.
- (3) U ustanove socijalne skrbi uključuju se djeca s teškoćama kojoj je, sukladno zakonu kojim se uređuju odnosi iz područja socijalne skrbi, utvrđeno izdvajanje iz obitelji uz smještaj u ustanovu socijalne skrbi koja provodi predškolski odgoj.
- (4) U zdravstvene ustanove uključuju se djeca s teškoćama kojoj je zbog zdravstvenih razloga potreban smještaj u zdravstvene ustanove pri kojima su ustrojeni programi predškolskog odgoja za djecu s teškoćama.

Predškolski odgoj i naobrazba darovite djece

Članak 9.

- (1) Za darovitu djecu u dječjem vrtiću osigurava se provedba posebnih programa predškolskog odgoja i naobrazbe.
- (2) Rano otkrivanje i utvrđivanje darovitosti provodi psiholog u suradnji s drugim stručnim suradnicima dječjeg vrtića.

- (3) Posebni program predškolskog odgoja i naobrazbe za darovitu djecu donosi psiholog u suradnji s drugim stručnim suradnicima i stručnjacima u području prirodnih i humanističkih znanosti uz prethodno odobrenje ministarstva nadležnoga za obrazovanje.
- (4) Program iz stavka 3. ovoga članka provode odgojitelji i stručni suradnici u suradnji s ostalim odgojno-obrazovnim radnicima u dječjem vrtiću, a po potrebi i s odgovarajućim stručnim i znanstvenim ustanovama.

Članak 10.

Programi za darovitu djecu iz članka 9. stavka 1. ovoga Standarda ostvaruju se:

- u svim vrstama programa i u svim odgojno-obrazovnim skupinama dječjih vrtića te
- u kraćim posebno prilagođenim programima primjerenim sposobnostima, potrebama i interesima djeteta u dogovoru s roditeljima.

Članak 11.

Programi namijenjeni darovitoj djeci se temelje na:

- individualnim sposobnostima, sklonostima i interesima,
- dodatnim programskim sadržajima,
- stalnoj suradnji s roditeljima,
- praćenju djetetova napredovanja,
- stalnoj suradnji sa stručnjacima i znanstvenim ustanovama.

Članak 12.

Posebni programi predškolskog odgoja i naobrazbe za darovitu djecu ostvaruju se kao:

- a) prošireni redoviti programi koji su djelomično prilagođeni djetetovim izraženim interesima, sklonostima i sposobnostima, a ostvaruju se u redovitim programima predškolskog odgoja i naobrazbe.
- b) programi rada u manjim skupinama djece istih ili sličnih sposobnosti, sklonosti i interesa organiziranjem posebnih aktivnosti (projekti, zahtjevnije logičko-didaktičke igre, rad na multimedijском računalu i slično),
- c) posebno prilagođeni programi dopunjeni sadržajima koji potiču razvoj specifičnih područja darovitosti, uz poštovanje razvojnih specifičnosti darovitog djeteta, a ostvaruju se kao:
 - igraonice za darovitu djecu sličnih intelektualnih sposobnosti i interesa (do 15 djece)
 - programi specifičnih sadržaja za djecu sličnih sposobnosti, interesa i talenata (glazbena, likovna, športska, jezična, kreativna igraonica)
 - individualni mentorski rad.

IV. PREDŠKOLSKI ODGOJ I NAOBRABZA DJECE HRVATSKIH GRAĐANA U INOZEMSTVU

Članak 13.

Programi predškolskog odgoja i naobrazbe uspostavljaju stupnjevitost odgoja i naobrazbe djece hrvatskih građana u inozemstvu kao programi pripreme za dopunske osnovne škole te obuhvaćaju djecu od tri godine života do polaska u osnovnu školu.

Članak 14.

- (1) Programima predškolskog odgoja i naobrazbe za djecu hrvatskih građana u inozemstvu obuhvaćaju se djeca predškolske dobi radi stjecanja znanja o socijalnim i kulturnim uvjetima života u Republici Hrvatskoj i očuvanja nacionalnog identiteta, zbog usvajanja, razvijanja i promicanja hrvatskoga jezika i kulture u zemlji u kojoj djeca borave te radi lakšeg uključivanja u osnovnu dopunsku školu.
- (2) Predškolski odgoj i naobrazbu djece hrvatskih građana u inozemstvu Republika Hrvatska promiče i potiče na stručnoj razini pružanjem materijalne potpore u organiziranju seminara, predavanja, stručnih radionica i lektorskih vježbi za predškolske radnike i učitelje koji provode kraće programe s djecom u dopunskom radu te u nabavi stručne i priručne literature.
- (3) Ministarstvo nadležno za obrazovanje dužno je poticati i pružati stručnu i materijalnu potporu hrvatskoj nacionalnoj manjini u inozemstvu u organiziranju predškolskog odgoja i naobrazbe za djecu hrvatskih građana u inozemstvu.

V. PREDŠKOLSKI ODGOJ I NAOBRABZA NA JEZIKU I PISMU NACIONALNE MANJINE

Članak 15.

- (1) Programi predškolskog odgoja i naobrazbe mogu biti na jeziku i pismu nacionalne manjine i dvojezični, a provode se u odgojno-obrazovnim skupinama određene nacionalne manjine i u predškolskim ustanovama osnovanima za djecu pripadnike nacionalnih manjina.
- (2) Dvojezični programi su programi koji se realiziraju na hrvatskom jeziku i materinskom jeziku nacionalne manjine u ravnomjernoj zastupljenosti.
- (3) Dio programa predškolskog odgoja na jeziku i pismu nacionalne manjine obvezno se izvodi i na hrvatskome jeziku u trajanju od najmanje 10 sati tjedno po odgojno-obrazovnoj skupini.
- (4) Predškolske ustanove za djecu pripadnike nacionalnih manjina osnivaju se pod uvjetima utvrđenim Zakonom o predškolskom odgoju i naobrazbi (»Narodne novine«, br. 10/97. i 107/07.) i Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (»Narodne novine«, br. 51/00.).

VI. USTROJ PREDŠKOLE

Članak 16.

- (1) Program predškole je namijenjen djeci u godini dana prije polaska u osnovnu školu, koja nisu obuhvaćena redovitim programom predškolskog odgoja u dječjem vrtiću.
- (2) Program predškole u pravilu se ustrojava u dječjem vrtiću, a u mjestima gdje nema dječjeg vrtića program predškole provodi osnovna škola.

Članak 17.

Dječji vrtić, odnosno osnovna škola, za provedbu programa predškole osigurava:

- prostor i opremu za provedbu programa,
- odgojitelje, učitelje razredne nastave i stručne suradnike,
- plan odgojno-obrazovnog rada.

Članak 18.

- (1) Program predškole traje 250 sati, a provodi se u razdoblju od 1. listopada do 31. svibnja.
- (2) Iznimno, ako je programom predškole obuhvaćeno manje od petero djece ili ako se ne može organizirati prijevoz djece do vrtića, odnosno osnovne škole, program predškole može se smanjiti, a mora trajati najmanje 150 sati u razdoblju iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 19.

Broj djece u jednoj odgojno-obrazovnoj skupini za provedbu programa predškole ne može biti veći od 20 djece.

Članak 20.

Oprema i organizacija prostora svrhom i namjenom mora biti primjerena djetetovoj dobi te jamčiti provedbu programom određenih zadaća.

VII. MJERILA ZA BROJ DJECE U ODGOJNO-OBRAZOVNIM SKUPINAMA

Članak 21.

- (1) Odgojno-obrazovna skupina osnovna je jedinica u kojoj se provode različiti programi za djecu predškolske dobi. Odgojno-obrazovne skupine ustrojavaju se prema dobi djece, vrsti i trajanju programa, sposobnostima, potrebama i interesima djece i roditelja.
- (2) Dječji vrtić optimalne veličine ima od 17 do 20 odgojnih skupina redovitoga programa ili 340 do 400 djece ukupno.

- (3) Dječji vrtić s područnim odjelima optimalne veličine ima 30 odgojnih skupina ili 600 djece.
- (4) Dječji vrtić može imati najmanje jednu odgojnu skupinu s najviše 25 djece.
- (5) Odredbe ovoga Standarda primjenjuju se na sve vrtiće neovisno o broju odgojno-obrazovnih skupina odnosno djece.

Članak 22.

- (1) Broj djece u odgojno-obrazovnoj skupini u redovitom programu utvrđuje se ovisno o dobi djeteta i broju djece s teškoćama uključene u odgojnu skupinu.
- (2) U odgojno-obrazovnu skupinu djece u redovitom programu u dobi:
 - od navršenih šest do navršenih 12 mjeseci može se uključiti najviše 5 djece,
 - od 13 do 18 mjeseci može se uključiti najviše 8 djece,
 - od 19 do 24 mjeseca može se uključiti najviše 12 djece,
 - u trećoj godini može se uključiti najviše 14 djece,
 - u četvrtoj godini može se uključiti najviše 18 djece,
 - u petoj godini može se uključiti najviše 20 djece,
 - u šestoj godini može se uključiti najviše 23 djece,
 - u sedmoj godini do polaska u školu može se uključiti najviše 25 djece.
- (3) U odgojno-obrazovnu skupinu može se uključiti, na temelju mišljenja stručnih suradnika dječjeg vrtića, samo jedno dijete s lakšim teškoćama i tada se broj djece u skupini smanjuje za dvoje djece.
- (4) U odgojno-obrazovnu skupinu može se uključiti samo jedno dijete s većim ili kombiniranim teškoćama ako je nedostatan broj djece za ustroj odgojne skupine s posebnim programom i tada se broj djece smanjuje za četvero.
- (5) U mješovitoj odgojno-obrazovnoj skupini u redovitom programu u odgojno-obrazovnu skupinu djece u dobi:
 - od 1 do 2 godine može se uključiti najviše 10 djece,
 - od 1 do 3 godine može se uključiti najviše 12 djece,
 - od 3 godine do polaska u školu može se uključiti najviše 20 djece,
 - od 4 godine do polaska u školu može se uključiti najviše 22 djece.

Članak 23.

- (1) Broj djece s teškoćama u odgojno-obrazovnim skupinama posebnog programa u dječjim vrtićima i posebnim ustanovama utvrđuje se ovisno o dobi djece i vrsti teškoće.

- (2) Za djecu s istom vrstom teškoće u odgojno-obrazovnu skupinu djece u dobi:
- od 1 do 2 godine može se uključiti najviše 3 djeteta,
 - od 2 do 4 godine može se uključiti najviše 5 djece,
 - od 3 do 7 godina može se uključiti najviše 5 djece,
 - od 4 do 7 godina može se uključiti najviše 7 djece.
- (3) Za djecu s autizmom, djecu različite dobi i djecu s različitom vrstom teškoće u odgojno-obrazovnu skupinu djece u dobi:
- od 1 do 2 godine može se uključiti najviše 2 djeteta,
 - od 2 do 5 godina može se uključiti najviše 3 djeteta,
 - od 3 do 7 godina može se uključiti najviše 3 djeteta,
 - od 6 do 7 godina može se uključiti najviše 4 djeteta.

Članak 24.

Iznimno, ovisno o uvjetima rada, potrebama djece i roditelja, uvođenju pokusnih programa i slično, dječji vrtić može, uz suglasnost osnivača, u odgojnu skupinu uključiti manji broj djece od broja djece za odgojne skupine utvrđene ovim Standardom.

VIII. MJERILA ZA BROJ ODGOJITELJA, STRUČNIH SURADNIKA I OSTALIH RADNIKA U DJEČJEM VRTIĆU

23

Članak 25.

- (1) Broj potrebnih radnika u dječjem vrtiću utvrđuje se ovisno o broju odgojno-obrazovnih skupina, trajanju i vrsti programa te uvjetima rada u skladu s ovim Standardom.
- (2) Odgojitelji, stručni suradnici i ravnatelji imaju obvezu trajnoga profesionalnog usavršavanja sukladno planu i programu koji donosi ministar nadležan za obrazovanje.

Odgojitelji

Članak 26.

- (1) U dječjem vrtiću neposredne zadaće odgoja i naobrazbe predškolske djece od navršениh šest mjeseci do polaska u osnovnu školu provode odgojitelji.
- (2) Odgojitelj je stručno osposobljena osoba koja provodi odgojno-obrazovni program rada s djecom predškolske dobi i stručno promišlja odgojno-obrazovni proces u svojoj odgojno-obrazovnoj skupini. On pravodobno planira, programira i vrednuje odgojno-obrazovni rad u dogovorenim razdobljima. Prikuplja, izrađuje i održava sredstva za rad s djecom te vodi brigu o estetskom i funkcionalnom uređenju prostora za izvođenje različitih aktivnosti. Radi na zadovoljenju svakidašnjih potreba djece i njihovih razvojnih zadaća te potiče razvoj

svakoga djeteta prema njegovim sposobnostima. Vodi dokumentaciju o djeci i radu te zadovoljava stručne zahtjeve u organizaciji i unapređenju odgojno-obrazovnog procesa. Surađuje s roditeljima, stručnjacima i stručnim timom u dječjem vrtiću kao i s ostalim sudionicima u odgoju i naobrazbi djece predškolske dobi u lokalnoj zajednici. Odgovoran je za provedbu programa rada s djecom kao i za opremu i didaktička sredstva kojima se koristi u radu.

- (3) Predškolske programe za djecu s teškoćama u dječjim vrtićima i u posebnim ustanovama ostvaruju odgojitelji i stručnjaci edukacijsko-rehabilitacijskog profila raznih usmjerenja u suradnji s drugim članovima stručnog tima.
- (4) Posebne programe u dječjem vrtiću mogu provoditi odgojitelji i odgojno-obrazovni radnici odgovarajuće struke koji ispunjavaju uvjete za rad u osnovnoj školi.

Članak 27.

S djecom jaslične dobi od šest mjeseci do navršene prve godine života u 10-satnom programu rade najmanje tri odgojitelja s petero djece.

Članak 28.

- (1) Broj odgojitelja po odgojno-obrazovnoj skupini s obzirom na trajanje programa tijekom dana je za:
 - 3 sata – jedan odgojitelj s polovicom radnog vremena,
 - 4 do 6 sati – jedan odgojitelj s punim radnim vremenom,
 - 7 do 10 sati – dva odgojitelja s punim radnim vremenom.
- (2) Ako je u odgojno-obrazovnu skupinu uključeno dijete s težim teškoćama, prema procjeni stručnog tima može raditi još jedan odgojitelj ili stručnjak edukacijsko-rehabilitacijskog profila.
- (3) Broj radnika po odgojno-obrazovnoj skupini s posebnim programom za djecu s teškoćama prema trajanju programa je:
 - 4 do 6 sati – jedan stručnjak edukacijsko-rehabilitacijskog profila s punim radnim vremenom i pomoćni radnik za njegu, skrb i pratnju s polovicom radnog vremena,
 - 7 do 10 sati – jedan stručnjak edukacijsko-rehabilitacijskog profila s punim radnim vremenom, jedan odgojitelj s punim radnim vremenom, jedan pomoćni radnik za njegu, skrb i pratnju s punim radnim vremenom.

Članak 29.

- (1) Odgojitelji su obvezni u neposrednom odgojno-obrazovnom radu s djetetom i skupinom djece provesti 27,5 radnih sati tjedno, a ostale poslove u sklopu satnice do punoga radnog vremena.
- (2) Ostali poslovi odgojitelja obuhvaćaju planiranje, programiranje i vrednovanje rada, pripremu prostora i poticaja, suradnju i savjetodavni rad s roditeljima i ostalima te poslove stručnog usavršavanja.
- (3) Stručnjaci edukacijsko-rehabilitacijskog profila u posebnim odgojnim skupinama obvezni su u neposrednom odgojno-obrazovnom radu s djetetom i skupinom djece provesti ukupno 27,5 radnih sati tjedno, a ostale poslove u sklopu satnice do punoga radnog vremena.
- (4) Ostali poslovi stručnjaka edukacijsko-rehabilitacijskog profila obuhvaćaju planiranje, programiranje i vrednovanje rada, pripremu prostora i poticaja, suradnju s roditeljima i ostalima te poslove stručnog usavršavanja.
- (5) Pomoćni radnici za njegu, skrb i pratnju obvezni su provesti punu tjednu satnicu svoga radnog vremena u radu s djecom.
- (6) Ako je iskazana opravdana potreba za radom dječjeg vrtića s programom duljim od 10 sati dnevno, može se povećati broj odgojitelja prema potrebi programa uz suglasnost osnivača.
- (7) Ovisno o potrebama djece i roditelja te potrebi programa, ustanova može uz suglasnost osnivača imati i veći broj odgojitelja u skupini od broja utvrđenog ovim Standardom.

Stručni suradnici

Članak 30.

- (1) Stručni suradnici u dječjem vrtiću jesu pedagog, psiholog i stručnjak edukacijsko-rehabilitacijskog profila.
- (2) Pedagog prati realizaciju odgojno-obrazovnog rada, stručno pridonosi maksimalnoj efikasnosti odgojno-obrazovnih ciljeva te unapređuje cjeloviti odgojno-obrazovni proces; predlaže inovacije, suvremene metode i oblike rada; predlaže, sudjeluje i pomaže odgojiteljima u ostvarivanju programa stručnog usavršavanja i njihova cjeloživotnog obrazovanja; ostvaruje suradnju s roditeljima i pomaže im u odgoju i obrazovanju djece te rješavanju odgojno-obrazovnih problema; surađuje s drugim odgojno-obrazovnim čimbenicima; pridonosi razvoju timskoga rada u dječjem vrtiću; javno predstavlja odgojno-obrazovni rad dječjeg vrtića.
- (3) Psiholog prati psihofizički razvoj i napredovanje pojedinačnog djeteta, postavlja razvojne zadaće i skrbi se o psihičkom zdravlju djece. Svojim djelovanjem pridonosi razvoju timskog rada u dječjem vrtiću i sudjeluje u stvaranju temeljnih uvjeta za ostvarivanje dječjih prava. Posebno je važna uloga psihologa u prepoznavanju djece s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama (djece s teškoćama i darovite djece) i promišljanju razvojnih zadaća za njihovo napredovanje prema sposobnostima. Radi i s djecom s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama i

njihovim roditeljima na emocionalno-psihološkome snaženju obitelji za kvalitetniju pomoć u odrastanju djeteta. Surađuje i sudjeluje u programima stalnog usavršavanja odgojitelja, s roditeljima i lokalnom zajednicom te unapređuje cjelokupan rad u dječjem vrtiću. Povezuje se sa zdravstvenim ustanovama i ustanovama socijalne skrbi, koristi se supervizijskom pomoći i sudjeluje u istraživanjima u dječjem vrtiću te javno prezentira rezultate.

- (4) Stručnjaci edukacijsko-rehabilitacijskog profila rade na prepoznavanju, ublažavanju i otklanjanju teškoća djece. Utvrđuju specifične potrebe djece s teškoćama i o njima informiraju odgojitelje, ostale suradnike i roditelje. Stvaraju uvjete za uključivanje djece u posebne i redovite programe dječjeg vrtića. U suradnji s odgojiteljima, stručnim timom (i roditeljima) utvrđuju najprimjerenije metode rada za svako pojedino dijete te ih primjenjuju u svome radu. Surađuju sa zdravstvenim ustanovama i ustanovama socijalne skrbi te drugim čimbenicima u prevenciji razvojnih poremećaja u djece. Prate, proučavaju i provjeravaju u praksi znanstvene i teorijske spoznaje s područja edukacijsko-rehabilitacijskih znanosti. Unapređuju vlastiti rad i cjelokupan proces uključivanja djece s teškoćama u zajednicu.

Članak 31.

- (1) Broj stručnih suradnika s obzirom na broj odgojno-obrazovnih skupina ili ukupan broj djece jest sljedeći:
 - za 10 odgojno-obrazovnih skupina ili 200 djece, jedan stručni suradnik s punim radnim vremenom,
 - za 11 do 20 odgojno-obrazovnih skupina ili do 400 djece, dva stručna suradnika (različitih profila) s punim radnim vremenom,
 - za 21 do 30 odgojno-obrazovnih skupina ili do 600 djece, tri stručna suradnika (različitih profila) s punim radnim vremenom.
- (2) Ako su u dječjem vrtiću ustrojene odgojno-obrazovne skupine s posebnim programom za djecu s teškoćama ili programi za darovitu djecu, broj stručnih suradnika povećava se za 0,10 radnoga vremena po odgojno-obrazovnoj skupini tjedno.
- (3) Broj stručnih suradnika može se povećati s obzirom na posebne potrebe djece, dislociranost objekata i različitost programa koji se provode u vrtiću.
- (4) Profil stručnog suradnika odabire vrtić na osnovi potreba djece i programa koje provodi. U odabiru stručnih suradnika potrebno je poštovati zahtjev multidisciplinarnosti tima stručnih suradnika (pedagog, psiholog i stručnjaci edukacijsko-rehabilitacijskog profila).
- (5) U posebnoj ustanovi rade pedagog, psiholog i stručnjaci edukacijsko-rehabilitacijskog profila kao stručni suradnici:
 - za 5 odgojno-obrazovnih skupina ili 25 djece, jedan stručni suradnik s punim radnim vremenom,
 - za 5 do 10 odgojno-obrazovnih skupina ili do 50 djece, jedan stručni suradnik s punim radnim vremenom i stručni suradnik s polovicom radnog vremena,

- za 11 do 15 odgojno-obrazovnih skupina ili do 75 djece, dva stručna suradnika s punim radnim vremenom,
 - za 16 do 20 odgojno-obrazovnih skupina ili do 100 djece, tri stručna suradnika s punim radnim vremenom.
- (6) Dječji vrtići koji imaju do 5 odgojno-obrazovnih skupina moraju imati najmanje 0,10 radnog vremena stručnog suradnika po odgojno-obrazovnoj skupini tjedno.
 - (7) Iznimno, ovisno o potrebama djece i roditelja te potrebi programa, ustanova može uz suglasnost osnivača imati i veći broj stručnih suradnika od broja utvrđenoga ovim Standardom.
 - (8) Ako na području jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave postoji veći broj manjih dječjih vrtića, tada poslove stručnih suradnika može provoditi jedan tim stručnjaka za to područje (pedagog, psiholog i stručnjaci edukacijsko-rehabilitacijskog profila) te viša medicinska sestra.

Članak 32.

- (1) Stručni suradnici obvezni su u neposrednome pedagoškom radu s djecom, odgojiteljima i roditeljima provoditi 25 radnih sati tjedno, a ostale poslove u sklopu satnice do punoga radnog vremena.
- (2) Poslovi iz stavka 1. ovoga članka koji se obavljaju u neposrednome pedagoškom radu i drugi odgovarajući poslovi obavljaju se u sklopu 7-satnoga radnog vremena, a ostatak se odnosi na poslove vezane uz suradnju s drugim ustanovama, poslove stručnoga usavršavanja, planiranja, pripreme za rad i druge poslove.

Viša medicinska sestra

Članak 33.

Zdravstvena voditeljica u dječjem vrtiću jest viša medicinska sestra koja radi na osiguravanju i unapređenju zaštite zdravlja djece i u timu sa stručnim suradnicima, ravnateljem, odgojiteljima, roditeljima i ostalim čimbenicima sudjeluje u ostvarivanju tih zadataka.

Članak 34.

- (1) Broj viših medicinskih sestara s obzirom na broj odgojno-obrazovnih skupina ili ukupni broj djece jest sljedeći:
 - do 20 odgojno-obrazovnih skupina ili do 400 djece – jedna viša medicinska sestra s punim radnim vremenom, odnosno najmanje s radom 2 sata tjedno po svakoj odgojno-obrazovnoj skupini.
 - više od 20 odgojno-obrazovnih skupina – potreba za radom više medicinske sestre povećava se za 2 sata tjedno po svakoj odgojno-obrazovnoj skupini.

- (2) Ako su u dječjem vrtiću ustrojene odgojno-obrazovne skupine s posebnim programom za djecu s teškoćama, tada je za jednu odgojno-obrazovnu skupinu s posebnim programom potreba za radom više medicinske sestre.
- (3) U posebnoj ustanovi radi viša medicinska sestra 8 sati po odgojno-obrazovnoj skupini tjedno.

Članak 35.

Više medicinske sestre poslove neposrednoga zdravstveno-odgojnog rada s djecom, odgojiteljima i ostalim radnicima u dječjem vrtiću obavljaju u sklopu 7-satnoga radnog vremena, a ostatak se odnosi na poslove vezane uz suradnju s drugim ustanovama, poslove stručnog usavršavanja, planiranja, pripreme za rad i druge poslove.

Članak 36.

Stručni radnici u dječjem vrtiću koji provode programe za djecu s teškoćama i u posebnim ustanovama jesu:

- edukator-rehabilitator za svu djecu s teškoćama (individualni rad – 25 minuta neposrednog rada s djetetom u jednome danu),
- logopedi za djecu koja iskazuju potrebu (individualni rad – 25 minuta neposrednog rada s djetetom u jednom danu),
- ritmičari za djecu s oštećenjem sluha, govora, s autizmom te značajno sniženim intelektualnim sposobnostima (individualni rad – 15 minuta neposrednog rada s djetetom u jednom danu),
- muzikoterapeuti za djecu s oštećenjem vida, sluha, s autizmom i djecu sa sniženim intelektualnim sposobnostima (individualni rad – 15 minuta neposrednog rada s djetetom u jednom danu),
- fizioterapeuti za djecu s motoričkim oštećenjem, oštećenjem sluha i oštećenjem govora (individualni rad – 25 minuta neposrednog rada s djetetom u jednom danu),
- fonetičari za djecu s oštećenjem sluha i oštećenjem govora (individualni rad – 25 minuta neposrednoga rada s djetetom u jednom danu).

Ostali radnici u dječjem vrtiću

Članak 37.

- (1) Dječji vrtić koji ima 17 do 20 odgojno-obrazovnih skupina ili 340 do 400 djece ima tajnika, voditelja računovodstva i administrativno-računovodstvenog radnika zaposlenog s punim radnim vremenom.
- (2) Manji dječji vrtići zaposlit će radnike iz stavka 1. ovoga članka sukladno svojim potrebama uz suglasnost osnivača.

Članak 38.

Najmanji broj radnika koji rade na poslovima prehrane, održavanja čistoće objekata, pranja, glačanja i šivanja te nabave, grijanja i održavanja prostora u cjelodnevnom programu jest sljedeći:

1. Broj radnika koji rade na poslovima prehrane:

Broj djece	KV kuharica	PKV pomoćna kuharica	UKUPNO
80	1	0,5	1,5
120	1	1	2
160	1	1,5	2,5
200	1	1,5	2,5
240	2	1,5	3,5
280	2	2	4
320	2	2,5	4,5
360	2	2,5	4,5
400	2,5	2,5	5

2. Na održavanju čistoće prostorija za boravak djece, sanitarija i ostalih pratećih prostorija (pedsoblje, garderobe, uredi, terase), vanjskih površina i igrališta čija je ukupna površina 300 m², raspremanju i spremanju ležaljki i dezinfekciji igračaka radi jedna spremačica u punome radnom vremenu.
3. Ako dječji vrtić ima 3.000 m² vanjskog prostora, na održavanju i uređivanju toga prostora radi jedan radnik s punim radnim vremenom.
4. U dječjem vrtiću koji ima 400 djece, na poslovima pranja, glačanja i šivanja radi jedan radnik s punim radnim vremenom, ukoliko to nije povjereno odgovarajućem servisu.
5. U dječjem vrtiću koji ima 400 djece, na poslovima nabave, prijevoza hrane, grijanja i održavanja prostora (popravci) rade dva radnika s punim radnim vremenom. Ako dječji vrtić ima više objekata, potrebno je zaposliti jednoga radnika s punim radnim vremenom u svakom objektu s vlastitom kotlovnicom.

Članak 39.

- (1) U posebnim ustanovama koje rade samo s djecom s teškoćama predškolske dobi broj ostalih radnika isti je kao i u redovitim dječjim vrtićima.
- (2) U posebnim ustanovama koje osim osnovnoškolskog obrazovanja djece s teškoćama provode i programe rada s djecom predškolske dobi, broj ostalih radnika isti je kao u osnovnoj školi.

IX. MJERE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I PREHRANE DJECE U DJEČJEM VRTIĆU

Članak 40.

- (1) Mjere zdravstvene zaštite djece predškolske dobi obuhvaćaju potrebne preduvjete za osiguravanje pravilnog rasta i razvoja predškolske djece u dječjem vrtiću.
- (2) Za ostvarivanje mjera iz stavka 1. ovoga članka, potrebno je u vrtiću osigurati:
 - sustavno praćenje rasta i razvoja djece i stanja uhranjenosti,
 - poduzimanje preventivnih mjera za smanjenje zaraznih bolesti i prevencije ozljeda,
 - provođenje organizacijskih oblika rada iz tjelesnog i zdravstvenoga odgojno-obrazovnog područja (program kretanja). Za ove djelatnosti potrebno je osigurati 1/4 vremena boravka djeteta u vrtiću.
- (3) Prehrana djece u vrtiću utvrđuje se propisom koji donosi ministar nadležan za zdravstvo uz suglasnost ministra nadležnog za obrazovanje.
- (4) O primjeni propisa o prehrani, vrsti i sastavu obroka i planiranju prehrane u dječjem vrtiću brine se viša medicinska sestra.
- (5) Za vrijeme 10-satnog boravka djeteta u vrtiću potrebno je osigurati 2/3 energetske potrebe, a doručak mora sadržavati mliječni obrok ili odgovarajuću zamjenu.
- (6) Higijensko-sanitarne uvjete prehrane nadzire sanitarna inspekcija ureda državne uprave u županijama, odnosno Gradu Zagrebu, dok stanje uhranjenosti djece nadzire nadležni dom zdravlja.
- (7) U dječjem vrtiću koji ostvaruje redovite i posebne programe, s obzirom na trajanje programa, djeci se svakog dana osigurava sljedeći broj obroka:

– za 3-satni program	1 obrok,
– za 4-satni, 5-satni i 6-satni program	2 obroka,
– za 7-satni i 8-satni program	3 obroka,
– za 9-satni i 10-satni program	4 obroka.
- (8) Prehrana djece u dječjim vrtićima planira se i provodi prema preporučenim količinama energije za jedan dan i prehrambenih tvari za djecu predškolske dobi. Voće i pitka voda moraju biti dostupni djetetu u prostorima dnevnog boravka u dječjem vrtiću tijekom provedbe cijelog dnevnog programa.

X. MJERILA ZA FINANCIRANJE PROGRAMA DJEČJIH VRTIĆA

Članak 41.

Troškove smještaja djece u dječjim vrtićima snose osnivači ustanove i roditelji djece koja polaze vrtić u skladu sa zakonom.

Članak 42.

Cijena smještaja djeteta u dječji vrtić obuhvaća sljedeće vrste troškova:

- a) Izdatke za radnike, i to:
 - bruto plaće,
 - naknade i materijalna prava radnika.
- b) Prehranu djece.
- c) Uvjete boravka djece, i to:
 - materijalni izdaci,
 - energija i komunalije,
 - tekuće održavanje objekta i opreme,
 - prijevoz djece.
- d) Nabavu namještaja i opreme.
- e) Nabavu sitnog materijala.

XI. MATERIJALNI I FINANCIJSKI UVJETI RADA

Dječji vrtić – prostorni i tehnički uvjeti

Članak 43.

- (1) Zgrade dječjih vrtića grade se i opremaju prema ovome Standardu, normativima za izgradnju i opremanje prostora dječjih vrtića te zakonima, podzakonskim i tehničkim propisima u građenju i drugim područjima važnima za rad i boravak u prostorima dječjeg vrtića.
- (2) Optimalni kapacitet zgrade dječjeg vrtića je 200 djece.
- (3) Maksimalni kapacitet dječjeg vrtića s podružnicama je 600 djece.
- (4) Kapacitet zgrade dječjeg vrtića proizlazi iz broja predškolske djece u sklopu predviđenoga gravitacijskog područja, odnosno planiranog obuhvata djece u dječje vrtiće. Udaljenost dječjeg vrtića od mjesta stanovanja u pravilu je najviše 1.000 m.
- (5) Zgrada dječjeg vrtića treba osigurati pedagoško-estetsku poticajnu sredinu za odgoj i naobrazbu predškolske djece od navršениh šest mjeseci života do polaska u školu (jaslična i vrtićna dob), te zadovoljiti sve higijensko-tehničke zahtjeve i osnovna ekološka i estetska mjerila.

- (6) Površina potrebnog zemljišta za izgradnju zgrade dječjeg vrtića i formiranje prilaznih putova, igrališta, slobodnih površina, gospodarskoga dvorišta i parkirališta treba biti najmanje 30 m² po djetetu, a ako se zemljište dječjeg vrtića nalazi uz postojeće slobodne zelene površine, najmanje 15 m² po djetetu.

Prostori dječjeg vrtića

Članak 44.

- (1) Prostori za boravak djece jesu:

1. Jedinica za djecu jaslne dobi (šest do 36 mjeseci života), koja obuhvaća:

- garderobu,
- trijažu,
- prostor za njegu djece sa sanitarnim uređajima,
- sobu dnevnoga boravka,
- terasu (djelomično natkrivenu).

2. Jedinica za djecu vrtićne dobi (od navršene tri do sedam godina života), koja obuhvaća:

- garderobu,
- prostor sanitarnih uređaja,
- sobu dnevnoga boravka,
- terasu (djelomično natkrivenu).

- (2) Višenamjenski prostori jesu:

- dvorana,
- spremište za rekvizite,
- spremište za didaktička sredstva.

- (3) Prostori za odgojno-obrazovne, zdravstvene i ostale radnike jesu:

- soba za odgojitelje,
- soba za zdravstvenu voditeljicu s prostorom za izolaciju bolesnoga djeteta,
- sobe za pedagoga, psihologa, stručnjaka edukacijsko-rehabilitacijskog profila,
- soba za ravnatelja,
- soba za tajnika,
- soba za računovodstvo,
- garderobe odgojitelja,
- spremište – arhiva.

(4) Gospodarski prostori jesu:

1. Kuhinjski pogon, a koji obuhvaća:
 - kuhinju (središnja u samostalnome i matičnom vrtiću, distribucijska u područnome vrtiću),
 - spremište,
 - garderobu sa sanitarijama za osoblje u kuhinji.
2. Servis za obradu rublja, koji obuhvaća:
 - praonicu i glačanicu,
 - sabirnicu prljavog rublja,
 - spremište čistog rublja.
3. Energetsko-tehnički blok koji obuhvaća:
 - kotlovnici za centralno grijanje,
 - radionicu za domara,
 - garderobu sa sanitarijama za tehničko osoblje,
 - opće gospodarsko spremište,
 - garderobe sa sanitarijama za spremačice,
 - prostor za odlaganje smeća,
 - garažu (u matičnom vrtiću).

(5) Ostali prostori jesu:

1. Ulazni prostor koji obuhvaća:
 - trijem,
 - vjetrobran,
 - ulazni prostor.
2. Komunikacije koje obuhvaćaju:
 - hodnike,
 - stubišta.
3. Sanitarije koje obuhvaćaju:
 - sanitarije za odgojno-obrazovne, zdravstvene i ostale radnike,
 - sanitarije za roditelje i posjetitelje.

(6) Vanjski prostori jesu:

1. Opći prostori koji obuhvaćaju:
 - prilazne putove (pješačke i kolne),
 - parkiralište,
 - gospodarsko dvorište.

2. Igrališta koja obuhvaćaju:
 - igrališta za djecu jaslične dobi,
 - igrališta za djecu vrtične dobi,
 - prostore za poligon – vožnju,
 - slobodne površine,
 - spremište za vanjska igrališta,
 - sanitarni čvor pristupačan s igrališta.

Mjerila za prostore u dječjem vrtiću

Članak 45.

- (1) Dnevni boravak u jedinici za djecu jaslične dobi treba osigurati uvjete za razvijanje različitih individualnih i skupnih aktivnosti djece, slobodno kretanje, objedovanje i spavanje.
- (2) Soba dnevnog boravka treba imati površinu od 5 m² po djetetu i prosječnu visinu 300 cm.
- (3) U postojećim vrtićima prostorni uvjeti postižu se prilagođavanjem broja djece koja istodobno borave u sobi dnevnog boravka.

Članak 46.

- (1) Dnevni boravak u jedinici za djecu vrtične dobi namijenjen je provođenju odgojno-obrazovnog rada s djecom, igri, raznolikim aktivnostima, objedovanju i spavanju – odmoru.
- (2) Prostor dnevnog boravka treba imati površinu od 3 m² po djetetu i prosječnu visinu 300 cm.
- (3) U postojećim vrtićima prostorni uvjeti postižu se prilagođavanjem broja djece koja istodobno borave u sobi dnevnog boravka.
- (4) Višenamjenska dvorana namijenjena je za razne skupne aktivnosti koje traže veći prostor, a u kojima sudjeluje jedna ili više skupina djece. Tu se organiziraju razni oblici tjelesne i zdravstvene kulture, stvaralačke igre i priredbe.
- (5) Prostori za odgojno-obrazovne, zdravstvene i ostale radnike dimenzioniraju se i opremaju prema broju radnika odnosno vrsti dječjeg vrtića.
- (6) Gospodarski prostori dimenzioniraju se i opremaju prema vrsti i kapacitetu dječjeg vrtića, načinu opskrbe te osiguranju energetskih potreba.

Članak 47.

- (1) Mjerila za ostale prostore u dječjem vrtiću utvrđuju se ovim člankom.
- (2) Ukupna širina vanjskih ulaznih vrata dimenzionira se prema broju djece.
- (3) Najmanja širina jednokrlnih ulaznih vrata mora biti 110 cm, a dvokrlnih 180 cm i moraju se otvarati prema van.

- (4) Dubina vjetrobrana mora biti najmanje 240 cm.
- (5) Hodnici se dimenzioniraju prema broju djece, odnosno broju soba dnevnog boravka.
- (6) Najmanja širina hodnika namijenjenih djeci mora biti 180 cm.
- (7) Širina stubišnoga kraka mora biti najmanje 120 cm za dvije sobe dnevnog boravka. Za sljedeće dvije sobe dnevnog boravka širina kraka mora se povećavati za 30 cm. Visina stuba ne smije biti veća od 15 cm, a širina gazišta mora biti najmanje 33 cm.

Članak 48.

Vanjski prostori namijenjeni djeci moraju biti ograđeni i sigurni za djecu te sadržavati zelene površine, osunčane i hladovite prostore za igru. Igrališta moraju imati površinu najmanje 15 m² po djetetu i biti odgovarajuće opremljena spravama primjerenim dobi djece, pitkom vodom i vodom za igru.

Higijensko-tehnički zahtjevi za prostore u dječjem vrtiću

Članak 49.

- (1) Za stvaranje primjerenih uvjeta rada u dječjem vrtiću potrebno je zadovoljiti higijensko-tehničke zahtjeve koji se odnose na: osvjetljenost, sunčevu svjetlost, prozračivanje, toplinsku zaštitu, zaštitu od buke i akustiku, grijanje i hlađenje, opskrbu vodom, odvodnju otpadnih voda, električne instalacije, zaštitu od požara i zaštitu od provale.
- (2) Prirodna osvjetljenost prostorija značajan je čimbenik radnih uvjeta u dječjem vrtiću te je nužno osigurati primjerenu kvalitetu i jačinu osvjetljenosti.
- (3) Kvaliteta prirodnog svjetla u sobi dnevnoga boravka određuje se orijentacijom sobe dnevnoga boravka i tehničkim sredstvima za raspršenje dnevnoga svjetla.
- (4) Zaštita od izravnog prodiranja sunčevih zraka, kojom se sprječava pretjerano zagrijavanje, mora biti takva da ne smanjuje stvarnu površinu prozora. U sobama dnevnog boravka treba osigurati mogućnost zamračenja.
- (5) Sobe dnevnoga boravka moraju imati optimalno osvjetljenje sunčevom svjetlosti zbog baktericidnoga djelovanja, a mora se osigurati i zamračenje.
- (6) Zaštita od izravnoga prodiranja sunčevih zraka, kojom se sprječava pretjerano zagrijavanje, mora biti takva da ne smanjuje stvarnu površinu prozora.
- (7) Svi prostori za rad i boravak trebaju se prirodno prozračivati. U sobama dnevnog boravka treba osigurati tri izmjene zraka na sat uz najveću brzinu strujanja zraka od 0,2 m/s. U sanitarnim prostorijama za djecu, u garderobama, kuhinji i praonici treba osigurati i dodatno mehaničko provjetranje.
- (8) U prostorijama za boravak djece preporuča se osigurati i relativnu vlagu u zraku od 40 do 60%.

- (9) Toplinska zaštita, zaštita od buke i akustika zidnih i stropnih konstrukcija vrtića, posebno u sobi dnevnoga boravka, moraju biti prema važećim propisima i standardima. Zaštita od buke i akustika trebaju omogućavati dobru slušnost i razgovijetnost pri govoru, kao i optimalnu jeku pri slušanju glazbe.
- (10) Za grijanje i hlađenje prostora i pripremu tople vode mogu se koristiti sve vrste centralnoga sustava.
- (11) U svim prostorima za rad i boravak zrak mora biti ravnomjerno zagrijavan i to:
 - u svim prostorijama za boravak djece 20 – 22°C,
 - u hodnicima i višenamjenskoj dvorani 18°C.
- (12) U razdoblju visokih vanjskih temperatura u dnevnom boravku treba osigurati optimalnu temperaturu, 5°C nižu od vanjske.
- (13) Opskrba vodom ostvaruje se instalacijom vodovodne mreže sa zdravstveno ispravnom vodom za piće. Sve armature instalacija koje služe za pranje moraju biti opremljene toplom i hladnom vodom s automatskom baterijom koja osigurava temperaturu vode od 35°C.
- (14) Otpadne vode odvođe se kućnom kanalizacijom koja se priključuje na komunalnu kanalizaciju ili na drugi način, prema važećim propisima i standardima.
- (15) Električna instalacija mora biti zaštićena i osigurana. Treba predvidjeti instalacije za televizijski i internetski priključak.
- (16) Zaštita od požara provodi se uporabom odgovarajućih građevnih materijala, definiranjem evakuacijskih putova i izlaza te protupožarnom opremom i signalizacijom. Zaštita od provale provodi se uporabom alarma i videonadzora.

XII. OSNOVNA OPREMA, DIDAKTIČKA SREDSTVA I DRUGA POMAGALA POTREBNA ZA PROVEDBU REDOVITIH I POSEBNIH PROGRAMA

Mjerila za opremu dječjeg vrtića

Članak 50.

- (1) Oprema prostora mora odgovarati namjeni prostora. Oprema dnevnih boravaka omogućuje realizaciju odgojno-obrazovnog rada s djecom, blagovanje i spavanje – odmor.
- (2) Potrebno je osmisliti prostor i osigurati opremu prilagođenu dječjim razvojnim potrebama za čitanje slikovnica, glazbene i likovne aktivnosti, istraživačke aktivnosti, za dramsko-obiteljske igre, igre kockama i manipulativne igre i slično.
- (3) Oprema i namještaj dječjih vrtića moraju biti funkcionalni, prenosivi, stabilni, od kvalitetnog materijala, po mogućnosti prirodnog, lakog za održavanje, postojanih boja, estetskog izgleda i primjerenog dječjoj dobi.

Mjerila za didaktička sredstva i druga pomagala potrebna za provedbu redovitih i posebnih programa

Članak 51.

- (1) Didaktička sredstva i pomagala moraju zadovoljiti sve zadaće koje se ostvaruju u dječjem vrtiću. Glavna mjerila za nabavu didaktičkog materijala jesu: razvojna primjerenost, trajnost, lakoća uporabe, privlačnost i slično.
- (2) Za djecu s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama (djecu s teškoćama, darovitu djecu te djecu sa zdravstvenim potrebama) u posebnim programima osigurava se odgovarajuća oprema.
- (3) Za djecu uključenu u posebne programe osigurava se, osim osnovne opreme za redovite programe, i odgovarajuća dodatna oprema, didaktička sredstva i druga pomagala prema zahtjevu programa.

XIII. SUSTAV KVALITETE PREDŠKOLSKOG ODGOJA I NAOBRABZE

Članak 52.

- (1) Predškolske ustanove i ustanove u kojima se provodi predškolski odgoj i naobrazba dužne su pratiti kvalitetu rada sukladno podzakonskim aktom.
- (2) Vanjsko vrednovanje provodi nadležno ministarstvo i osnivač.
- (3) Predškolske ustanove provode samovrednovanje.

XIV. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 53.

Sredstva za ostvarivanje ovoga Standarda osigurava osnivač dječjeg vrtića, a iz državnog proračuna osiguravaju se sredstva za sufinanciranje programa javnih potreba u predškolskom odgoju i naobrazbi.

Članak 54.

- (1) Dječji vrtići dužni su uskladiti svoju djelatnost s odredbama ovoga Standarda u roku od pet godina od dana njegova stupanja na snagu.
- (2) Dječji vrtići koji na dan stupanja na snagu ovog Standarda obavljaju svoju djelatnost u sklopu građevina stambeno-poslovne namjene i imaju rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje predškolske djelatnosti u takvim građevinama mogu nastaviti radom u tim prostorima.

Članak 55.

- (1) Standard će se provoditi postupno.
- (2) Akcijskim planom mjera za tekuću godinu Vlada Republike Hrvatske jednom godišnje utvrđuje dinamiku provedbe ovog Standarda prema raspoloživim sredstvima, sukladno Koeficijentu izvodljivosti koji je u prilogu i čini sastavni dio Standarda.
- (3) Nadzor nad provedbom mjera Standarda i izrada ukupnog godišnjeg izvješća u nadležnosti je Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.
- (4) Godišnje izvješće o provedbi Standarda nadležno ministarstvo podnosi Vladi Republike, a Vlada Republike Hrvatske godišnje izvješće podnosi Hrvatskom saboru.

Članak 56.

Na dan stupanja na snagu ovoga Standarda prestaje važiti:

- Odluka o elementima standarda društvene brige o djeci predškolske dobi (»Narodne novine«, br. 29/83.) i
- Odluka o elementima standarda specifičnih potreba djece s teškoćama u razvoju (»Narodne novine«, br. 47/87.).

Članak 57.

Sukladno ovlastima utvrđenim ovim Standardom provedbene propise donijet će ministar nadležan za obrazovanje u roku od šest mjeseci od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 58.

Ovaj Standard stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredaba članka 22., 28., 31., 34., 37. i 38. koje stupaju na snagu na dan proteka tri godine te odredaba članka 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50. i 51. koje stupaju na snagu na dan proteka pet godina od dana objave ovoga Standarda u »Narodnim novinama«.

PRILOG

KOEFICIJENT IZVODLJIVOSTI DRŽAVNOGA PEDAGOŠKOG STANDARDA

- 1) Koeficijent izvodljivosti ovoga Standarda jest oznaka postupnih rokova, do završno 2013. godine, u kojima će se pojedini standard postići:

$K_i = 0$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '0' stupaju na snagu odmah nakon donošenja ovoga Standarda i normativa.

$K_i = 1$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '1' moraju se postići u roku od tri godine, nakon donošenja ovoga Standarda i normativa, odnosno do kraja 2011. godine.

$K_i = 2$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '2' moraju se postići u roku od pet godina, nakon donošenja ovoga Standarda i normativa, odnosno do kraja 2013. godine.

KOEFICIJENTI IZVODLJIVOSTI PEDAGOŠKIH STANDARDA (obveze koje su utvrđene u tekstu Državnoga pedagoškog standarda predškolskog sustava odgoja i naobrazbe Republike Hrvatske)	K_i
Veličina dječjeg vrtića s obzirom na broj odgojno-obrazovnih skupina (članak 21.)	0
Broj djece u odgojno-obrazovnoj skupini (članak 22.)	1
Broj odgojitelja po odgojno-obrazovnoj skupini (članak 28.)	1
Broj stručnih suradnika s obzirom na broj odgojno-obrazovnih skupina (članak 31.)	1
Broj viših medicinskih sestara po odgojno-obrazovnoj skupini (članak 34.)	1
Tajnik i voditelj računovodstva u dječjem vrtiću (članak 37.)	1
Najmanji broj radnika koji rade na poslovima prehrane, održavanja čistoće objekata, pranja, glačanja i šivanja te nabave, grijanja i održavanja prostora dječjeg vrtića (članak 38.)	1
Mjere zdravstvene zaštite u dječjem vrtiću (članak 40.)	0
Cijena smještaja djeteta u dječji vrtić (članak 42.)	0
Prostori dječjeg vrtića i oprema, didaktička sredstva i druga pomagala potrebna za provedbu redovitih i posebnih programa (članak 43., 44., 45., 46., 47. i 48.)	2
Sustav kvalitete predškolskog odgoja i naobrazbe (članak 49.)	0

- 2) Krajnji je rok za usklađivanje sustava predškolskog odgoja i naobrazbe s Državnim pedagoškim standardom 2013. godina.

DRŽAVNI PEDAGOŠKI STANDARD OSNOVNOŠKOLSKOG SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA¹

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

- (1) Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: Standard) utvrđuju se minimalni infrastrukturni, financijski i kadrovski uvjeti za ostvarivanje i razvoj djelatnosti i podjednaki uvjeti za ujednačeni razvoj osnovnog školstva na čitavom području Republike Hrvatske.
- (2) Ovaj Standard primjenjuje se na sve osnovne škole u Republici Hrvatskoj, osim škola koje rade po alternativnome programu.

41

Pojmovnik

Članak 2.

U smislu ovoga Standarda pojedini pojmovi znače:

- *Škola* – odgojno-obrazovna institucija u kojoj se obavlja službeni odgoj i obrazovanje.
- *Osnovna škola* – odgojno-obrazovna ustanova u kojoj se provodi odgoj i obrazovanje, a ima najmanje po jedan razredni odjel od I. do VIII. razreda.
- *Područna škola* – odgojno-obrazovna podružnica škole, smještena izvan sjedišta matične škole, a s kojom je programski i kadrovski povezana. Ustrojava se ukoliko upisnom kvotom osigurava broj učenika za najmanje po jedan razredni odjel od I. do IV., odnosno od V. do VIII. razreda te ukoliko ispunjava Standard za obavljanje djelatnosti.
- *Područni odjel* – dislocirani razredni odjel/odjeli koji se formiraju izvan sjedišta matične škole i ne ispunjavaju uvjete za osnivanje područne škole.

1 *Državni pedagoški standard osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja* donesen je 16. svibnja 2008. godine te objavljen u Narodnim novinama broj 63. od 2. lipnja 2008. godine.

- *Osnovne škole s otežanim uvjetima rada* – odgojno-obrazovne ustanove na otocima, u brdsko-planinskim i slabo prometno povezanim područjima te škole koje posebnim propisima ministarstva nadležnog za obrazovanje imaju ili dobiju taj status.
- *Mreža osnovnih škola* – skup osnovnoškolskih ustanova, matičnih i područnih škola i područnih odjela koje obavljaju osnovnoškolsku djelatnost na lokalnome i regionalnome području, a određuje ga definiranje pripadajućega upisnog područja.
- *Upisno područje* – područje s kojega učenici koji na njemu imaju prijavljeno prebivalište, odnosno boravište imaju pravo pohađati određenu školu, odnosno ustanovu koja obavlja osnovnoškolsku djelatnost.
- *Učenik* – sudionik odgojno-obrazovnog procesa, osoba koja je formalno upisana u osnovnu ili srednju školu i stječe znanja te razvija sposobnosti i vještine, navike i odgojne vrijednosti pohađajući obveznu i neobveznu osnovnu školu.
- *Učenik s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama* – učenik s teškoćama ili potencijalno daroviti učenik:
 - *učenik s teškoćama* – učenik s utvrđenim stupnjem i vrstom teškoća po propisima iz socijalne skrbi što podrazumijeva učenika s oštećenjem vida ili sluha, ili s poremećajem govorno-glasovno-jezične komunikacije i specifične teškoće u učenju, ili motoričkim smetnjama, ili sa sniženim intelektualnim sposobnostima, s poremećajem u ponašanju, ili autizmom, ili postojanjem više vrsta i stupnjeva teškoća u psihofizičkom razvoju, koji je uključen u redovitu ili posebnu osnovnoškolsku ustanovu, a nastavu prati po redovitom, individualiziranom ili posebnom programu ovisno o vrsti i stupnju oštećenja.
 - *darovit učenik* – učenik iznadprosječnih intelektualnih, ili(i) akademskih, ili(i) stvaralačkih, ili(i) psihomotornih sposobnosti.
- *Učitelj* – stručno osposobljena osoba za poučavanje, odgoj i obrazovanje učenika u odgojno-obrazovnoj ustanovi.
- *Učitelj za provođenje nastave u posebnim razrednim odjelima/skupinama i skupinama produženoga stručnog postupka*: – stručno osposobljena osoba edukacijsko-rehabilitacijskog profila za poučavanje, odgoj i obrazovanje učenika s teškoćama.
- *Učitelj-mentor* – stručno osposobljena osoba koja je voditelj studenata tijekom praktične poduke studenata visokog učilišta za obrazovanje učitelja/nastavnika ili učitelj za rad s potencijalno darovitim učenicima u osnovnoj školi.
- *Razredni odjel* – skupina učenika približne životne, obrazovne i emotivne dobi istog razreda.
- *Posebni razredni odjel* – skupina učenika istog razreda, približne životne dobi, s posebnim obrazovnim potrebama koji su uključeni u poseban program za učenike s većim teškoćama u učenju.
- *Kombinirani razredni odjel* – skupina učenika sastavljena iz dva, tri ili četiri razreda ubičajena u školama s malim brojem učenika.

- *Odgojno-obrazovna skupina* – određeni broj relativno stalnog sastava učenika iz jednog, dva ili više razreda koji se ustrojava za provedbu izborne, dopunske i dodatne nastave, izvannastavnih aktivnosti ili za drugi oblik školskog rada.
- *Učionica* – školska prostorija u kojoj se provodi razredna ili predmetna nastava, kao i drugi oblici školskog rada.
- *Nastavni plan* – isprava s propisanim nazivima i brojem nastavnih predmeta i drugih školskih aktivnosti te s tjednim i godišnjim brojem sati za svaki predmet i svaki razred.
- *Nastavni program* – isprava kojom se propisuje cilj, sadržaj i opseg svakog nastavnog predmeta te sadržaj i opseg svih drugih nastavnih i školskih aktivnosti.
- *Alternativni program* – drugi raspoloživi nastavni plan i program.
- *Nastava* – planska i organizirana odgojno-obrazovna djelatnost u školi ili drugoj odgojno-obrazovnoj ustanovi.
- *Redovita nastava* – nastavom predviđena odgojno-obrazovna djelatnost u školi koja obvezuje na pohađanje, odnosno sudjelovanje u odgojno-obrazovnom i školskom radu prema propisanome nastavnom planu i programu i koja je definirana školskom godinom u punome trajanju.
- *Predmetna nastava* – nastava organizirana po predmetima koji su sastavljeni prema obrazovnim područjima.
- *Izvannastavna aktivnost* – oblik aktivnosti koji škola planira, programira, organizira i realizira, a u koju se učenik samostalno, neobvezno i dobrovoljno uključuje.
- *Dopunska nastava* – individualizirani oblik rada u skupinama za učenike koji ne prate redoviti nastavni program s očekivanom razinom uspjeha.
- *Dodatna nastava* – individualizirani oblik rada za potencijalno darovite učenike.
- *Smjena* – organizacija dnevnog rasporeda nastave u dva ili tri vremenska termina s ciljem osiguravanja održavanja nastave za sve učenike s pripadajućega upisnog područja.
- *Poludnevna nastava* – nastava organizirana u jednoj smjeni.
- *Cjelodnevna nastava* – nastava koja se ostvaruje tijekom dana, u pravilu od 9 do 16 sati za iste učenike, s intervalima izvanškolske i izvannastavne aktivnosti.
- *Produženi boravak* – organizirani boravak djece u školi nakon redovite, obvezne nastave i školskih aktivnosti, s prehranom.
- *Produženi stručni postupak* – program stručne pomoći učenicima s posebnim obrazovnim potrebama koji uključuje pomoć u svladavanju odgojno-obrazovnih sadržaja, rehabilitacijske programe i interesne skupine za poticanje kreativnosti učenika.
- *Stručni suradnik* – stručno osposobljena osoba za pomoć u nastavnome i školskome radu, koja obavlja poslove koji proizlaze iz pedagoškog rada ili su s njime u svezi te pruža edukacijsko-rehabilitacijsku potporu.

- *Rad s djecom smještenom u zdravstvene ustanove* – »nastava u bolnici« – privremeni ili trajni oblik provedbe osnovnoškolskog programa koji je namijenjen učeniku smještenom u bolnici i na dulje vrijeme spriječenom u redovitom pohađanju nastave u matičnoj školi. Nastavu organizira najbliža osnovna škola.
- *Rad s djecom oboljelom od kroničnih bolesti* – »nastava u kući« – oblik provedbe osnovnoškolskog programa namijenjenog učeniku koji je zbog bolesti dulje vrijeme spriječen redovito pohađati nastavu. Nastavu organizira najbliža osnovna škola.
- *Stručno usavršavanje učitelja i stručnih suradnika* – trajni stručni razvoj učitelja i stručnih suradnika kroz službene i neslužbene, skupne ili pojedinačne oblike obrazovanja i stjecanja dodatnih znanja i vještina s ciljem unapređenja osobnih sposobnosti i vještina iz svoje struke i sveukupnoga odgojno-obrazovnog rada.
- *Napredovanje učitelja i stručnih suradnika* – mogućnost stjecanja viših zvanja u odgojno-obrazovnome radu učitelja, mentora i učitelja savjetnika kroz vrednovanje uspješnosti rada s učenicima, izvannastavnoga stručnog rada i stručno usavršavanje.
- *Udžbenik* – temeljno odgojno-obrazovno školsko i nastavno sredstvo koje sadrži sustav znanja iz određenoga nastavnog predmeta i koje je pedagoško-psihološki i didaktičko-metodički primjereno zakonitostima učenja i poučavanja u školi i izlaže gradivo utvrđeno nastavnim planom i programom.
- *Razredna nastava* – organizacijski oblik nastave u nižim razredima osnovne škole u kojima jedan učitelj izvodi većinu nastavnih sadržaja.

II. MJERILA ZA USTROJ MREŽA ŠKOLA NA PODRUČJIMA ŽUPANIJA

Članak 3.

- (1) Mreža osnovnih škola na područjima županija obuhvaća ustanove koje obavljaju osnovnoškolsku djelatnost, sa svim objektima matičnih i područnih škola kao i izmještenim objektima, u kojima se provodi obvezno osnovno školovanje, uz određivanje pripadajućega upisnog područja s kojega je djeci omogućeno pohađanje osnovne škole.
- (2) Pod mrežom škola iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju se:
 - škole za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama,
 - škole s posebnim odjelima,
 - škole na jeziku i pismu nacionalnih manjina i škole s posebnim odjelima na jezicima nacionalnih manjina,
 - umjetničke škole: glazbene i plesne,
 - športske škole,
 - škole s produženim boravkom,
 - škole za obrazovanje odraslih,
 - škole s klasičnom grupom predmeta,

- škole bez prostornih prepreka,
- škole sa športskim vježbalištem,
- škole s bazenima,
- škole otvorene tijekom ljetnih školskih praznika,
- ogledne škole.

- (3) Mreža osnovnih škola ustrojava se na način da zadovoljava iskazane potrebe utvrđene sustavnim praćenjem i predviđanjem demografskih, gospodarskih i urbanističkih kretanja na području županije, udovoljava zahtjevima dostupnosti i racionalnog ustroja upisnih područja te ispunjava uvjete i mjerila propisana ovim Standardom.
- (4) Pod dostupnost iz stavka 3. ovoga članka podrazumijeva se da je mrežom osnovnih škola, svakome osnovnoškolskom obvezniku dana mogućnost redovitoga osnovnog školovanja u osnovnoj školi, ili drugoj ovlaštenoj ustanovi, ili objektu škole uz primjerenu udaljenost od mjesta stanovanja i prometnu povezanost koja ne ugrožava sigurnost učenika.
- (5) Za učenike razredne nastave kad god je to moguće, školovanje se osigurava u objektu čija udaljenost od mjesta stanovanja ne zahtijeva prijevoz.
- (6) Za učenike s teškoćama pod primjerenom udaljenošću podrazumijeva se ona udaljenost koja ne zahtijeva izdvajanje iz obitelji. U iznimnim slučajevima učenika se može uputiti u posebnu odgojno-obrazovnu ustanovu izvan mjesta stanovanja ako rehabilitaciju nije moguće ostvariti u najbližoj osnovnoj školi.
- (7) Dostupnost škola koje provode neobvezne programe osnovnog školovanja, glazbene, plesne, športske, obrazovanje odraslih, mora biti takva da udovoljava interesima i potrebama stanovništva određenog područja.
- (8) Racionalnim ustrojem upisnih područja iz stavka 3. ovoga članka podrazumijeva se takav ustroj upisnih područja koji omogućuje optimalno zadovoljavanje potreba učenika vodeći računa o postojećim školskim kapacitetima.
- (9) Upisno područje je područje s kojega učenici koji na njemu imaju prijavljeno prebivalište ili boravište imaju pravo pohađati određenu školu odnosno ustanovu koja obavlja osnovnoškolsku djelatnost. Upisno se područje utvrđuje za svaku osnovnoškolsku ustanovu i uključuje sve podružnice i objekte te ustanove.
- (10) Moguće je utvrditi i zajedničko upisno područje za dvije osnovnoškolske ustanove istog osnivača čija upisna područja graniče i to ujedinjenjem cjelokupnih ili dijelova tih upisnih područja, ukoliko se na temelju demografskih podataka o broju budućih školskih obveznika, odnosno na temelju broja upisanih učenika, utvrdi da bi se ravnomjernim rasporedom učenika racionalnije iskoristili kapaciteti objiju ustanova, odnosno omogućio rad u jednoj smjeni.
- (11) O rasporedu u škole školskih obveznika iz zajedničkoga upisnog područja odlučuje osnivač škole najkasnije godinu dana prije upisa obveznika u prvi razred te o tome obavještava roditelje, odnosno skrbnike obveznika. Utvrđivanjem zajedničkoga upisnog područja ne smiju se narušiti zahtjevi dostupnosti.

- (12) Veličinu upisnog područja određuju smještajne mogućnosti škole utvrđene na temelju mogućnosti rada u jednoj, a najviše dvije smjene, demografski pokazatelji i prometna povezanost.
- (13) Pravo roditelja, odnosno skrbnika da školskog obveznika upiše u školu kojoj po upisnom području ne pripada ograničeno je mogućnostima pojedine škole.
- (14) Upisom djece iz drugih upisnih područja ne smije se narušiti optimalni ustroj rada škole i ne smije se onemogućiti upis obveznicima koji pripadaju upisnome području škole.

III. MJERILA ZA USTROJ OSNOVNE ŠKOLE KAO JAVNE USTANOVE, ZA USTROJ PODRUČNE ŠKOLE I ZA USTROJ NASTAVE U DISLOCIRANOME OBJEKTU OSNOVNE ŠKOLE

Članak 4.

- (1) Osnovne škole mogu biti redovite, posebne, umjetničke i škole na jeziku i pismu nacionalnih manjina.
- (2) Redovite osnovne škole su odgojno-obrazovne ustanove koje rade prema redovitome nastavnom planu i programu namijenjenome djeci čija kronološka, obrazovna, socijalna i emotivna dob odgovara razrednome stupnju kojim su obuhvaćena.
- (3) Posebne odgojno-obrazovne ustanove rade prema posebnim nastavnim planovima i programima i ustrojavaju se za obvezno osnovno školovanje djece s teškoćama.
- (4) Posebne programe mogu provoditi i redovite osnovne škole kao dio svoje djelatnosti. Škola može ustrojiti razredne odjele za učenike s teškoćama.
- (5) Osnovno obrazovanje odraslih provode redovite osnovne škole kao dio djelatnosti te druge ovlaštene javne ustanove kao primarnu djelatnost ili kao dio djelatnosti.

Članak 5.

- (1) Osnovna škola je ustanova koja:
 - provodi cjeloviti redoviti ili posebni nastavni plan i program propisan za obvezno, odnosno neobvezno osnovno školovanje u umjetničkim školama,
 - zadovoljava propisima utvrđene kadrovske, prostorne, tehničke i druge uvjete.
- (2) Osnovna škola može imati područne škole i područne odjele.
- (3) Područna škola organizacijska je jedinica koja se nalazi izvan sjedišta škole, a ustrojava se ako ima upisno područje koje osigurava postojanje najmanje po jedan razredni odjel od I. do IV. razreda te ako ispunjava osnovne kadrovske, prostorne i tehničke uvjete za obavljanje djelatnosti.
- (4) Područni odjeli dislocirani su u objektima u kojima se izvodi nastava, a koji se nalaze izvan sjedišta škole te ne ispunjavaju uvjete za područnu školu osim kadrovskih, prostornih i tehničkih uvjeta nužnih za obavljanje djelatnosti.

IV. MJERILA ZA BROJ RAZREDNIH ODJELA U OSNOVNOJ ŠKOLI KAO SAMOSTALNOJ USTANOVI

Članak 6.

- (1) Osnovna škola ima najmanje osam razrednih odjela, najmanje po jedan razredni odjel od I. do VIII. razreda, što osigurava cjelovitost osmogodišnjega obveznog školovanja.
- (2) Iznimno, zbog posebnih okolnosti, škola s otežanim uvjetima rada i posebna odgojno-obrazovna ustanova može imati manji broj razreda, odnosno može ustrojiti kombinirane razredne odjele.
- (3) Optimalna škola koja radi u jednoj smjeni prema ovome je Standardu osnovna škola od 16 do 20 razrednih odjela s podjednakim brojem razrednih odjela svakog razreda.
- (4) Rad osnovne škole ostvaruje se u jednoj smjeni: poludnevno, produljeno ili cjelodnevno. Taj rad omogućuje optimalno ostvarivanje odgojno-obrazovnih ciljeva različitim oblicima nastavnih, izvannastavnih i slobodnih aktivnosti, dopunske i dodatne nastave te pravilnom izmjenom rada, odmora i prehrane učenika.
- (5) Škola u kojoj se odgojno-obrazovni rad ostvaruje u dvije smjene može imati najviše 32 razredna odjela.

V. MJERILA ZA BROJ UČENIKA U RAZREDNOME ODJELU I ODGOJNO-OBRAZOVNOJ SKUPINI

Organizacija nastave

Članak 7.

- (1) Nastava se izvodi, ovisno o nastavnom predmetu, u redovitom, posebnom i kombiniranom razrednom odjelu, ili u odgojno-obrazovnim skupinama.
- (2) Nastava se izvodi u školskom prostoru i izvan prostora škole.
- (3) Za nastavu izvan prostora škole potreban je jedan pratitelj iz redova učitelja ili stručnih suradnika škole za skupinu do najviše 14 učenika.
- (4) Za učenike s teškoćama za izvođenje nastave izvan prostora škole potrebno je osigurati pratitelja za:
 - 1 učenika s oštećenjem vida, sluha, s motoričkim oštećenjima, s autizmom ili značajno sniženim intelektualnim sposobnostima ili organski uvjetovanim poremećajima u ponašanju,
 - do 5 učenika sniženih intelektualnih sposobnosti,
 - do 5 učenika s poremećajima u ponašanju koji su smješteni u odgojne domove.

Razredni odjel

Članak 8.

- (1) Optimalan je broj učenika u razrednom odjelu 20, a najmanji 14, najviši 28 učenika.
- (2) Razredni odjel ustrojava se od učenika istog razreda, a kombinirani razredni odjel od učenika dvaju ili iznimno više razreda, za provedbu redovite nastave po redovitome ili posebnom nastavnom planu i programu.
- (3) Broj učenika u razrednom odjelu u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina može se ustrojiti i s manjim brojem učenika iz stavka 1. ovoga članka.
- (4) U razredni odjel mogu biti uključena najviše 3 učenika s teškoćama, a razred ima sveukupno najviše 20 učenika.
- (5) Broj učenika u razrednom odjelu smanjuje se za 2 učenika kod uključenja jednoga učenika s ostalim posebnim odgojno-obrazovnim potrebama.

Razredni odjel s posebnim programom

Članak 9.

U razrednom odjelu s posebnim programom može biti najviše:

- 7 učenika s oštećenjem vida, sluha, glasovno-govorno-jezičnim teškoćama, motoričkim poremećajima ili organski uvjetovanim poremećajima u ponašanju te učenika s poremećajima u ponašanju koji su smješteni u odgojne domove,
- 9 učenika sniženih intelektualnih sposobnosti,
- 3-5 učenika s autizmom i značajno sniženim intelektualnim sposobnostima.

Kombinirani razredni odjel

Članak 10.

- (1) Kombinirani razredni odjel ustrojava se za učenike razredne nastave. Kombinirani razredni odjel od dva razreda ima najviše 16 učenika, kombinirani razredni odjel od tri razreda najviše 14 učenika, a od četiri razreda najviše 12 učenika.
- (2) Iznimno se može ustrojiti kombinirani razredni odjel i za učenike predmetne nastave, u pravilu s najviše 10 učenika.
- (3) Kombinirani razredni odjel od dva razreda u koji su uključeni učenici s teškoćama može se ustrojiti u pravilu s najviše 10 učenika s jednim učenikom s oštećenjem vida, oštećenjem sluha, motoričkim poremećajima ili s organski uvjetovanim poremećajem u ponašanju.
- (4) Broj učenika u kombiniranom razrednom odjelu smanjuje se za 4 učenika za svakog učenika s teškoćama.
- (5) U kombinirani razredni odjel od tri i četiri razreda ne mogu biti uključeni učenici s teškoćama.

Broj učenika u odgojno-obrazovnoj skupini

Članak 11.

- (1) Odgojno-obrazovna skupina ustrojava se od učenika istog ili dvaju i više razreda za provedbu izborne, dopunske i dodatne nastave, izvannastavnih aktivnosti ili za drugi oblik neposrednoga odgojno-obrazovnog rada.
- (2) Odgojno-obrazovni rad odgojno-obrazovne skupine za izbornu nastavu informatike, vjeronauka i drugoga stranog jezika izvodi se po mjerilima redovite nastave, a izborna nastava iz vjeronauka izvodi se u odgojno-obrazovnim skupinama koje imaju i manje od 14 učenika.
- (3) Odgojno-obrazovna skupina učenika pripadnika nacionalnih manjina koji uče materinski jezik i kulturu (model C) organizira se za razrednu i predmetnu nastavu.
- (4) Dodatna nastava je individualizirani oblik rada u skupinama, u pravilu do 8 učenika.
- (5) Dopunska nastava individualizirani je oblik rada u skupinama, u pravilu do 8 učenika.
- (6) Produženi stručni postupak provodi se u skupini do najviše 10 učenika s istom vrstom i stupnjem teškoća ili do najviše 5 učenika s različitim vrstama i stupnjevima teškoća.
- (7) Za sve učenike s teškoćama koji se školuju po redovitom ili individualiziranom nastavnom programu obvezno se organizira dopunska nastava u skupini do najviše 5 učenika.
- (8) Produženi boravak oblik je odgojno-obrazovnog rada namijenjen učenicima razredne nastave. On je prijelazni oblik rada k cjelodnevnomu odgojno-obrazovnom radu. Organizira se s najmanje 14 učenika, a u pravilu s 20 učenika. Produženi boravak učenika uredit će se posebnim propisom.

VI. MJERILA ZA UČITELJE, STRUČNE SURADNIKE, RAVNATELJE I DRUGE RADNIKE U OSNOVNOJ ŠKOLI

Članak 12.

- (1) Za izvedbu nastave i drugih poslova škola mora imati odgovarajući broj radnika, sukladno postojećim propisima.
- (2) Učitelji, stručni suradnici i ravnatelji zasnivaju radni odnos sukladno propisima za rad u osnovnoj školi.

Učitelji

Članak 13.

- (1) Broj učitelja utvrđuje se na temelju broja sati neposrednoga odgojno-obrazovnog rada propisanih nastavnim planom, a sukladno provedbenom propisu nadležnog ministarstva.
- (2) Odgojno-obrazovni rad obuhvaća izvođenje: redovite nastave, izborne nastave, dopunske i dodatne nastave, izvannastavnih aktivnosti i sata razrednika.

- (3) Tjedno zaduženje učitelja odgojno-obrazovnim radom utvrđuje se sukladno provedbenom propisu nadležnog ministarstva.
- (4) Ukupni tjedni broj sati dodatne i dopunske nastave te izvannastavnih aktivnosti u pojedinoj školi utvrđuje se godišnjim planom i programom škole.

Stručni suradnici

Članak 14.

- (1) Stručni suradnici potrebni za odgojno-obrazovni rad osnovne škole jesu: pedagog, psiholog, stručnjak edukacijsko-rehabilitacijskog profila, knjižničar i zdravstveni radnik.
- (2) Svaka redovita osnovna škola koja ima do 180 učenika zapošljava 2 stručna suradnika od kojih jedan mora biti pedagog.
- (3) Osnovna škola koja ima više od 180, a manje od 500 učenika zapošljava 3 stručna suradnika. Škola koja ima više od 500 učenika zapošljava 4 stručna suradnika.
- (4) Osnovna škola koja ima od 15 do 20 učenika s rješenjem o primjerenom obliku školovanja, integriranih u redovite razredne odjele, ima pravo na stručnog suradnika edukacijsko-rehabilitacijskog profila.
- (5) Zdravstveni radnik zapošljava se sukladno potrebama učenika škole uz odobrenje ministarstva nadležnog za obrazovanje.

Ostali radnici

Članak 15.

- (1) Osnovna škola zapošljava tajnika i voditelja računovodstva. Popis i opis poslova koji obavljaju, broj izvršitelja i dužina radnog vremena utvrđuju se provedbenim propisom nadležnog ministarstva.
- (2) Broj izvršitelja na pomoćno-tehničkim poslovima utvrđuje se na temelju raspoloživoga zatvorenog i vanjskog prostora škole te vrste grijanja i broja obroka učeničke prehrane.
- (3) Broj izvršitelja na poslovima spremačice utvrđuje se na temelju površine zatvorenog prostora i vanjskog okoliša koji se koristi primjenom normativa od najmanje 450 m² prostora po izvršitelju u školama u kojima se loži na kruto gorivo ili loživo ulje, a najmanje 600 m² u školama s centralnim grijanjem. Ukoliko je prostor škole za 25% veći, odnosno manji od prethodno utvrđenog, broj izvršitelja utvrđuje se u odgovarajućem omjeru.
- (4) Broj izvršitelja na poslovima domara, ložača, odnosno školskog majstora utvrđuje se na temelju ukupne površine zatvorenog prostora primjenom normativa od 3000 m² po izvršitelju te na temelju broja područnih škola i dislociranih objekata škole i na temelju potreba koje proizlaze iz rada škole. Ukoliko je prostor škole za 25% veći, odnosno manji od prethodno utvrđenog, broj izvršitelja utvrđuje se u odgovarajućem omjeru.

- (5) Broj izvršitelja na poslovima kuhara utvrđuje se na osnovi količine objeda ili mliječnih obroka koji se priređuju učenicima, s time da minimalna količina po izvršitelju iznosi najmanje 70 objeda ili 270 mliječnih obroka dnevno. Za broj obroka koji je za 25% veći, odnosno manji od prethodno utvrđenog broja, broj izvršitelja utvrđuje se u odgovarajućemu omjeru.
- (6) Redovite osnovne škole i posebne odgojno-obrazovne ustanove koje provode osnovno školovanje za učenike s teškoćama imaju pravo na vozača, ako posjeduju vlastito vozilo za prijevoz učenika.
- (7) Škola može osigurati pomoćnika u nastavi, prevoditelja znakovnog jezika i osobnog pomoćnika učenicima kojima je rješenjem o primjerenom obliku školovanja potrebna pomoć u učenju, kretanju i obavljanju školskih aktivnosti i zadataka.

VII. MJERILA ZA OPTEREĆENOST UČENIKA SATIMA NASTAVNOG PLANA I PROGRAMA

Članak 16.

- (1) Osnovno školovanje ostvaruje se na temelju nastavnog plana i programa za osnovnu školu.
- (2) Nastavnim planom za osnovnu školu propisuje se tjedni i godišnji broj sati po razredima za:
 - obvezne i izborne predmete,
 - ostale oblike neposrednoga odgojno-obrazovnog rada kao što su dopunska nastava i dodatni rad, izvannastavne aktivnosti i sat razrednika,
 - produženi stručni postupak za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama.
- (3) Opseg, sadržaj i realizacija izvannastavnih aktivnosti ovisi o organizaciji nastavnog procesa u školi, odnosno o mogućnostima izvođenja cjelodnevnoga odgojno-obrazovnog rada.
- (4) U suradnji s tijelima lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, civilnim društvom, roditeljima/skrbnicima te ostalima osiguravaju se uvjeti za provedbu programa i aktivnosti izvannastavnih sadržaja koje škola provodi u skladu s mogućnostima škole i interesima učenika.

Članak 17.

- (1) Nastavni sat u redovitim osnovnim školama u pravilu traje 45 minuta.
- (2) Odmor između dva nastavna sata traje najmanje pet minuta, a veliki odmor najmanje 15 minuta i obavezan je nakon dva nastavna sata za učenike razredne nastave. Odmori u provedbi cjelodnevnoga odgojno-obrazovnog rada prilagodit će se oblicima rada, boravka i prehrane učenika.

- (3) Učenici razredne nastave mogu biti opterećeni redovitom, izbornom, dodatnom i dopunskom nastavom i satom razrednika s najviše 25 sati, ravnomjerno raspoređenih tjedno, a učenici predmetne nastave s najviše 30 sati, ravnomjerno raspoređenih tjedno. Učenici razredne i predmetne nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina mogu biti dodatno opterećeni s još pet sati.
- (4) Odmore između obrazovnih razdoblja propisuje ministarstvo nadležno za obrazovanje.

VIII. MJERILA ZA TRAJNO PROFESIONALNO USAVRŠAVANJE, NAPREDOVANJE RAVNATELJA, UČITELJA I STRUČNIH SURADNIKA TE MJERILA ZA OSPOSOBLJAVANJE I STRUČNO USAVRŠAVANJE OSTALIH RADNIKA

Trajno profesionalno usavršavanje ravnatelja, učitelja i stručnih suradnika

Članak 18.

- (1) Ravnatelj, učitelji i stručni suradnici imaju obvezu trajnoga profesionalnog usavršavanja:
 - najmanje jednom u dvije godine sudjelovati na profesionalnom usavršavanju na državnoj razini,
 - najmanje tri puta godišnje sudjelovati na profesionalnom usavršavanju na županijskoj razini,
 - redovito sudjelovati na profesionalnim usavršavanjima u školi u kojoj rade,
 - osobno se profesionalno usavršavati u skladu s poslovima i obvezama za koje su zaduženi.
- (2) Sadržaje obveznoga profesionalnog usavršavanja odobrava ministarstvo nadležno za obrazovanje sukladno nacionalnoj strategiji odgojno-obrazovnog sustava, a organiziraju ih i provode: nadležne ustanove za odgoj i obrazovanje, i drugi subjekti koji za to imaju odobrenje ministarstva nadležnog za obrazovanje.
- (3) Programe profesionalnog usavršavanja na državnoj i županijskoj razini za sljedeću školsku godinu objavljuje ministarstvo nadležno za obrazovanje najkasnije do kraja tekuće nastavne godine.
- (4) Učiteljsko vijeće godišnje usvaja plan trajnoga profesionalnog usavršavanja i on postaje obveza za sve odgojno-obrazovne radnike.
- (5) Godišnji plan i program stručnog usavršavanja učitelja i stručnog suradnika sastavni je dio godišnjega plana i programa rada škole.
- (6) U godišnjemu planu i programu stručnog usavršavanja za svakog učitelja i stručnog suradnika navedeni su oblici stručnog usavršavanja i predviđeni broj sati po pojedinom obliku.

- (7) Svaki učitelj i stručni suradnik dužan je barem jednom godišnje podnijeti izvješće o svome profesionalnom usavršavanju.
- (8) Sudionicima trajnoga profesionalnog usavršavanja na državnoj i županijskoj razini izdaje se potvrda o stručnome usavršavanju. Sudjelovanje na stručnim usavršavanjima učitelja i stručnih suradnika vrednuje se prema provedbenim propisima nadležnog ministarstva.

Napredovanje učitelja i stručnih suradnika

Članak 19.

Postupak, način i uvjete napredovanja u učiteljska zvanja propisuje ministar nadležan za obrazovanje.

Osposobljavanje i usavršavanje ostalih radnika

Članak 20.

- (1) Pravo i obvezu osposobljavanja i usavršavanja imaju i ostali radnici koji rade u školi te se za tu svrhu osiguravaju sredstva u proračunu.
- (2) Osposobljavanje i usavršavanje ostalih radnika u školi: tajnika, računovođe, domara, osobe zadužene za zaštitu na radu i zaštitu od požara, radnika u školskoj kuhinji i ostalih, provodi se u skladu sa zakonom.

IX. MJERILA ZA PROSTOR I OPREMU U OSNOVNOJ ŠKOLI

Članak 21.

- (1) Osnovne škole grade se i opremaju prema ovome Standardu, normativima za izgradnju i opremanje prostora osnovnih škola te svim zakonima, pravilnicima i tehničkim propisima u građenju i drugim područjima važnima za rad i boravak u školskom prostoru.
- (2) Osnovni standard školskog prostora u pravilu treba osigurati rad škole u jednoj smjeni do stvaranja potrebnih uvjeta, a iznimno u dvije smjene.
- (3) Školska zgrada treba osigurati funkcionalnu organizaciju prostora primjerenu suvremenim oblicima nastave, zadovoljiti sve higijensko-tehničke zahtjeve i osnovna ekološka i estetska mjerila.
- (4) Površina potrebnog zemljišta za izgradnju školske zgrade i školske dvorane te formiranje školskog trga, školskih igrališta, prostora za rekreaciju i školskog vrta, zelenih površina i drugog, po učeniku iznosi 30-40 m², a iznimno zbog guste izgrađenosti naselja površina potrebnog zemljišta može biti 20 m² po učeniku.
- (5) Zbog sigurnosti učenika te održavanja i čuvanja, vanjski školski prostor mora biti ograđen.
- (6) Normative za izgradnju i opremanje prostora osnovnih škola u skladu s ovim Standardom donosi ministarstvo nadležno za obrazovanje.

Članak 22.

1. Prostorni uvjeti škole za izvođenje nastave:

1.1. RAZREDNA NASTAVA

- učionice od I. od IV. razreda,
- kabinet.

1.2. PREDMETNA NASTAVA

1.2.1. Jezično-umjetničko područje

- učionica za hrvatski jezik,
- kabinet za hrvatski jezik,
- učionica za manjinski jezik,
- kabinet za manjinski jezik,
- učionica za strani jezik,
- kabinet za strani jezik,
- učionica za glazbenu kulturu,
- kabinet za glazbenu kulturu,
- učionica za likovnu kulturu,
- kabinet za likovnu kulturu.

1.2.2. Prirodoslovno-matematičko područje

- učionica za matematiku,
- kabinet za matematiku,
- informatička učionica,
- informatički kabinet,
- učionica za fiziku i kemiju,
- kabinet za fiziku i kemiju,
- spremišni prostor za kemikalije,
- učionica za prirodu i biologiju s vivarijem,
- kabinet za prirodu i biologiju,
- spremišni prostor za prirodoslovne zbirke.

1.2.3. Društveno područje

- učionica za povijest,
- kabinet za povijest,
- učionica za geografiju,
- kabinet za geografiju,
- geografska promatračnica.

1.2.4. Radno-tehničko područje

- učionica za tehničku kulturu – radionica,
- kabinet,
- spremište.

1.2.5. Izborna nastava

- učionica za izborne predmete.

1.2.6. Prostorije za provođenje edukacijsko-rehabilitacijskih programa za učenike s teškoćama.

2.0. TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA

2.1. Dvorana za tjelesno-zdravstvenu kulturu

- dvorana – jednodijelna, dvodijelna, trodijelna,
- dvorana za korektivnu gimnastiku,
- zatvoreni bazen,
- spremište sprava,
- skupna svlačionica,
- skupna praonica s WC-ima,
- kabinet tjelesno-zdravstvene kulture,
- ambulanta – za zdravstvenog radnika,
- svlačionice učitelja tjelesno-zdravstvene kulture sa sanitarijama,
- prostorija za kondicioniranje zraka,
- prostorija za pribor i sredstva za čišćenje i održavanje,
- ulaz za vanjske korisnike s klupskim prostorom,
- sanitarije uz ulaz za vanjske korisnike,
- gledališni prostori uz dvodijelnu i trodijelnu dvoranu,
- prostorija za režiju uz dvodijelnu i trodijelnu dvoranu,
- spremište sprava i rekvizita za vanjske terene.

3.0. DRUŠTVENI PROSTORI

- višenamjenski prostor,
- školska knjižnica,
- prostor za učenički klub,
- blagovaonica.

4.0. PROSTORI ZA ORGANIZACIJU I KOORDINACIJU RADA ŠKOLE

- zbornica,
- soba ravnatelja škole,

- soba tajnika,
- sobe za stručne suradnike – pedagog, psiholog, defektolog, socijalni radnik,
- voditelj programa, informatičar, satničar,
- soba administracije,
- soba računovodstva,
- soba za prijem roditelja/skrbnika,
- arhiv,
- čajna kuhinja.

5.0. GOSPODARSKI PROSTORI

5.1. Kuhinjski pogon

- kuhinja sa spremištem,
- spremišta,
- sanitarije i garderoba kuhinjskog osoblja.

5.2. Energetske-tehnički blok

- kotlovnica za centralno grijanje,
- radionica kućnog majstora,
- garderoba i sanitarije tehničkog osoblja,
- opće gospodarsko spremište,
- garderoba i sanitarije spremačica,
- prostor za odlaganje smeća.

6.0. OSTALI PROSTORI

6.1. Ulaz

- trijem,
- vjetrobran,
- ulazni prostor,
- vratarnica,
- garderoba za učenike – garderobni ormarići u komunikacijskim prostorima.

6.2. Komunikacije

- hodnici,
- stubišta.

6.3. Sanitarije

- sanitarije za učenike,
- sanitarije prilagođene potrebama učenika s većim motoričkim smetnjama,
- sanitarije za učitelje.

7.0. VANJSKI PROSTORI

7.1. Opći prostori

- pješački prilazni put,
- školski trg,
- parkiralište za školski autobus i automobile,
- gospodarsko dvorište.

7.2. Prostori nastavnih područja

- razredna nastava na otvorenom,
- školski didaktički prostor,
- školsko dvorište i školski park,
- vježbalište – vanjski prostori za nastavu tjelesno-zdravstvene kulture,
- ostale parkovne površine u skladu s mogućnošću lokacije.

Mjerila za prostore u osnovnim školama

Članak 23.

- (1) Učionica mora osigurati uvjete za rad učitelja s najmanje 14, optimalno 20 te najviše 28 učenika razrednog odjela. Prostor učionice mora biti prilagođen zahtjevima organizacije i izvođenja suvremene nastave, radu u skupinama, projektnoj nastavi, vježbama i drugim oblicima nastave. Površina učionice je 2,5 m² po učeniku, a izračunata prema pretpostavljenome proračunskom broju od 24 učenika u razrednome odjelu, iznosi 60 m², visine 3,0-3,2 m. Propisani standard u postojećim školama postiže se prilagođavanjem broja učenika.
- (2) Učionica za razrednu nastavu prostorno, funkcionalno i oblikovno omogućava ostvarenje odgojno-obrazovnih zadataka. Prostor osigurava slobodu kretanja u učionici i izmjenjivanja različitih oblika rada.
- (3) Učionice za predmetnu nastavu s pripadajućim kabinetima moraju biti odgovarajuće opremljene prema nastavnim područjima.
- (4) Specijalizirane učionice za nastavu likovne i glazbene kulture, informatike, prirode, biologije, kemije, fizike i tehničke kulture dimenzioniraju se s 3,5 m² po učeniku, a prema pretpostavljenome proračunskom broju učenika iznosi $24 \times 3,5 = 84$ m².
- (5) Prostor za tjelesnu i zdravstvenu kulturu određuje se, organizira i oprema u skladu s uvjetima utvrđenima nastavnim planom i programom tog predmeta i standardima koji se propisuju u školstvu i športu. Škola mora imati dvoranu za nastavu tjelesno-zdravstvene kulture primjerenu broju učenika. Škola od 8 razrednih odjela ima školsku jednodijelnu dvoranu, veličine 15x27x6 m sa svim pratećim prostorima. Škola od 12 razrednih odjela ima školsku dvodijelnu dvoranu veličine 30x20x7 m sa svim pratećim prostorima. Škola od 16 razrednih odjela ili do 800 učenika ima trodijelnu športsku dvoranu veličine 45x27x8 m sa svim pratećim prostorima. Za športske trodijelne dvorane financijska sredstva osigurava

ministarstvo nadležno za obrazovanje i zainteresirana lokalna samouprava, s obzirom da takve dvorane zadovoljavaju i športske potrebe lokalne zajednice. Broj i vrsta vanjskih vježbališta za tjelesno-zdravstvenu kulturu definirani su normativima. Mrežom škola na razini županije utvrdit će se škole sa zatvorenim bazenom. Školski bazen ima dimenzije najmanje 8x16,67 m s promjenjivom dubinom vode od 0,60 do 1,30 m s pratećim prostorima: individualne, skupne i svlačionice za učitelje, sanitarni čvor s tuševima, prostorije za nadzor pogona, kondicioniranja zraka i vode, prostor za zadržavanje i prostoriju za sredstva za čišćenje. Za bazene veće površine od ove financijska sredstva osigurava ministarstvo nadležno za obrazovanje i zainteresirana lokalna samouprava, s obzirom da takvi bazeni zadovoljavaju i športske potrebe lokalne zajednice.

- (6) Višenamjenski se prostor koristi za boravak i odmor učenika te povremeno za manifestacije i određene nastavne i izvannastavne aktivnosti. Dimenzionira se s 0,50 m² po učeniku, ali ne smije biti manji od 90 m².
- (7) Prostor blagovaonice se dimenzionira s 1,0 m² po učeniku.
- (8) Učenički klub služi za druženje učenika, rad učeničkog vijeća, boravak učenika putnika i slično.
- (9) Školska knjižnica sastavni je dio odgojno-obrazovnog sustava i izravno je uključena u nastavne i izvannastavne aktivnosti. Na raspolaganju je učenicima, nastavnome osoblju i drugim korisnicima. Prostor knjižnice treba omogućiti prilagodbe promjenama u školskome obrazovnom programu i pojavi novih tehnologija. Veličina prostora knjižnice ovisi o broju učenika, odnosno broju razrednih odjela. Prilikom dimenzioniranja treba računati da će u čitaonici istodobno boraviti 5% učenika škole, a radni prostor po jednom korisniku iznosi 2 m². Knjižnica ne može biti manja od 60 m². Knjižnica se sastoji od prostora za rad knjižničara u radu s korisnicima i obradi građe veličine do 15 m², prostora za smještaj knjižnične građe u slobodnom pristupu koji se izračunava kao 5,5 m² na 1000 knjiga, računajući 15 knjiga po korisniku, računalnih mjesta za individualni rad korisnika, računajući za 3-5 mjesta = 15 m², prostor za smještaj učiteljskog fonda od najmanje 5 m², čitaonički prostor za individualni i skupni rad, izložbeni prostor i spremište za knjižničnu građu. U sklopu knjižnice, u školi optimalne veličine, multimedijaska se učionica dimenzionira za 20 korisnika x 3 m = 60 m². U sklopu knjižnice nalazi se i kabinet knjižničara od najmanje 15 m².
- (10) Prostori za upravo, organizaciju i koordinaciju rada objedinjuju pedagošku i administrativnu službu škole. Poželjno je da ovi prostori imaju jednostavnu i preglednu vezu s ulaznim prostorom škole.
- (11) Zbornica je prostor koji koriste svi učitelji škole za okupljanje, izmjenu iskustava i rezultata rada te odmor između nastavnih sati. U zbornici se održavaju učiteljska vijeća i uređuje nastavna i ostala administracija. U školi sa 16 razrednih odjela zbornica treba imati 30 mjesta za sjedenje, u pravilu oko spojenih stolova, te je površine od 60 do 80 m². Zbornica može biti proširena prostorom za odmor i razgovor.
- (12) Soba ravnatelja koristi se za rad i kontakte s učiteljima, učenicima i roditeljima/skrbnicima, te s trećim osobama, a svojom veličinom mora omogućiti i manje sastanke.

- (13) Gospodarski prostori škole dimenzioniraju se prema vrsti škole, kapacitetu školske zgrade, načinu opskrbe te osiguranju energetske potrebe.
- (14) Ostali prostori. Ukupna širina vanjskih ulaznih vrata dimenzionira se prema broju učenika. Najmanja širina jednokrilih ulaznih vrata iznosi 110 cm, a dvokrilih 180 cm i moraju se otvarati prema van. Dubina vjetrobrana najmanje je 240 cm. Hodnici se dimenzioniraju prema broju učenika, odnosno učionica. Najmanja širina hodnika s učionicama s jedne strane za dvije učionice iznosi 180 cm, za četiri učionice 240 cm, a najmanja širina hodnika s učionicama postavljenim obostrano iznosi 300 cm. Ako se garderoba nalazi u hodnicima, hodnik se proširuje za dubinu garderobnih ormarića. Najmanja širina stubišnog kraka za dvije učionice iznosi 120 cm. Za sljedeće dvije učionice širina kraka se povećava za 30 cm. Visina stuba ne smije biti veća od 15 cm, a širina gazišta stuba mora biti najmanje 33 cm. Garderoba učenika može se organizirati kao središnja garderoba u ulaznome prostoru škole ili kao garderobni ormarići po hodnicima. Sanitarije za učenike čini prostor s WC-kabinama i pretprostor s umivaonicama. Svaki sanitarni čvor sastoji se od ženskog i muškog dijela s odvojenim pretprostorima. Dimenzioniranje potrebnog broja sanitarnih uređaja provodi se na način:
- za 30 učenika potrebno je osigurati dvije WC-kabine,
 - za 30 učenika potrebno je osigurati jednu WC-kabinu i 1,5 pisoar,
 - za isti broj učenika potrebno je u pretprostoru osigurati jedan umivaonik,
 - potrebno je osigurati jednu WC-kabinu za učenike s motoričkim poremećajima i prostor za presvlačenje i pranje inkontinentnih učenika.
- (15) Vanjski prostori. Školsko je vježbalište vanjski prostor za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture čija veličina i broj športskih borilišta ovisi o broju razrednih odjela, nastavnom programu, izbornim aktivnostima i športskim aktivnostima lokalne zajednice.

Higijensko-tehnički zahtjevi

Članak 24.

- (1) Za stvaranje primjerenih uvjeta rada u školi potrebno je zadovoljiti higijensko-tehničke zahtjeve koji se odnose na: osvjetljenje, osunčanost, prozračivanje, toplinsku zaštitu, zaštitu od buke i akustiku, grijanje i hlađenje, opskrbu vodom, odvodnju otpadnih voda, električne instalacije, instalacije informatike, zaštitu od požara i zaštitu od provale.
- (2) Prirodno osvjetljenje najznačajniji je psihološki i fiziološki čimbenik radnih uvjeta u školskoj zgradi te je, ovisno o obliku nastave, nužno osigurati primjerenu kvalitetu i jačinu osvjetljenja. Kvaliteta prirodnog osvjetljenja u učionici određuje se: orijentacijom učionice, tehničkim sredstvima za raspršenje dnevnog svjetla i kontrolom odbijeska unutarnjih površina. U svim radnim prostorima škole osigurava se zamračenje. Učionice razredne nastave trebaju biti optimalno osunčane, a učionice predmetne nastave i knjižnica osvijetljene ovisno o sadržaju i obliku nastave. Zaštita od izravnog prodiranja sunčevih zraka, kojom se sprječava stvaranje

odbljeska i pretjeranog zagrijavanja, mora biti takva da ne smanjuje stvarnu površinu prozora. Za slabovidne učenike potrebno je osigurati dodatno osvjetljenje sukladno individualnim potrebama pojedinog učenika.

- (3) Svi prostori za rad i boravak trebaju se prirodno prozračivati. U nastavnim prostorijama treba osigurati četiri izmjene zraka na sat uz najveću brzinu strujanja zraka 0,2 m/s ili 25-30 m³ zraka/h po učeniku.
- (4) U učionicama treba osigurati relativnu vlagu u zraku od 45-55%.
- (5) Toplinska zaštita, zaštita od buke i akustika zidnih i stropnih konstrukcija zajedničkih prostora i učionica mora biti prema važećim propisima i standardima. Zaštita od buke i akustika trebaju omogućavati dobru slušnost i razgovijetnost pri govoru, kao i optimalnu jeku pri slušanju glazbe.
- (6) Za grijanje i hlađenje prostora i pripremu tople vode mogu se koristiti sve vrste centralnog sustava. U prostorima za rad i boravak zrak mora biti ravnomjerno zagrijavan na 20°C, a:
 - u učionicama na 20°C,
 - u prostorijama za organizaciju i koordinaciju rada te u zbornici na 20°C,
 - u športskoj dvorani na 16 – 18°C, a u svlačionicama i praonicama na 20 – 22°C,
 - u hodnicima i stubištima na 18°C.

U razdoblju visokih vanjskih temperatura u prostorima škole treba osigurati optimalnu temperaturu, 5°C nižu od vanjske.

- (7) Opskrba vodom ostvaruje se instalacijom vodovodne mreže sa zdravstveno ispravnom vodom za piće.
- (8) Otpadne vode odvođe se kućnom kanalizacijom koja se priključuje na komunalnu kanalizaciju ili na drugi način, prema važećim propisima i standardima.
- (9) Električna instalacija mora biti zaštićena i osigurana. Treba predvidjeti instalacije za TV prijem i instalaciju interneta i intraneta.
- (10) Zaštita od požara provodi se uporabom odgovarajućih građevnih materijala, definiranjem evakuacijskih putova i izlaza te protupožarnom opremom i signalizacijom.
- (11) Zaštita od provala provodi se uporabom alarma i videonadzora.

Mjerila za opremu škole

Članak 25.

- (1) Oprema prostora mora odgovarati namjeni prostora i omogućiti realizaciju odgojno-obrazovnog rada s učenicima.

Oprema na razini škole:

- telefonska instalacija, internet, intranet,
- razglasni uređaj sa školskim zvonom,
- školski sat,
- alarmni sustav,
- videonadzor,
- digitalna kamera,
- digitalni fotoaparatus,
- fotokopirni aparat,
- interaktivna ploča,
- LCD projektor – stropni s projekcijskim platnom,
- oglasna ploča,
- izložbene vitrine i stolovi,
- oprema prema planu i programu škole.

Oprema na razini učionice:

- radni stolovi za učenike – dvosjedi,
- radni stolovi za učenike – jednosjedi,
- stolci s naslonom za učenike,
- stol za nastavnika s računalom,
- stolac s naslonom za nastavnika,
- trodijelna školska ploča,
- audiolinija,
- zidna ploha za izložbe: ploča s mekom oblogom i magnetna ploča,
- ormari, vitrine i police (pohrana nastavnih sredstva, nastavnih pomagala i priručnog materijala),
- prva pomoć, komplet.

- (2) Oprema i namještaj moraju biti funkcionalni i sigurni, prenosivi, stabilni, od kvalitetnog materijala, po mogućnosti prirodnog, lakog za održavanje, postojanih boja, estetskog izgleda i primjerenog učeničkoj dobi. Sav namještaj treba biti dimenzioniran prema visini i dobi te zadovoljavati ergonomske zahtjeve. Za učenike s posebnim obrazovnim potrebama treba biti osiguran prilagođeni namještaj i potrebna pomagala.

Mjerila za didaktičku opremu

Članak 26.

Glavna mjerila za nabavu didaktičkog materijala jesu: razvojna primjerenost, trajnost, lakoća uporabe, ergodidaktičnost, tehnološka suvremenost, prilagođenost učenicima s teškoćama u razvoju i privlačnost.

X. MJERILA ZA POSEBNE ODGOJNO-OBRAZOVNE POTREBE U OSNOVNOME ŠKOLSTVU

Članak 27.

- (1) Posebne odgojno-obrazovne potrebe u osnovnom školstvu odnose se na sve slučajeve kad se u pogledu specifičnih potreba učenika, veličine škole, razrednog odjela, uvjeta života i rada učitelja, opsega i složenosti poslova te organizacijskih oblika rada ne mogu primijeniti mjerila za redovite škole koje ostvaruju djelatnost pod redovitim, standardnim uvjetima.
- (2) Pri ustroju škole potrebno je procijeniti svrhovitost samostalnosti ustanove glede ukupnog broja učenika, broja područnih odjela, prometne povezanosti, veličine objekta – školske zgrade, cjelovitosti sredine u kojoj škola djeluje i drugih posebnosti, o čemu procjenu donosi ministarstvo nadležno za obrazovanje u dogovoru s tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave.

62

Škole s otežanim uvjetima rada

Članak 28.

- (1) Škole s otežanim uvjetima rada jesu: škole na otocima, u brdsko-planinskim i slabo prometno povezanim područjima te škole na područjima od posebne državne skrbi prve skupine.
- (2) Ove su škole od posebnog značaja za društvenu sredinu i ne moraju zadovoljavati minimum standarda utvrđenih u člancima od 6. do 10. ovoga Standarda koji utvrđuju broj učenika ili razrednih odjela.
- (3) Status škole s otežanim uvjetima rada utvrđuju se posebnim propisima.
- (4) Mrežu škola treba organizirati na način da učenici prva tri razreda do mjesta održavanja nastave ili prijevoznog sredstva ne pješače više od jedan kilometar.
- (5) Broj radnika u navedenim školama osigurava se u pravilu kao i u školama koje nastavu ostvaruju u redovitim uvjetima s time da, kada je to nužno, mjerila za utvrđivanje broja radnika mogu biti i niža od onih propisanih za škole koje rade u redovitim uvjetima.

Odgoj i obrazovanje učenika u umjetničkim programima

Članak 29.

- (1) Osnovne glazbene i plesne škole mogu se osnivati i s manjim brojem razrednih odjela od broja predviđenog ovim Standardom o čemu se odlučuje na osnovi posebnih propisa.
- (2) Broj učenika u razrednome odjelu i odgojno-obrazovnoj skupini određuje se prema specifičnostima izvođenja nastave.
- (3) U glazbenoj školi nastava se izvodi:
 - pojedinačno za nastavu glazbala, solopjevanja i korepeticije,
 - od 2 do 4 učenika u nastavi partiture, dirigiranja i osnova vokalne tehnike,
 - od 4 do 6 učenika u nastavi harmonije, polifonije, glazbenog folkloru, metodike nastave glazbe i rada s dječjim instrumentarijem,
 - od 2 do 8 učenika u nastavi komorne glazbe,
 - u razrednome odjelu od 10 do 15 učenika u nastavi solfeggia, teorije glazbe povijesti glazbe, glazbenih oblika i poznavanja glazbala,
 - skupno s minimalno od 12 do 15 učenika za nastavu orkestra, odnosno minimalno 20 učenika za nastavu zbora.
- (4) U školi za klasični balet nastava se izvodi:
 - pojedinačno za nastavu glazbala,
 - u razrednome odjelu s od 3 do 10 učenika za nastavne predmete određene planom i programom.
- (5) U školi suvremenog plesa nastava se izvodi:
 - pojedinačno za nastavu glazbala,
 - grupno od 3 do 5 učenika u nastavi metodike plesne nastave i osnova koreografije,
 - u razrednome odjelu od 8 do 12 učenika za nastavne predmete prema nastavnome planu i programu.
- (6) Nastava općeobrazovne grupe predmeta u glazbenoj, baletnoj i školi suvremenog plesa izvodi se u razrednim odjelima od 24 do 28 učenika.
- (7) Trajanje nastavnog sata u pravilu iznosi 45 minuta osim za izvođenja nastave specifičnih nastavnih predmeta. U glazbenoj školi:
 - nastavni sat obveznog glasovira i korepeticije do drugog razreda srednje škole, odnosno za učenike solopjevanja do četvrtog razreda, traje 30 minuta,
 - prema nastavnom planu i programu Funkcionalne muzičke pedagogije nastavni sat solfeggia, analize glazbenih oblika i dirigiranja traje 60 minuta.
- (8) U umjetničkim školama potrebne su učionice primjerene pojedinačnoj i grupnoj nastavi, nastavi u razrednom odjelu i nastavi skupnog muziciranja.
- (9) Glazbena škola ima dvoranu s oko 80 mjesta za koncerte učenika.
- (10) Plesne škole imaju plesnu dvoranu s oko 100 m² s vibrirajućim podom te ostalom opremom.

Odgoj i obrazovanje učenika na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Članak 30.

- (1) Pravo je pripadnika nacionalnih manjina na odgoj i obrazovanje na svome jeziku i pismu kojim se služe, a ostvaruje se sukladno Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina (»Narodne novine«, br. 51/00.).
- (2) Odgoj i obrazovanje pripadnika nacionalne manjine obavlja se u osnovnim školama s nastavom na jeziku i pismu kojim se služe pod uvjetima i na način propisanim programom nadležnog ministarstva o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.
- (3) Obrazovanje učenika nacionalnih manjina provodi se na temelju tri modela organiziranja i provođenja nastave:
 - *Model A* po kojemu se cjelokupna nastava izvodi na jeziku i pismu nacionalne manjine, uz obvezno učenje hrvatskog jezika u istom broju sati u kojem se uči jezik manjine. Učenici imaju pravo i obvezu učiti dodatne sadržaje važne za manjinsku zajednicu. Ovaj se model nastave provodi u posebnoj ustanovi, ali ga je moguće provoditi u ustanovama s nastavom na hrvatskome jeziku u posebnim odjelima s nastavom na jeziku i pismu manjine.
 - *Model B* po kojemu se nastava izvodi dvojezično. Prirodna se grupa predmeta uči na hrvatskome jeziku, a društvena grupa predmeta na jeziku nacionalne manjine. Nastava se provodi u ustanovi s nastavom na hrvatskome jeziku, ali u posebnim odjelima.
 - *Model C* po kojemu se nastava izvodi na hrvatskome jeziku uz dodatnih dva do pet školskih sati namijenjenih njegovanju jezika i kulture nacionalne manjine. Dodatna satnica u trajanju od pet školskih sati tjedno obuhvaća učenje jezika i književnosti nacionalne manjine, geografije, povijesti, glazbene i likovne umjetnosti.
- (4) Posebni oblici nastave (seminari, ljetne i zimske škole i drugo) organiziraju se za one učenike za koje ne postoji mogućnost organiziranja redovite nastave po modelu A, B ili C. Nadležno ministarstvo sufinancira organiziranje i provođenje posebnih oblika nastave.
- (5) Nastavni plan i program odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalne manjine uz opći dio sadrži i sadržaje u vezi s posebnosti nacionalne manjine, a odnose se na materinski jezik, književnost, povijest, geografiju, likovnu i glazbenu kulturu.
- (6) Materijalne uvjete i prostor za rad školskih ustanova i za izvođenje nastave osigurava osnivač.

Osnovno školovanje u dopunskoj nastavi djece hrvatskih građana u inozemstvu

Članak 31.

- (1) Za djecu hrvatskih građana u inozemstvu organizira se dopunska nastava na hrvatskome jeziku, prema posebnome nastavnom programu, u skladu sa zakonom, međunarodnim ugovorom i s propisima zemlje u kojoj se nastava izvodi.
- (2) Za učenike i učitelje dopunske nastave osigurava se besplatno jedan udžbenik i radna bilježnica za svaki stupanj nastave.
- (3) Školama u kojima se održava nastava za djecu hrvatskih građana u inozemstvu Republika Hrvatska osigurat će potrebna didaktička sredstva namijenjena provođenju nastave hrvatskog jezika, prirode i društva, povijesti, geografije i glazbene kulture.

Odgoji i obrazovanje darovitih učenika

Članak 32.

- (1) Škola je obvezna sustavno tijekom školske godine identificirati darovite učenike, raditi s njima po posebnome programu, pratiti njihov napredak te o tome sastaviti izvješće na temelju prosudbe školskog stručnog tima.
- (2) Rad s darovitim učenicima provodi se programima različite težine i složenosti kao diferencirani nastavni program u razrednome odjelu ili odgojno-obrazovnim skupinama, kreativnim i/ili istraživačkim radionicama, putem izbornih programa, grupnih ili individualnih, u posebnim izvannastavnim aktivnostima, usporednim, produbljenim programima ili omogućavanjem pristupa izvorima specifičnog znanja.
- (3) Darovitome učeniku škola može iznimno odobriti odsutnost s nastave dužu od propisane te potrebama takvih učenika prilagoditi način ispitivanja i ocjenjivanja.
- (4) Program rada s darovitim učenicima obuhvaća:
 - povećan rad učitelja s darovitim učenicima,
 - nabavu potrebne nastavne opreme i literature,
 - pristup posebnim izvorima znanja,
 - državna i međunarodna natjecanja darovitih učenika u organizaciji nadležnog ministarstva za obrazovanje i drugih subjekata koji za to imaju odobrenje ministarstva nadležnog za obrazovanje,
 - poticajna sredstva učenicima za stipendije, nagrade i drugo.

Odgoj i obrazovanje učenika s teškoćama

Članak 33.

- (1) Odgoj i obrazovanje učenika s teškoćama provodi se u redovitoj školi uz potpunu ili djelomičnu integraciju prema stupnju i vrsti teškoće, po redovitim, individualiziranim i posebnim nastavnim programima ili iznimno, ako je učenicima potrebna i dodatna zdravstvena i socijalna skrb, u posebnim odgojno-obrazovnim ustanovama.
- (2) S istim se učenicima provodi individualizirani ili posebni nastavni program u redovitim osnovnim školama i odjelima uz sudjelovanje učitelja odgovarajuće stručne spreme za rad s tim učenicima. S istim se učenicima provodi i produženi stručni postupak ili edukacijsko-rehabilitacijski postupak, a s njihovim roditeljima/skrbnicima savjetodavni rad.
- (3) Provođenje posebnog nastavnog programa, sukladno utvrđenom primjerenom programu školovanja, provodi se u razrednom odjelu s posebnim programom, u redovitoj osnovnoj školi najbližoj mjestu stanovanja učenika ili u najbližoj posebnoj odgojno-obrazovnoj ustanovi ako vrsta i stupanj teškoća učenika zahtijeva i dodatne rehabilitacijske, odnosno zdravstvene postupke i tretmane. Uvjeti za ustroj razrednog odjela posebnog programa su broj učenika s utvrđenim primjerenim programom školovanja, osigurana primjereni nastavni sredstva i pomagala i osigurani učitelji i stručni suradnici odgovarajuće stručne spreme za rad s tim učenicima.
- (4) Za učenike s teškoćama koji su integrirani u redovite osnovne škole prema utvrđenim potrebama u školi osigurava se radni prostor za ostvarivanje dodatne pomoći za rehabilitacijski tretman i posebne oblike odgojno-obrazovnog rada. U školama s više od 10 razrednih odjela prostor se osigurava u školskoj zgradi, a za više manjih škola osigurava se prostor u školi, sukladno mreži škola.
- (5) Za učenike sniženih intelektualnih sposobnosti i za učenike sa senzoričkim i motoričkim oštećenjima vida, sluha, s glasovno-govorno-jezičnim teškoćama, motoričkim oštećenjima i kroničnim bolestima prema utvrđenim potrebama u školi se, za produženi stručni postupak za skupinu do 10 učenika, osigurava radni prostor od 30 m², a za rehabilitacijske i posebne oblike odgojno-obrazovnog rada za skupinu do 5 učenika radni prostor od 15 m².
- (6) Za učenike s organski uvjetovanim poremećajima u ponašanju prema utvrđenim potrebama u školi se za produženi stručni postupak osigurava radni prostor od 30 m², a za posebne oblike odgojno-obrazovnog rada radni prostor od 15 m².

Odgoj i obrazovanje učenika u zdravstvenoj ustanovi i nastava u kući

Članak 34.

- (1) Za učenike oboljele od kroničnih bolesti ili stanjima koja zahtijevaju boravak ili smještaj u zdravstvenim ustanovama organizira se osnovno školovanje prema redovitim ili posebnim uvjetima. Odgojno-obrazovni rad s takvim učenikom provodi ustanova u kojoj je učenik smješten ili najbliža osnovna škola.

- (2) Za učitelje koji ostvaruju odgojno-obrazovni program u zdravstvenim ustanovama potrebno je osigurati posebno stručno usavršavanje sukladno potrebama učenika s kojima učitelji rade.

Članak 35.

Za učenika koji ne može privremeno ili trajno pohađati nastavu, škola koju učenik pohađa može organizirati instruktivnu nastavu u kući učenika.

XI. MJERILA UČENIČKOG STANDARDA

Prijevoz učenika

Članak 36.

- (1) Radi veće sigurnosti učenika u okolnostima posebnih prometnih uvjeta, u naseljima bez javnog prijevoza, s prometnicama bez nogostupa, može se osigurati prijevoz učenicima bez obzira na udaljenost.
- (2) Za učenike s teškoćama osigurava se prijevoz bez obzira na udaljenost od mjesta stanovanja do škole te pratitelj kad je on nužan zbog vrste i stupnja teškoće.

Članak 37.

- (1) Dnevno vrijeme koje učenik provede u prijevozu od kuće do škole te u povratku do kuće ne smije biti dulje od 2 sata.
- (2) Škola je dužna osigurati organizirani boravak učenicima koji iz objektivnih razloga dolaze prijevremeno u školu, odnosno u školi čekaju prijevoz do kuće.
- (3) S ciljem racionalizacije prijevoza učenika škola može imati vlastito vozilo za prijevoz učenika.

Prehrana učenika

Članak 38.

- (1) Svaka škola dužna je osigurati prehranu za svoje učenike.
- (2) Tjedni jelovnik objavljuje se na školskoj oglasnoj ploči. Prehrana se izvodi u blagovaonici. U cilju očuvanja zdravlja učenika u školi se ne mogu nuditi brza hrana i gazirana pića.
- (3) Učenicima koji su uključeni u produženi boravak ili cjelodnevnu nastavu potrebno je osigurati minimalno 30 minuta za objed.
- (4) Utvrđivanje nutricionističkih zahtjeva, uvjeta i načina organiziranja prehrane u nadležnosti su osnivača.
- (5) Higijensko-sanitarne uvjete nadzire sanitarna inspekcija ureda državne uprave u županijama, odnosno Gradski ured za obrazovanje i šport Grada Zagreba.

Udžbenici

Članak 39.

- (1) Odobravanje i nabava udžbenika provodi se prema posebnom propisu.
- (2) Udžbenici se izdaju za:
 - redovite osnovne škole,
 - nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina,
 - učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama,
 - nastavu za djecu hrvatskih građana u inozemstvu.
- (3) Učitelj ima slobodu izbora udžbenika.
- (4) Udžbenik mora udovoljavati znanstvenim, etičkim, didaktičko-metodičkim, jezičnim i tehničkim standardima koje propisuje ministarstvo nadležno za obrazovanje.
- (5) Udžbenik se zasniva na nastavnom programu i sadržajno se mijenja kad se mijenja nastavni program, odnosno kad mjerodavna struka utvrdi potrebu unošenja novih spoznaja u udžbenik.

Poduka plivanja i vožnje biciklom

Članak 40.

- (1) Škola je za vrijeme osnovnoškolskog obrazovanja dužna omogućiti svim učenicima poduku plivanja.
- (2) Program poduke plivanja propisuje ministarstvo nadležno za obrazovanje, a provodi se tijekom II. ili III. razreda.
- (3) Minimalni program poduke traje 20 sati, a izvodi se u odgojno-obrazovnim skupinama s najviše 12 učenika.
- (4) Za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama treba osigurati odraslog pomagača ovisno o vrsti i stupnju teškoće.
- (5) U višim razrednim odjelima poduka se osigurava samo za one učenike koji nisu naučili plivati.
- (6) Izvršitelji programa škole plivanja jesu učitelji treneri na bazenima, a organizira ga škola.
- (7) Organizaciju poduke plivanja, osim škola, mogu provoditi i savezi školskih športskih klubova.
- (8) Škola je za poduku plivanja dužna za svakih 14 učenika osigurati jednog pratitelja učenika i nadzor na bazenu. Pratitelj je osoba koju odredi ravnatelj.

Članak 41.

- (1) Poduka vožnje biciklom u pravilu se organizira na školskom vježbalištu.
- (2) Poučavanje provodi učitelj tehničke kulture.

Zdravstvena zaštita učenika

Članak 42.

Oblici i način ostvarivanja zdravstvene zaštite učenika osnovne škole provode se sukladno propisima iz djelatnosti zdravstva.

Škola otvorena učenicima tijekom odmora

Članak 43.

Osnovna je škola otvorena učenicima u vrijeme odmora između dva školska obrazovna razdoblja i dvije nastavne godine, kako bi se osigurala mogućnost izvođenja različitih programa, manifestacija i aktivnosti za zainteresirane učenike. U organizaciji i provođenju programa, koji je sastavni dio godišnjeg plana i programa rada škole, mogu osim učitelja, stručnih suradnika i ravnatelja sudjelovati i roditelji/skrbnici, lokalna zajednica, zainteresirane udruge, pravne osobe i pojedinci.

XII. MJERILA ZA ŠKOLU VJEŽBAONICU I ZA ŠKOLU U KOJOJ SE PROVODE ISTRAŽIVANJA

Vježbaonice

Članak 44.

- (1) Škola može biti proglašena vježbaonicom za praktičnu poduku studenata visokog učilišta za obrazovanje učitelja/nastavnika, ako za to ima materijalne i kadrovske uvjete te opremu.
- (2) U vježbaonici na jednome satu nastave može biti skupina od najviše 10 studenata, a u posebnom razrednom odjelu od 2 do 5 studenata.
- (3) Učionica u kojoj se održava nastava uz sudjelovanje studenata mora imati opremu potrebnu za smještaj i rad studenata.

Znanstvena i druga istraživanja u školi

Članak 45.

- (1) Osnovne škole mogu sudjelovati u istraživanjima za unapređivanje nastave i drugih oblika rada škole koje provode ustanove koje provode znanstvena i stručna istraživanja, pojedinci ili mjerodavna državna tijela.

- (2) Za provođenje istraživanja potrebni su:
- odobrenje ravnatelja,
 - pisana suglasnost roditelja/skrbnika učenika koji su obuhvaćeni istraživanjem,
 - odobrenje ministarstva nadležnog za obrazovanje.
- (3) Škola koja sudjeluje u istraživanju ima pravo na naknadu troškova istraživanja koje snosi ustanova koja provodi znanstvena i stručna istraživanja, pojedinci ili mjerodavna državna tijela.

XIII. SUSTAV KVALITETE OSNOVNOG ŠKOLSTVA

Članak 46.

- (1) Osnovnoškolske ustanove i ustanove u kojima se provodi osnovnoškolski odgoj i obrazovanje dužne su pratiti kvalitetu rada sukladno podzakonskom aktu.
- (2) Vanjsko vrednovanje provodi ustanova nadležna za vanjsko vrednovanje obrazovanja.
- (3) Osnovnoškolske ustanove provode samovrednovanje.

XIV. SREDSTVA ZA PROVEDBU PEDAGOŠKOG STANDARDA

Članak 47.

Sredstva za provedbu ovoga Standarda osiguravaju se iz državnog proračuna, proračuna osnivača, proračuna lokalnih zajednica te donatora.

XV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 48.

- (1) Standard će se provoditi postupno.
- (2) Akcijskim planom mjera za tekuću godinu Vlada Republike Hrvatske jednom godišnje utvrđuje dinamiku provedbe ovoga Standarda prema raspoloživim sredstvima, sukladno Koeficijentu izvodljivosti koji je u prilogu i čini sastavni dio ovoga Standarda.
- (3) Nadzor nad provedbom mjera ovoga Standarda i izrada ukupnoga godišnjeg izvješća u nadležnosti je Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.
- (4) Godišnje izvješće o provedbi ovoga Standarda nadležno ministarstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske, a Vlada Republike Hrvatske godišnje izvješće podnosi Hrvatskom saboru.

Članak 49.

Sukladno ovlastima utvrđenim ovim Standardom provedbene propise donijet će ministar, odnosno Ministarstvo u roku od 6 mjeseci od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 50.

Ovaj Standard stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredaba članka 20. i 29. koje stupaju na snagu 1. siječnja 2011., odredaba članka 11. stavka 7. i članka 14. stavka 2. i 3. koje stupaju na snagu 1. siječnja 2013., odredbe članka 6. stavka 4. koja stupa na snagu 1. siječnja 2018., te odredbe članka 3. stavka 2., članka 6. stavka 3. i članka 21. do 26. koje stupaju na snagu 1. siječnja 2023.

PRILOG

KOEFICIJENT IZVODLJIVOSTI DRŽAVNOGA PEDAGOŠKOG STANDARDA

- 1) Koeficijent izvodljivosti ovoga Standarda je oznaka postupnih rokova, do završno 2022. godine, u kojima će se pojedini standard postići:

$K_i = 0$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '0' stupaju na snagu odmah po donošenju ovoga Standarda i normativa.

$K_i = 1$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '1' moraju se postići u roku od tri godine, po donošenju ovoga Standarda i normativa, odnosno do kraja 2010. godine.

$K_i = 2$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '2' moraju se postići u roku od pet godina, po donošenju ovoga Standarda i normativa, odnosno do kraja 2012. godine.

$K_i = 3$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '3' moraju se postići u roku od deset godina, po donošenju ovoga Standarda i normativa, odnosno do kraja 2017. godine.

$K_i = 0^*$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '4' moraju se postići u roku od petnaest godina, po donošenju ovoga Standarda i normativa, odnosno do kraja 2022. godine.

$K_i = 0^*$ odnosno $K_i = 1^*$ odnosno $K_i = 2^*$ odnosno $K_i = 3^*$ odnosno $K_i = 4^*$ = Svi standardi označeni određenim koeficijentom izvodljivosti sa * postižu se u rokovima koje označavaju, ali prethodno moraju biti utvrđeni mrežom škola u suradnji s lokalnom samoupravom.

Standardi utvrđeni mjerilima iz ovoga Standarda realizirat će se prema sljedećim koeficijentima izvodljivosti:

KOEFICIJENTI IZVODLJIVOSTI PEDAGOŠKIH STANDARDA (obveze koje su utvrđene u tekstu Državnoga pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja Republike Hrvatske)	Ki
Mreža osnovnih škola (članak 3.)	0
Mjerila za ustroj osnovne škole kao javne ustanove, za ustroj područne škole (članci 4. i 5.)	0
Najviše 28 učenika u redovitome razrednom odjelu – počevši od prvih razreda osnovne škole (članak 8. stavak 1.)	0
Optimalna škola s po 20 učenika u razrednom odjelu koja radi u jednoj smjeni (članak 6. stavak 3.)	4
Rad osnovne škole u jednoj smjeni (članak 6. stavak 4.)	3
Jedan učitelj – pratitelj za izvođenje nastave izvan škole na 14 učenika (članak 7. stavak 3.)	0
Jedan učitelj – pratitelj za izvođenje nastave za učenike s teškoćama izvan škole (članak 7. stavak 4.)	0
Najveći broj učenika s teškoćama u redovitome razrednom odjelu (članak 8. stavci 3. i 4.)	0
Broj učenika u razrednom odjelu posebnog programa (članak 9.)	0
Broj učenika u kombiniranome razrednom odjelu (članak 10.)	0
Broj učenika u dodatnoj i dopunskoj nastavi (članak 11. stavci 3. i 4.)	0
Produženi stručni postupak (članak 11. stavak 5.)	0
Dopunska nastava za učenike s teškoćama (članak 11. stavak 6.)	0
Produženi boravak (članak 11. stavak 7.)	2
Stručni suradnici: pedagog, psiholog i knjižničar i zdravstveni radnik (članak 14. stavci 2. i 3.)	2
Trajno profesionalno usavršavanje učitelja i stručnih suradnika (članak 18.)	0
Stručno usavršavanje ostalih radnika u školi (članak 20.)	1
Mjerila za prostor i opremu u osnovnoj školi (članci od 21. do 26.) – za nove škole	0
Mjerila za prostor i opremu u osnovnoj školi (članci od 21. do 26.) – za dogradnju i rekonstrukciju postojećih škola	0
Mjerila za prostor i opremu u osnovnoj školi (članci od 21. do 26.) – za sve škole u Republici Hrvatskoj	4
Mreža škola sa zatvorenim bazenom (članak 3. stavak 2.)	4
Mreža škola sa športskim vježbalištem (članak 3. stavak 2.)	4
Mjerila za škole s otežanim uvjetima rada (članak 28.)	0
Odgj i obrazovanje učenika u umjetničkim školama (članak 29.)	1
Odgj i obrazovanje djece nacionalnih manjina (članak 30.)	0
Osnovno školovanje u dopunskoj nastavi za djecu hrvatskih građana u inozemstvu (članak 31.)	0
Odgj i obrazovanje darovitih učenika (članak 32.)	0
Odgj i obrazovanje učenika s teškoćama (članak 33.)	0
Odgj i obrazovanje učenika koji boluju od kroničnih bolesti (članak 34.)	0*
Prijevoz učenika (članci 36. i 37.)	0
Prehrana učenika (članak 38.)	0
Udžbenici (članak 39.)	0
Poduka plivanja i vožnje biciklom (članci 40. i 41.)	0
Škola otvorena učenicima tijekom odmora između obrazovnih razdoblja (članak 43.)	0*
Škola vježbaonica (članak 44.)	0
Znanstvena i druga istraživanja u školi (članak 45.)	0
Sustav kvalitete osnovnog školstva (članak 46.)	0

2) Krajnji je rok za usklađivanje sustava osnovnog školstva s ovim Standardom 2022. godine.

DRŽAVNI PEDAGOŠKI STANDARD SREDNJOŠKOLSKOG SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA¹

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

- (1) Ovim Državnim pedagoškim standardom srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja (u daljnjem tekstu: Standard) uređuju se jedinstveni uvjeti za kvalitetan odgojno-obrazovni rad i uspješno ostvarivanje ciljeva i zadataka u srednjoškolskim ustanovama.
- (2) Ovaj Standard zajedno sa zakonima i podzakonskim aktima je osnova za utvrđivanje potrebnih sredstava za financiranje srednjoškolskih ustanova.

Članak 2.

- (1) Ovim Standardom utvrđuju se mjerila za materijalne, financijske, kadrovske i druge uvjete nužne za ostvarivanje odgojno-obrazovne djelatnosti i podjednak razvoj sustava srednjeg školstva na čitavom području Republike Hrvatske.
- (2) Ovaj Standard utvrđuje:
 - a) mjerila za veličinu srednjoškolske ustanove s obzirom na:
 - broj razrednih odjela i učenika u srednjoj školi,
 - broj učenika u razrednom odjelu i odgojno-obrazovnoj skupini,
 - broj radnika,
 - b) mjerila za uvjete provođenja odgojno-obrazovnog procesa s obzirom na:
 - opterećenost učenika u nastavi,
 - smještaj učenika u učeničkim domovima i nabava udžbenika,
 - prostorno–tehničke uvjete u srednjoškolskim ustanovama,
 - opremu srednjoškolskih ustanova,
 - zdravstvenu zaštitu učenika,

¹ *Državni pedagoški standard srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja* donesen je 16. svibnja 2008. godine te objavljen u Narodnim novinama broj 63. od 2. lipnja 2008. godine.

- c) mjerila za ostvarivanje uvjeta rada:
- za posebne potrebe u srednjem školstvu,
 - u učeničkim domovima.

II. MJERILA ZA VELIČINU SREDNJOŠKOLSKE USTANOVE

Broj razrednih odjela i učenika u srednjoj školi

Članak 3.

- (1) Srednja škola optimalne veličine ima 16 do 20 razrednih odjela, odnosno 400 do 500 učenika.
- (2) Broj razrednih odjela ne smije biti veći od 32, odnosno do 800 učenika u školi.
- (3) Srednje škole za rijetka zanimanja, umjetničke škole, škole s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina i škole za učenike s teškoćama, škole na otocima i na područjima od posebne državne skrbi, škole u brdsko-planinskim područjima te privatne škole s pravom javnosti mogu se organizirati i s manjim brojem razrednih odjela.

Broj učenika u razrednom odjelu

Članak 4.

- (1) Optimalan je broj učenika u razrednom odjelu 24. Razredni odjel može se ustrojiti i s 20 učenika, a ne s više od 28 učenika.
- (2) U jednom razrednom odjelu mogu se obrazovati učenici za najviše tri srodna zanimanja, s time da je u razrednom odjelu najmanje šest učenika istog zanimanja.
- (3) Razredni odjeli u školama na otocima i područjima od posebne državne skrbi, u brdsko-planinskim područjima te razredni odjeli u umjetničkim školama, školama koje izvode programe za rijetka i tradicijska zanimanja, školama na jezicima i pismu nacionalnih manjina i privatnim školama s pravom javnosti mogu se ustrojiti i s manjim brojem učenika.
- (4) U razredni odjel mogu biti uključena najviše tri učenika s teškoćama iz članka 47. stavka 1. podstavka 1. ovoga Standarda. Ako je u razredni odjel uključen jedan učenik s teškoćama, razredni odjel ne može imati više od 26 učenika, s dva uključena učenika s teškoćama razredni odjel ne može imati više od 23 učenika, a s tri uključena učenika s teškoćama razredni odjel ne može imati više od 20 učenika.

Odgojno-obrazovna skupina

Članak 5.

- (1) Rad u odgojno-obrazovnim skupinama rad je s manjim brojem učenika od broja utvrđenog člankom 4. stavkom 1. ovoga Standarda koji ne može biti manji od 10, osim ako posebnim propisima nije drugačije utvrđeno.
- (2) Odgojno-obrazovna skupina može se formirati radi kvalitetnog izvođenja neposrednoga odgojno-obrazovnog procesa u:
 - zajedničkom dijelu programa,
 - izbornom dijelu programa,
 - fakultativnoj nastavi,
 - izvannastavnim aktivnostima,
 - dodatnoj nastavi,
 - dopunskoj nastavi.

Broj radnika u srednjoj školi

Članak 6.

Za izvođenje nastave i obavljanje drugih poslova škola mora imati potreban broj radnika odgovarajućih kvalifikacija sukladno provedbenim propisima koje donosi ministar nadležan za obrazovanje (u daljnjem tekstu: ministar).

Broj nastavnika

Članak 7.

- (1) Broj nastavnika utvrđuje se na temelju broja sati neposrednoga odgojno-obrazovnog rada propisanih nastavnim planom, a sukladno provedbenom propisu nadležnog ministarstva.
- (2) Neposredni odgojno-obrazovni rad obuhvaća izvođenje: zajedničkog dijela programa, dopunske, dodatne, fakultativne, izborne nastave, rad s razrednim odjelom i izvannastavne aktivnosti.
- (3) Tjedno zaduženje nastavnika odgojno-obrazovnim radom utvrđuje se sukladno odredbama pravilnika o normi.
- (4) Ukupni tjedni broj sati dodatne i dopunske nastave u pojedinoj školi ne može biti veći od broja razrednih odjela.
- (5) Broj sati izvannastavnih aktivnosti u školi utvrđuje se godišnjim planom i programom škole.

Nastavnici i drugi radnici prema djelatnosti koju obavljaju

Članak 8.

- (1) Srednja škola optimalne veličine za obavljanje zajedničkih poslova zapošljava ravnatelja, tajnika, radnika na računovodstvenim poslovima i administrativnog radnika. Popis poslova koji obavljaju, broj izvršitelja i količina radnog vremena utvrđuju se provedbenim propisom koji donosi ministar.
- (2) Ukoliko je u sastavu škole učenički dom, škola ima voditelja učeničkog doma.
- (3) Škola ima stručnjaka koji održava sva računala i ostalu informatičku opremu, softvere, unosi službene podatke, ažurira internetske stranice, održava računalne mreže u školi i povezuje školske računalne mreže u sve edukativne i ostale potrebne računalne mreže.

Članak 9.

- (1) Vrsta i broj potrebnih radnika za obavljanje posebnih poslova određuje se sukladno provedbenim propisima koje donosi ministar.
- (2) Srednja strukovna škola s laboratorijima, radionicama, poligonima i imanjima za praktičnu nastavu i vježbe zapošljava, sukladno planovima i programima pojedinih zanimanja, radnike koji održavaju i uređuju takve prostore i uređaje u njima, timare životinje, obrađuju biljne površine potrebne u nastavi i rade ostale pomoćne poslove koji su potrebni za održavanje nastave.
- (3) Škola zapošljava za svako strukovno područje nastavnika za praćenje realizacije programa praktične nastave u gospodarskim subjektima s radnim vremenom sukladno provedbenom propisu.
- (4) Škola zapošljava za svako strukovno područje voditelja školskih radionica, laboratorija i praktikuma, praktične nastave na otvorenim prostorima s radnim vremenom sukladno provedbenom propisu.
- (5) Škola ima voditelja tehnoloških centara.
- (6) Škola zapošljava voditelja školske športske dvorane ako u svom sastavu ima višedijelnu športsku dvoranu s gledalištem koju koriste dvije ili više škola.

Članak 10.

- (1) Broj radnika na pomoćno-tehničkim poslovima utvrđuje se prema veličini i načinu upotrebe školskog prostora s time da u svakoj srednjoj školi radi:
 - 1.1. Jedan radnik na poslovima čišćenja na svakih 600 m² zatvorenoga školskog prostora s centralnim grijanjem ili na 500 m² učioničkog prostora (ili drugoga zatvorenog prostora u kojem se održava nastava) koji se grije na drva ili loživo ulje u svakoj prostoriji. Ukoliko škola radi u dvije smjene, ima pravo na svakih 600 m² prostora na još 20 sati rada tjedno na poslovima čišćenja.

1.2. Jedan radnik na poslovima domara i kotlovnika (u školi s vlastitim centralnim grijanjem i najmanje 400 učenika) koji obavlja i poslove kućnog majstora. Ukoliko škola radi u dvije smjene, ima još jednog radnika na poslovima domara/kotlovnika. Ukoliko škola nema centralno grijanje, ima jednog radnika na poslovima domara koji obavlja i poslove kućnog majstora.

1.3. Jedan radnik na poslovima vratara i pazikuće u smjeni. Škola za takve poslove može angažirati i ovlaštenu zaštitarsku tvrtku ako osnivač škole odluči za tu svrhu snositi troškove.

(2) Djeljive školske športske dvorane s gledalištem imaju domara dvorane.

(3) Škola mora osigurati provođenje zaštite na radu u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu i odredbama kolektivnog ugovora.

Stručni suradnici

Članak 11.

(1) Stručni suradnici u srednjoj školi jesu: pedagog, psiholog, knjižničar i stručnjak edukacijsko-rehabilitacijskog profila.

(2) Škola do 180 učenika zapošljava 2 stručna suradnika od kojih jedan mora biti pedagog.

(3) Škola s više od 180, a manje od 500 učenika zapošljava 3 stručna suradnika sukladno vrstama i opsegu programa koje izvodi. Škola s više od 500 učenika zapošljava 4 stručna suradnika po istom kriteriju odabira profila stručnog suradnika.

(4) Ukoliko je u rad škole uključeno više od 20 učenika s teškoćama koji se školuju po posebnim programima, kao i učenika s poremećajima u ponašanju, škola treba zapošljavati i stručne suradnike onoga specifičnog profila koji su neophodni za izvođenje odgojno-obrazovnog procesa.

(5) Škola prema potrebi može zaposliti i druge profile stručnih suradnika ili veći broj navedenih stručnih suradnika, ukoliko lokalna zajednica ili druga pravna osoba trajno preuzima financiranje tog rada.

III. MJERILA ZA UVJETE PROVOĐENJA ODGOJNO-OBRAZOVNOG PROCESA

Opterećenje učenika u nastavi

Članak 12.

(1) Opterećenje učenika teorijskom nastavom ne smije biti veće od 6 sati dnevno, odnosno 30 sati tjedno.

(2) Opterećenje učenika praktičnom nastavom u školi i izvan škole ne smije biti veće od 8 sati dnevno, odnosno 40 sati tjedno.

- (3) Nastavni sat traje 45 minuta. Učenicima se mora osigurati odmor između nastavnih sati (odmor između dva nastavna sata traje 5 minuta, a nakon 3. sata 15 ili 20 minuta).
- (4) Nastavni sat u glazbenim školama za zbor i orkestar traje 90 minuta, a za sve ostale predmete 45 minuta.
- (5) Opterećenje učenika u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina može biti više za dva do pet sati od propisanog.

Članak 13.

- (1) Optimalno je da škola provodi rad u jednoj smjeni s mogućnošću cjelodnevnoga odgojno-obrazovnog rada u školi u sklopu dodatne i dopunske nastave i izvannastavnih aktivnosti za učenike te organiziranja aktivnosti cjeloživotnog obrazovanja za cjelokupnu lokalnu zajednicu.
- (2) Škola ne smije raditi u više od dvije smjene.

Članak 14.

- (1) Škola je dužna osigurati boravak učenicima u školi koji iz objektivnih razloga dolaze prijevremeno, odnosno čekaju prijevoz.
- (2) S ciljem racionalizacije prijevoza učenika škola može imati vlastito vozilo za prijevoz učenika pod uvjetom da sredstva za osiguranje vozila osigurava osnivač, lokalna zajednica ili donator.

Smještaj učenika u učeničke domove

Članak 15.

- (1) Pravo na smještaj učenika u učeničke domove propisuje se zakonom.
- (2) Način i uvjeti smještaja u učenički dom uređuju se provedbenim propisima koje donosi ministar.

Nabava udžbenika

Članak 16.

- (1) Odobravanje i nabava udžbenika propisuje se zakonom.
- (2) Za slabovidne učenike potrebno je osigurati jedinstvene udžbenike na Brailleovom pismu na razini države.
- (3) Audiovizualna sredstva za slijepce i slabovidne učenike sastavni su dio normativa.

Zdravstvena zaštita učenika

Članak 17.

- (1) Oblici i način ostvarivanja zdravstvene zaštite učenika srednje škole provode se sukladno propisima iz djelatnosti zdravstva.
- (2) Učenicima kojima je propisano utvrđivanje zdravstvenih sposobnosti osiguravaju se financijske olakšice sporazumom između nadležnih ministarstava.
- (3) Škola osigurava učenike od posljedica nesretnog slučaja prema posebnom propisu.

Znanstvena i druga istraživanja u školi

Članak 18.

- (1) U srednjoj školi mogu se provoditi istraživanja za unapređivanje nastave i drugih oblika rada škole koje provode istraživačke ustanove, istraživači pojedinci ili mjerodavne državne ustanove.
- (2) Za provođenje istraživanja istraživači su dužni ishoditi:
 - odobrenje ministarstva nadležnog za obrazovanje,
 - odobrenje ravnatelja srednjoškolske ustanove,
 - pisanu suglasnost roditelja/skrbnika učenika koji su obuhvaćeni istraživanjem.
- (3) Škola koja sudjeluje u istraživanju ima pravo na naknadu troškova istraživanja koju snosi istraživač.

Srednja škola – prostorni i tehnički uvjeti

Članak 19.

Zgrade srednjih škola grade se i opremaju prema Standardu, normativima za izgradnju i opremanje prostora srednjih škola i drugim posebnim propisima u građenju i drugim područjima bitnim za rad i boravak u školskom prostoru.

Članak 20.

Površina potrebnog zemljišta za izgradnju školske zgrade i školske dvorane te formiranje školskog trga, školskog vježbališta, prostora za rekreaciju i školskog parka, zelenih površina i dr., po učeniku iznosi 30 m². Iznimno, zbog veće katnosti školske zgrade ili guste izgrađenosti naselja, površina potrebnog zemljišta može biti 20 m² po učeniku.

Prostorni uvjeti za izvođenje gimnazijskih programa

Članak 21.

(1) Prostorni uvjeti za izvođenje nastave prema pojedinim područjima jesu:

1.1. Za jezično-umjetničko područje:

- učionica za hrvatski jezik,
- kabinet za hrvatski jezik,
- učionica za manjinski jezik,
- kabinet za manjinski jezik,
- učionica za strani jezik,
- kabinet za strani jezik,
- učionica za glazbenu kulturu,
- kabinet za glazbenu kulturu,
- spremište za glazbenu kulturu,
- učionica za likovnu kulturu,
- kabinet za likovnu kulturu,
- spremište za likovnu kulturu.

1.2. Za prirodoslovno-matematičko područje:

- učionica za matematiku,
- kabinet za matematiku,
- informatička učionica,
- informatički kabinet,
- učionica za fiziku,
- praktikum za fiziku,
- kabinet za fiziku,
- učionica za kemiju,
- praktikum za kemiju,
- kabinet za kemiju i spremište,
- učionica za biologiju,
- praktikum za biologiju,
- kabinet za biologiju.

1.3. Za društveno područje:

- učionica za povijest,
- kabinet za povijest,
- učionica za geografiju,

- kabinet za geografiju,
- učionica opće namjene (filozofija, sociologija, logika, etika, psihologija, politika i gospodarstvo, vjeronauk),
- kabinet za nastavnike.

(2) Prostorni uvjeti za tjelesnu i zdravstvenu kulturu jesu dvorane i druge prostorije, i to:

- dvorana (dvodijelna, trodijelna),
- dvorana za korektivnu gimnastiku,
- spremište sprava,
- skupna svlačionica,
- skupna praonica s WC-ima,
- kabinet za tjelesnu i zdravstvenu kulturu,
- svlačionice nastavnika za tjelesnu i zdravstvenu kulturu sa sanitarijama,
- ambulanta,
- prostorija za kondicioniranje zraka,
- prostorija za pribor i sredstva za čišćenje i održavanje,
- ulaz za vanjske korisnike s klupskim prostorom,
- sanitarije uz ulaz za vanjske korisnike,
- gledališni prostori,
- prostorija za režiju,
- spremište sprava i rekvizita za vanjske terene,
- teretana i trim-dvorana.

(3) Društveni prostori jesu:

- višenamjenski prostor,
- školska knjižnica,
- prostor za učenički klub.

(4) Prostori za upravo, organizaciju i koordinaciju rada škole jesu:

- zbornica,
- soba ravnatelja škole,
- soba tajnika,
- sobe stručno-razvojne službe (pedagog, psiholog, stručnjak edukacijsko-rehabilitacijskog profila, voditelj programa, voditelj programa na jeziku i pismu nacionalne manjine, informatičar, satničar),
- soba administracije,
- soba računovodstva,

- soba za primanje roditelja,
- arhiv,
- čajna kuhinja.

(5) Gospodarski prostori jesu:

5.1. Energetsko-tehnički blok koji čine:

- kotlovnica za centralno grijanje,
- radionica kućnog majstora,
- garderoba i sanitarije tehničkog osoblja,
- opće gospodarsko spremište,
- garderoba i sanitarije spremačica,
- prostor za odlaganje smeća,
- spremište – arhiv.

(6) Ostali prostori jesu:

6.1. Ulaz koji čine:

- trijem,
- vjetrobran,
- ulazni prostor,
- vratarnica,
- garderoba za učenike – garderobni ormarići u komunikacijskim prostorima.

6.2. Komunikacije koje čine:

- hodnici,
- stubišta.

6.3. Sanitarije koje čine:

- sanitarije za učenike,
- sanitarije za učitelje.

6.4. Prostor za središnju informacijsko-komunikacijsku opremu.

(7) Vanjski prostori jesu:

7.1. Opći prostori koje čine:

- pješački prilazni put,
- parkiralište,
- gospodarsko dvorište.

7.2. Prostori nastavnih područja koje čine:

- školski didaktički prostor,
- školsko dvorište,

- školsko vježbalište – vanjski prostori za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture,
- ostale parkovne površine u skladu s mogućnošću lokacije.

Prostorni uvjeti za izvođenje strukovnih programa

Članak 22.

(1) Prostorni uvjeti za izvođenje nastave jesu:

1.1. Za zajednički dio programa:

- učionica za hrvatski jezik,
- kabinet za hrvatski jezik,
- učionica za manjinski jezik,
- kabinet za manjinski jezik,
- učionica za strani jezik,
- kabinet za strani jezik,
- učionica za matematiku,
- kabinet za matematiku,
- informatička učionica,
- informatički kabinet,
- ostale učionice (povijest, zemljopis, gospodarstvo, etika itd.).

1.2. Specijalizirane učionice za strukovnu nastavu jesu:

- učionica,
- praktikum/laboratorij,
- kabinet.

1.3. Radionice za praktičnu nastavu u školi jesu:

- prostori za pripremu vježbi,
- prostori za izvođenje vježbi,
- prostori za skladišni dio (alata, uređaja, sirovina, gotovih proizvoda),
- prostori za odlaganje otpadnih i opasnih materijala,
- kabineti za nastavnike,
- kabinet voditelja,
- prostori za učeničku garderobu,
- sanitarni čvor.

(2) Prostorni uvjeti za tjelesnu i zdravstvenu kulturu jesu:

- dvorana (jednodijelna, dvodijelna, trodijelna),
- dvorana za korektivnu gimnastiku,

- zatvoreni bazen,
- spremište sprava,
- skupna svlačionica,
- ambulanta,
- skupna praonica s WC-ima i prostorom za tuširanje,
- kabinet za tjelesnu i zdravstvenu kulturu,
- svlačionice nastavnika za tjelesnu i zdravstvenu kulturu sa sanitarijama,
- prostorija za kondicioniranje zraka,
- prostorija za pribor i sredstva za čišćenje i održavanje,
- ulaz za vanjske korisnike s klupskim prostorom,
- sanitarije uz ulaz za vanjske korisnike,
- gledališni prostori,
- prostorija za režiju,
- spremište sprava i rekvizita za vanjske terene,
- teretana i trim-dvorana.

(3) Društveni prostori jesu:

- višenamjenski prostor,
- školska knjižnica,
- prostor za učenički klub.

(4) Prostori za upravo, organizaciju i koordinaciju škole jesu:

- zbornica,
- soba ravnatelja škole,
- soba tajnika,
- sobe za stručne i ostale suradnike (pedagog, psiholog, stručnjak edukacijsko-rehabilitacijskog profila, voditelj programa, voditelj programa na jeziku i pismu nacionalne manjine, informatičar, satničar),
- soba administracije,
- soba računovodstva,
- soba za primanje roditelja,
- arhiv,
- čajna kuhinja.

(5) Gospodarski prostori jesu:

- energetsko-tehnički blok,
- kotlovnica za centralno grijanje,

- radionica kućnog majstora,
- garderoba i sanitarije tehničkog osoblja,
- opće gospodarsko spremište,
- garderoba i sanitarije spremačica,
- prostor za odlaganje smeća,
- spremište – arhiv.

(6) Ostali prostori jesu:

6.1. Ulaz koji čine:

- trijem,
- vjetrombran,
- ulazni prostor,
- vratarnica,
- garderoba za učenike – garderobni ormarići u komunikacijskim prostorima.

6.2. Komunikacije koje čine:

- hodnici,
- stubišta.

6.3. Sanitarije koje čine:

- sanitarije za učenike,
- sanitarije za učitelje.

6.4. Prostor za središnju informacijsko-komunikacijsku opremu.

(7) Vanjski prostori jesu:

7.1. Opći prostori i to:

- pješački prilazni put,
- školski trg,
- parkiralište,
- gospodarsko dvorište.

7.2. Prostori nastavnih područja i to:

- školski didaktički prostor,
- školsko dvorište,
- školsko vježbalište – vanjski prostori za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture,
- ostale parkovne površine u skladu s mogućnošću lokacije.

Prostorni uvjeti za izvođenje umjetničkih programa

Članak 23.

(1) Prostorni uvjeti za izvođenje nastave jesu:

1.1. Za općeobrazovne predmete (prema nastavnom programu) jesu:

- učionica za hrvatski jezik,
- kabinet za hrvatski jezik,
- učionica za manjinski jezik,
- kabinet za manjinski jezik,
- učionica za strani jezik,
- kabinet za strani jezik,
- učionica za matematiku,
- kabinet za matematiku,
- informatička učionica,
- informatički kabinet,
- ostale učionice (povijest, zemljopis, gospodarstvo, etika itd.),
- općeobrazovni program može se pohađati u pravilu u gimnaziji ili drugoj četvergodišnjoj školi.

1.2. Specijalizirane učionice jesu:

- učionica za pojedinačnu nastavu,
- učionica za grupnu nastavu (2 – 8 učenika),
- učionica za skupnu nastavu (razredni odjel 10 – 20 učenika),
- kabinet nastavnika.

1.3. Dvorane za skupnu nastavu jesu:

- dvorana za koncerte učenika,
- kabinet nastavnika,
- spremište za instrumente,
- plesna dvorana,
- prostor za tuširanje s WC-ima,
- kabinet nastavnika sa sanitarnim čvorom.

(2) Prostorni uvjeti za tjelesnu i zdravstvenu kulturu jesu:

- dvorana (jednodijelna, dvodijelna, trodijelna)
- spremište sprava,
- skupna svlačionica,
- prostor za tuširanje s WC-ima,

- kabinet za tjelesnu i zdravstvenu kulturu,
- ambulanta,
- svlačionice za nastavnike tjelesne i zdravstvene kulture sa sanitarijama,
- prostorija za kondicioniranje zraka,
- prostorija za pribor i sredstva za čišćenje i održavanje,
- ulaz za vanjske korisnike s klupskim prostorom,
- sanitarije uz ulaz za vanjske korisnike,
- spremište sprava i rekvizita za vanjske terene.

(3) Društveni prostori jesu:

- višenamjenski prostor,
- školska knjižnica,
- prostor za učenički klub.

(4) Prostori za upravu, organizaciju i koordinaciju rada škole jesu:

- zbornica,
- soba ravnatelja škole,
- soba tajnika,
- sobe za stručne i ostale suradnike (pedagog, psiholog, stručnjak edukacijsko-rehabilitacijskog profila, voditelj programa, voditelj programa na jeziku i pismu nacionalne manjine, informatičar, satničar),
- soba administracije,
- soba računovodstva,
- soba za primanje roditelja,
- arhiv,
- čajna kuhinja.

(5) Gospodarski prostori jesu:

5.1. Energetsko-tehnički blok

- kotlovnica za centralno grijanje,
- radionica kućnog majstora,
- garderoba i sanitarije tehničkog osoblja,
- opće gospodarsko spremište,
- garderoba i sanitarije spremačica,
- prostor za odlaganje smeća,
- spremište – arhiv.

(6) Ostali prostori jesu:

6.1. Ulaz koji čine:

- trijem,
- vjetrobran,
- ulazni prostor,
- vratarnica,
- garderoba za učenike – garderobni ormarići u komunikacijskim prostorima.

6.2. Komunikacije koje čine:

- hodnici,
- stubišta.

6.3. Sanitarije koje čine:

- sanitarije za učenike,
- sanitarije za učitelje.

6.4. Prostor za središnju informacijsko-komunikacijsku opremu.

(7) Vanjski prostori jesu:

7.1. Opći prostori i to:

- pješački prilazni put,
- školski trg,
- parkiralište,
- gospodarsko dvorište.

7.2. Prostori nastavnih područja i to:

- školski didaktički prostor,
- školsko dvorište,
- školsko vježbalište – vanjski prostori za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture,
- ostale parkovne površine u skladu s mogućnošću lokacije.

Mjerila za prostore u srednjim školama

a) Učionice za izvođenje zajedničkog dijela programa

Članak 24.

- (1) Učionice opće namjene s pripadajućim kabinetima moraju imati odgovarajuću opremu prema nastavnim područjima. Površina učioničkog prostora je 2,5 m² po učeniku te iznosi 60 m², visine 3,0 – 3,2 m.
- (2) Specijalizirane učionice za biologiju, kemiju i fiziku s pripadajućim kabinetima opremaju se demonstracijskim stolom i popratnom opremom i dimenzioniraju se s 3,0 m² po učeniku.

Specijalizirana učionica za informatiku s pripadajućim kabinetom dimenzionira se za pola razrednog odjela s 3,5 m² po učeniku.

- (3) Praktikumima za biologiju, kemiju i fiziku omogućuju izvođenje učeničkih vježbi i nastavne pokuse za pola razrednog odjela i dimenzioniraju se s 3,5 m² po učeniku.

b) Specijalizirane učionice za strukovnu nastavu

Članak 25.

- (1) Specijalizirane učionice za strukovnu nastavu učionice su u kojima se realizira teorijska i praktična nastava.
- (2) Učionice za teorijsku strukovnu nastavu opremaju se demonstracijskim stolom i popratnom opremom i dimenzioniraju se s 2,5 do 3,0 m² po učeniku.
- (3) Praktikumima i laboratorijima dimenzioniraju se prema broju učenika na nastavi pojedinog predmeta koji se regulira nastavnim planom i programom za pojedina zanimanja.
- (4) Specijalizirane učionice za strukovnu nastavu prate odgovarajući kabineti i potrebna spremišta.

c) Radionice za praktičnu nastavu u školi

Članak 26.

- (1) Radionice za praktičnu nastavu sastoje se od prostora za pripremu vježbi, prostora za izvođenje vježbi – radionica, skladišnih prostora (sirovina i gotovih proizvoda), prostora za alate, strojeve i uređaje, prostora za odlaganje otpadnih i opasnih materijala, kabineta za nastavnike, kabineta voditelja te učeničke garderobe i sanitarnog čvora.
- (2) Radionice se dimenzioniraju sukladno planu i programu zanimanja koji donosi ministar, a za koje je ta radionica namijenjena.
- (3) Radionički prostor za učenike s teškoćama veći je od dimenzioniranog prostora kako bi im omogućio nesmetan rad i kretanje.
- (4) Dio praktične nastave izvodi se u otvorenim prostorima čija namjena i površina ovisi o specifičnim zahtjevima programa praktične nastave pojedinih zanimanja (poljoprivreda, šumarstvo, veterina itd.), a utvrđuje minimalne uvjete za odvijanje nastave prema posebnim propisima koje donosi ministar.

d) Prostori za tjelesnu i zdravstvenu kulturu

Članak 27.

- (1) Prostori za tjelesnu i zdravstvenu kulturu sastoje se od zatvorenih i otvorenih prostora školskih vježbališta.

- (2) Prostor za tjelesnu i zdravstvenu kulturu određuje se, organizira i oprema u skladu s uvjetima utvrđenima nastavnim planom i programom tog predmeta prema propisanim standardima u školstvu i športu. Srednja škola ima osigurano korištenje dvorane za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture primjerenu broju učenika.
- (3) Srednja škola do 16 razrednih odjela ima osigurano korištenje dvodijelne dvorane veličine 30 x 20 x 7 m sa svim pratećim prostorima. Srednja škola s više od 16 razrednih odjela ima osigurano korištenje trodijelne športske dvorane veličine 45 x 27 x 8 m sa svim pratećim prostorima.

e) Višenamjenski prostor

Članak 28.

- (1) Višenamjenski prostor koristi se za boravak i odmor učenika, mogućnost prehrane te povremeno za priredbe, predavanja, projekcije i prezentacije i druge izvannastavne aktivnosti. Dimenzionira se s 0,50 m² po učeniku, ali ne manje od 90 m². Prostor se može realizirati kao izdvojena dvorana ili kao proširenje komunikacije.
- (2) Učenički klub služi za druženje učenika, rad učeničkog vijeća, boravak učenika putnika i slično.

f) Školska knjižnica

Članak 29.

- (1) Školska knjižnica sastavni je dio odgojno-obrazovnog sustava i izravno je uključena u nastavne i slobodne aktivnosti. Na raspolaganju je učenicima, nastavnom osoblju i drugim korisnicima. Prostor knjižnice treba biti prilagodljiv promjenama u obrazovnom programu i novim tehnologijama.
- (2) Veličina prostora knjižnice ovisi o broju učenika odnosno broju razrednih odjela. Prilikom dimenzioniranja treba računati da će u čitaonici istodobno boraviti 5% učenika škole, a radni prostor po jednome korisniku iznosi 2 m². Knjižnica ne može biti manja od 60 m².
- (3) Knjižnica se sastoji od prostora za rad knjižničara (rad s korisnicima i obrada građe 15 m²), prostora za smještaj knjižnične građe u slobodnome pristupu (5,5 m² na 1000 knjiga, računajući 15 knjiga po korisniku), računalnih mjesta za individualni rad korisnika (3 – 5 mjesta = 15 m²), čitaonički prostor za individualni i skupni rad, izložbeni prostor i spremište za knjižničnu građu. U sklopu knjižnice, u školi optimalne veličine, multimedijaska se učionica dimenzionira za 20 korisnika x 3 m = 60 m². U sklopu knjižnice nalazi se i kabinet knjižničara (15 m²).

g) Prostori za upravo, organizaciju i koordinaciju rada

Članak 30.

- (1) Prostori za upravo, organizaciju i koordinaciju rada ujedinjuju pedagošku i administrativnu službu škole. Poželjno je da ovi prostori imaju jednostavnu i preglednu vezu s ulaznim prostorom škole.

- (2) Zbornica je prostor kojim se koriste svi nastavnici škole za okupljanje, razmjenu iskustava i rezultata rada te odmor između nastavnih sati. U zbornici se održavaju nastavnička vijeća i uređuje nastavna i ostala administracija. U školi sa 16 do 20 razrednih odjela, zbornica treba imati 30 mjesta za sjedenje, u pravilu oko spojenih stolova, te je površine od 60 do 80 m². Zbornica može biti proširena s prostorom za odmor i razgovor.
- (3) Sobe stručnih suradnika koriste se za kontakte s nastavnicima, učenicima i roditeljima.
- (4) Arhiv jest prostor za pohranu školske dokumentacije.

h) Gospodarski i ostali prostori

Članak 31.

- (1) Gospodarski prostori dimenzioniraju se i opremaju prema vrsti škole, kapacitetu školske zgrade, načinu opskrbe te osiguranju energetske potrebe.
- (2) Ukupna širina vanjskih ulaznih vrata dimenzionira se po broju učenika. Najmanja širina jednokrilnih ulaznih vrata iznosi 110 cm, a dvokrilnih 180 cm i moraju se otvarati prema van. Dubina vjetrobrana iznosi najmanje 240 cm.
- (3) Hodnici se dimenzioniraju po broju učenika odnosno učionica. Najmanja širina hodnika s učionicama s jedne strane za dvije učionice iznosi 180 cm, za četiri učionice 240 cm, a najmanja širina hodnika s učionicama obostrano iznosi 300 cm. Ukoliko se garderoba nalazi u hodnicima, mora se osigurati veća širina hodnika.
- (4) Širina stubišnog kraka iznosi najmanje 120 cm za dvije učionice. Za sljedeće dvije učionice širina kraka se povećava za 30 cm. Visina stuba ne smije biti veća od 15 cm, a širina gazišta stuba najmanje 33 cm.
- (5) Ulaz u školu mora imati natkriveni trijem i rampu. Rampa je čvrsta, hrapava površina s najvećim nagibom 1:20 (5%), najmanje 130 cm široka, a nezaštićene strane ograđene su u visini 90 cm u skladu s posebnim propisima.
- (6) Pješački prilazni put mora biti osvijetljen i udovoljavati propisima o sigurnosti u prometu.
- (7) Garderoba učenika može se organizirati kao središnja garderoba u ulaznom prostoru škole ili kao garderobni ormarići po hodnicima.
- (8) Sanitarije za učenike čini prostor s WC-kabinama i pretprostor s umivaonicama. Svaki sanitarni čvor sastoji se od ženskog i muškog dijela s odvojenim pretprostorima.
- (9) Dimenzioniranje potrebnog broja sanitarnih uređaja provodi se na sljedeći način:
 - za 30 učenika potrebno je osigurati dvije WC-kabine,
 - za 30 učenika potrebno je osigurati jednu WC-kabinu i 1,5 pisoar,
 - za isti broj učenika potrebno je u pretprostoru osigurati jedan umivaonik,
 - potrebno je osigurati jednu WC-kabinu za osobe s invaliditetom.

i) Higijensko-tehnički zahtjevi za prostore srednjih škola

Članak 32.

- (1) Za stvaranje primjerenih uvjeta rada u srednjoj školi potrebno je zadovoljiti higijensko-tehničke zahtjeve koji se odnose na: osvjetljenje, osunčanje, prozračivanje, toplinsku zaštitu, zaštitu od buke i akustiku, grijanje i hlađenje, opskrbu vodom, odvodnju otpadnih voda, električne instalacije, instalacije informatike, zaštitu od požara i zaštitu od provale. Za strukovne škole treba obratiti pozornost na dopremu, skladištenje, odlaganje i odvoz opasnih tvari.
- (2) Prirodno osvjetljenje značajni je psihološki i fiziološki čimbenik radnih uvjeta u školskoj zgradi te je, ovisno o obliku nastave, nužno osigurati primjerenu kvalitetu i jačinu osvjetljenja.
- (3) Kvaliteta prirodnog osvjetljenja u učionici određuje se: orijentacijom učionice, tehničkim sredstvima za raspršenje dnevnog svjetla i kontrolom odblijeska unutarnjih površina. U svim radnim prostorima škole osigurava se zamračenje.
- (4) Učionice trebaju biti optimalno osvjetljene, a ovisno o sadržaju i obliku nastave. Zaštita od izravnog prodiranja sunčevih zraka, kojom se sprječava stvaranje odblijeska i pretjeranog zagrijavanja, mora biti takva da ne smanjuje stvarnu površinu prozora.
- (5) Svi prostori za rad i boravak trebaju se prirodno prozračivati. U nastavnim prostorijama treba osigurati četiri izmjene zraka na sat uz najveću brzinu strujanja zraka 0,2 m/s ili 25 – 30 m³ zraka/h po učeniku.
- (6) U učionicama treba osigurati relativnu vlagu u zraku od 45 do 55%.
- (7) Toplinska zaštita, zaštita od buke i akustika zidnih i stropnih konstrukcija zajedničkih prostora i učionica mora biti prema važećim propisima i standardima. Zaštita od buke i akustika trebaju omogućavati dobru slušnost i razgovijetnost pri govoru, kao i optimalnu jeku pri slušanju glazbe.
- (8) Za grijanje i hlađenje prostora i pripremu tople vode mogu se koristiti sve vrste centralnog sustava.
- (9) U prostorima za rad i boravak zrak mora biti ravnomjerno zagrijavan:
 - u učionicama 20°C,
 - u radionicama od 18 do 20°C,
 - u dvorani za tjelesnu i zdravstvenu kulturu od 16 do 18°C, a u svlačionicama i praonicama od 20 do 22°C,
 - u hodnicima i stubištima 18°C.
- (10) U razdoblju visokih vanjskih temperatura u prostorima škole treba osigurati optimalnu temperaturu, 5°C nižu od vanjske.

Članak 33.

- (1) Opskrba vodom ostvaruje se instalacijom vodovodne mreže sa zdravstveno ispravnom vodom za piće.
- (2) Otpadne vode odводе se kućnom kanalizacijom koja se priključuje na komunalnu kanalizaciju ili na drugi način, prema važećim propisima i standardima.
- (3) Električna instalacija mora biti zaštićena i osigurana. Treba predvidjeti instalacije za TV prijem i instalaciju interneta.
- (4) Zaštita od požara provodi se uporabom odgovarajućih građevnih materijala, definiranjem evakuacijskih putova i izlaza te protupožarnom opremom i signalizacijom.
- (5) Zaštita od provale provodi se uporabom alarma i videonadzora.

Osnovna mjerila za opremu škole

Članak 34.

- (1) Oprema prostora mora odgovarati namjeni prostora i omogućiti realizaciju odgojno-obrazovnog rada s učenicima.
- (2) Oprema i namještaj moraju biti funkcionalni i sigurni, prenosivi, stabilni, od kvalitetnog materijala, po mogućnosti prirodnog, lakog za održavanje, postojanih boja, estetskog izgleda. Sav namještaj treba zadovoljavati ergonomske zahtjeve.
- (3) Nastavna sredstva i pomagala moraju zadovoljiti sve zadaće koje se ostvaruju u školi.

Članak 35.

Oprema prostora škole obuhvaća opremu na razini škole, opremu učionica, specijaliziranih učionica za pripremanje i izvođenje nastave prema pojedinim skupinama nastavnih područja, vrstama obrazovnih programa, posebnim namjenama i ostalo.

Članak 36.

Oprema na razini škole:

- telefonska instalacija, internet, intranet,
- razglasni uređaj sa školskim zvonom,
- školski sat,
- alarmni sustav,
- videonadzor,
- digitalna kamera,
- digitalni fotoaparatus,
- fotokopirni aparat,

- interaktivna ploča,
- oglasna ploča,
- izložbene vitrine i stolovi,
- oprema prema planu i programu škole,
- oprema za videolink.

Članak 37.

(1) Oprema na razini učionice:

- radni stolovi za učenike – dvosjedi,
- radni stolovi za učenike – jednosjedi,
- stolci s naslonom za učenike,
- stol za nastavnika s računalom,
- stolac s naslonom za nastavnika,
- trodijelna školska ploča,
- LCD projektor – stropni s projekcijskim platnom,
- audiolinija,
- zidna ploha za izložbe: ploča s mekom oblogom i magnetna ploča,
- ormari, vitrine i police (pohrana nastavnih sredstva, nastavnih pomagala i priručnog materijala),
- prva pomoć, komplet.

(2) Instalacije:

- umivaonik,
- utičnice za električnu struju od 220 V,
- priključak na antenski razvod,
- priključak na internet i intranet.

(3) Kabinet nastavnika:

- radni stolovi i stolci za nastavnike,
- ormari, vitrine i police za nastavna sredstva i pomagala,
- stol za nastavnika s računalom,
- stol, radna ploha za rad nastavnika s učenicima.

Članak 38.

- (1) Dodatna oprema učionica za nastavu biologije, kemije i fizike:
 - demonstracijski stol sa stolcem s razvodnom pločom za električnu struju i priključkom vode,
 - demonstracijski pokretni stolić,
 - radne površine najmanje duljine 4 m, dubine 60 cm s tri ugrađena praonika,
 - laboratorijski stolci s mogućnošću podešavanja visine,
 - aparat za gašenje požara,
 - viseće vitrine,
 - periodički sustav elemenata.
- (2) Kabinet nastavnika:
 - digestor,
 - ormar za kemikalije s protupožarnom zaštitom,
 - radni stol za pripremu demonstracijskih pokusa,
 - demonstracijski pokretni stolić,
 - hladnjak,
 - stol sa šest stolaca za skupni rad učenika.
- (3) Instalacije:
 - umivaonik i praonik,
 - utičnice za električnu struju od 220 V,
 - priključak na antenski razvod,
 - priključak na internet i intranet.

Članak 39.

- (1) Oprema specijaliziranih učionica za nastavu strukovnih sadržaja:
 - oprema učionica,
 - oprema praktikuma i laboratorija,
 - oprema kabineta,
 - oprema radionica za praktičnu nastavu,
 - oprema za skladišni prostor,
 - oprema za odlaganje otpadnih i opasnih materijala.
- (2) Oprema, instalacije, uređaji, strojevi i namještaj u pojedinom prostoru utvrđuju se planom i programom određenog strukovnog zanimanja.

Članak 40.

- (1) Oprema specijaliziranih učionica za nastavu umjetničkih programa:
 - oprema učionica za pojedinačnu nastavu,
 - oprema učionica za grupnu nastavu (2 – 8 učenika),
 - oprema učionica za skupnu nastavu (razredni odjel 10 – 20 učenika).
- (2) Oprema, namještaj, uređaji, instrumenti i instalacije u pojedinom prostoru utvrđuju se planom i programom određenog umjetničkog zanimanja.
- (3) Oprema dvorana za skupnu nastavu umjetničkih škola:
 - oprema dvorana za koncerte učenika,
 - oprema spremišta za instrumente,
 - oprema plesne dvorane.

Praktična nastava izvan škole

Članak 41.

- (1) Veći dio sati praktične nastave u trogodišnjim programima za obrtnička zanimanja izvodi se izvan škole, u radionicama i poduzećima.
- (2) Prostorni uvjeti za obavljanje redovite djelatnosti iz određenog gospodarskog područja propisani su zakonima i drugim propisima iz područja gospodarstva.
- (3) Radionice i poduzeća u kojima učenici obavljaju praktičnu nastavu kao dio ukupnog obrazovnog procesa za stjecanje zanimanja/kvalifikacije moraju udovoljavati temeljnim kriterijima za ostvarivanje prava na izvođenje određenog obrazovnog programa utvrđenog planom i programom za zanimanje/kvalifikaciju.

Prostori za praktičnu nastavu na otvorenom

Članak 42.

Minimalni uvjeti za izvođenje praktične nastave na otvorenom obuhvaćaju:

- prostor za pripremu vježbi,
- prostor za skladišni dio (alata, uređaja, sirovina, gotovih proizvoda),
- ostali zatvoreni prostori za praktičnu nastavu (staje, vinski podrumi, staklenici, itd),
- prostori za odlaganje otpadnih i opasnih materijala,
- prostor za nastavnika,
- prostor za učeničku garderobu,
- sanitarni čvor.

IV. POSEBNE ODGOJNO-OBRAZOVNE POTREBE U SREDNJEM ŠKOLSTVU

Nacionalne manjine

Članak 43.

- (1) Pripadnici nacionalnih manjina pravo na odgoj i obrazovanje na svom jeziku i pismu ostvaruju sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina (»Narodne novine«, br. 155/02.) i Zakonu o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (»Narodne novine«, br. 51/00.).
- (2) Odgoj i obrazovanje pripadnika nacionalne manjine obavlja se u srednjim školama s nastavom na jeziku i pismu kojim se služe pod uvjetima i na način propisanim posebnim programom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.
- (3) Obrazovanje učenika nacionalnih manjina provodi se na temelju tri modela organiziranja i provođenja nastave i to:
 - *Model A* po kojem se cjelokupna nastava izvodi na jeziku i pismu nacionalne manjine, uz obvezno učenje hrvatskoga jezika prema utvrđenom nastavnom planu i programu. Učenici imaju pravo i obvezu učiti dodatne sadržaje važne za manjinsku zajednicu. Ovaj se model nastave provodi u školi s nastavom na jeziku i pismu nacionalne manjine, ali ga je moguće provoditi i u ustanovama s nastavom na hrvatskom jeziku u posebnim razrednim odjelima ili obrazovnim skupinama s nastavom na jeziku i pismu nacionalne manjine.
 - *Model B* po kojem se nastava izvodi dvojezično. Prirodna se grupa predmeta uči na hrvatskome jeziku, a društvena grupa predmeta na jeziku nacionalne manjine. Nastava se provodi u ustanovi s nastavom na hrvatskom jeziku, ali u posebnim odjelima.
 - *Model C* po kojemu se nastava izvodi na hrvatskom jeziku uz dodatnih dva do pet školskih sati namijenjenih njegovanju jezika i kulture nacionalne manjine. Dodatna satnica u trajanju od pet školskih sati tjedno obuhvaća učenje jezika i književnosti nacionalne manjine, geografije, povijesti, glazbene i likovne umjetnosti.
- (4) Posebni oblici nastave (seminari, ljetne i zimske škole i drugo) organiziraju se za one učenike za koje ne postoji mogućnost organiziranja redovite nastave po modelu A, B ili C. Nadležno ministarstvo sufinancira organiziranje i provođenje posebnih oblika nastave.
- (5) Nastavni plan i program odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalne manjine uz opći dio sadrži i sadržaje u vezi s posebnošću nacionalne manjine, a odnose se na materinski jezik, književnost, povijest, geografiju, likovnu i glazbenu kulturu.
- (6) Materijalne uvjete i prostor za rad školskih ustanova i za izvođenje nastave osigurava osnivač.

Odgaj i obrazovanje u školama s otežanim uvjetima rada

Članak 44.

- (1) Škole s otežanim uvjetima rada jesu: škole na otocima, u brdsko-planinskim i slabo prometno povezanim područjima te škole na područjima od posebne državne skrbi prve skupine.
- (2) Škola na otoku ili u drugom slabo prometno povezanom prostoru može se osnovati s programima osnovne i srednje škole.
- (3) Broj učenika po razrednom odjelu i odgojno-obrazovnoj skupini u srednjoj školi na otoku ili u drugom slabo prometno povezanom prostoru može biti manji od broja predviđenog ovim Standardom za škole na ostalim područjima.
- (4) U srednjoj školi na otoku ili u drugom slabo prometno povezanom prostoru u jednom razrednom odjelu može se kombinirati i više od tri programa zanimanja.
- (5) Status škole s otežanim uvjetima rada utvrđuje se posebnim propisima.

Odgaj i obrazovanje učenika u umjetničkim školama

Članak 45.

- (1) Srednje glazbene, plesne i škole za likovnu umjetnost i dizajn mogu se osnivati i s manjim brojem razrednih odjela od broja predviđenog ovim Standardom za ostale škole o čemu se odlučuje na temelju posebnih propisa.
- (2) Broj učenika u razrednom odjelu i odgojno-obrazovnoj skupini određuje se prema specifičnostima izvođenja nastave.
- (3) U glazbenoj školi nastava se izvodi:
 - pojedinačno za nastavu glazbala, solopjevanja i korepeticije,
 - s 2 do 4 učenika u nastavi partiture, dirigiranja i osnova vokalne tehnike,
 - s 4 do 6 učenika u nastavi harmonije, polifonije, glazbenog folklora, metodike nastave glazbe i rada s dječjim instrumentarijem,
 - s 2 do 8 učenika u nastavi komorne glazbe,
 - u razrednom odjelu s 10 do 15 učenika u nastavi solfeggia, teorije glazbe, povijesti glazbe, glazbenih oblika i poznavanja glazbala,
 - skupno s najmanje 12 do 15 učenika za nastavu orkestra, odnosno najmanje 20 učenika za nastavu zbora.
- (4) U školi za klasični balet nastava se izvodi:
 - pojedinačno za nastavu glazbala,
 - u razrednom odjelu s od 3 do 10 učenika za nastavne predmete određene planom i programom.

- (5) U školi suvremenog plesa nastava se izvodi:
- pojedinačno za nastavu glazbala,
 - grupno s 3 do 5 učenika u nastavi metodike plesne nastave i osnova koreografije,
 - u razrednom odjelu s 8 do 12 učenika za nastavne predmete prema nastavnome planu i programu.
- (6) Trajanje nastavnog sata u pravilu iznosi 45 minuta, osim za izvođenje nastave specifičnih nastavnih predmeta. Prema nastavnom planu i programu Funkcionalne muzičke pedagogije nastavni sat solfeggia, analize glazbenih oblika i dirigiranja traje 60 minuta.
- (7) U umjetničkim školama potrebne su učionice primjerene pojedinačnoj i grupnoj nastavi, nastavi u razrednom odjelu i nastavi skupnog muziciranja.
- (8) Glazbena škola ima dvoranu s oko 80 mjesta za koncerte učenika.
- (9) Plesne škole imaju plesnu dvoranu s oko 100 m² s vibrirajućim podom i ostalom opremom.

Odgoj i obrazovanje darovitih učenika

Članak 46.

- (1) Rad s darovitom djecom provodi se programima različite težine i složenosti (diferencirani nastavni program) u razrednom odjelu ili interesnim grupama, kreativnim i/ili istraživačkim radionicama, putem izbornih programa (grupni ili individualni), u posebnim izvannastavnim aktivnostima, usporednim programima ili omogućavanjem pristupa izvorima specifičnog znanja.
- (2) Broj učenika razrednog odjela u kojemu se nalazi daroviti učenik utvrđuje se odgovarajućom primjenom odredbe članka 4. stavka 4. ovog Standarda.
- (3) Darovitom učeniku škola može za razvoj darovitosti (natjecanja, pripreme, izložbe, nastupi) odobriti dužu odsutnost s nastave od propisane. Obveza je škole prilagoditi učeniku provjeravanje postignuća i ocjenjivanje.

Odgoj i obrazovanje učenika s teškoćama

Članak 47.

- (1) Srednjoškolsko obrazovanje učenika s teškoćama organizira se i izvodi prema:
- redovitom programu uz uporabu specifičnih nastavnih metoda, sredstava i pomagala koji donosi ministar,
 - prilagođenom programu uz uporabu specifičnih nastavnih sredstava i pomagala i/ili uz specifične metode rada koji donosi škola.

- (2) Oprema i didaktička sredstva te druga pomagala u nastavi moraju biti prilagođena vrsti potreba učenika s teškoćama. Mjerila za prostorne uvjete, opremanje i stručne kadrove sastavni su dio planova i programa prema kojima se obrazuju učenici s teškoćama u skladu s vrstama potreba, a sukladno odredbama iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Razredni odjeli učenika s teškoćama, koji se obrazuju po posebnim nastavnim programima mogu imati do deset učenika i to s dva ili iznimno tri srodna programa obrazovanja.
- (4) Srednja škola s pet i više učenika s motoričkim oštećenjima (bez mogućnosti samostalnog kretanja) može imati jednog radnika srednje stručne spreme za pomoć, prijenos i prijevoz.
- (5) Za učenike s oštećenjima jezično-glasovne komunikacije osigurava se prevoditelj znakovnog jezika.

Odgoj i obrazovanje učenika u zdravstvenoj ustanovi i nastava u kući

Članak 48.

- (1) Zdravstvene ustanove koje provode liječenje djece s kroničnim bolestima ili stanjima koja zahtijevaju boravak ili smještaj u tim ustanovama mogu u svom sastavu imati razredne odjele i odgojno-obrazovne grupe sa statusom područnih odjela, a njihov se rad definira sukladno zakonu.
- (2) Za učenike koji zbog većih motoričkih poteškoća ili kroničnih bolesti ne mogu polaziti nastavu u školi, škola organizira instruktivnu nastavu u kući učenika odnosno zdravstvenoj ustanovi ukoliko se učenik nalazi na dužem liječenju uz odobrenje ministarstva nadležnog za obrazovanje.
- (3) Za nastavnike koji ostvaruju odgojno-obrazovni program u zdravstvenim ustanovama potrebno je osigurati posebno stručno usavršavanje sukladno potrebama djece s kojima rade.
- (4) Posebnosti rada u zdravstvenim ustanovama koje provode odgojno-obrazovni rad s učenicima uredit će se posebnim propisima ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja uz suglasnost ministra zdravstva.

V. UČENIČKI DOM

Opće odredbe

Članak 49.

- (1) Učenički su domovi srednjoškolske odgojno-obrazovne ustanove u kojima se u sklopu odgojno-obrazovnog programa za učenike osigurava i primjeren boravak, smještaj i prehrana tijekom pohađanja srednjoškolskog obrazovanja. On nije jednak školi i ima posebnu organizaciju i tehnologiju rada koja se ostvaruje različitim programima rada – temeljnim, posebnim i interesnim (izbornim). U programiranju rada polazi se od humanističko-razvojne

paradigme i individualnih potreba i interesa učenika. Programi rada rezultat su suradničkih odnosa, uzajamnog poštovanja i podržavanja, otvorene humanističke komunikacije i poštovanja osobnosti.

- (2) Odgojno-obrazovni program u učeničkome domu potpora je i pomoć učeniku i roditelju u postizanju što kvalitetnijega ukupnog razvoja i obrazovanja učenika, mladog čovjeka. Program ostvaruju nastavnici-odgajatelji te različiti stručnjaci kao što su pedagozi, psiholozi, zdravstveni radnici i drugi, koje po potrebi u svoj rad s učenicima uključuje učenički dom.

Standard za učeničke domove

Članak 50.

- (1) Ovim Standardom utvrđuju se mjerila za postizanje zadovoljavajuće razine uređenosti srednjeg školstva i učeničkih domova utemeljene na znanstveno-spoznajnim postignućima i u okviru mogućnosti Republike Hrvatske.
- (2) Osobitosti učeničkih domova proistječu iz mjerila za:
 - a) broj odgojno-obrazovnih skupina u učeničkom domu, kao samostalnoj ustanovi,
 - b) broj učenika u odgojno-obrazovnoj skupini,
 - c) broj odgajatelja, stručnih suradnika i ostalih radnika potrebnih za provedbu odgojno-obrazovnog plana i programa i drugih sadržaja i aktivnosti propisanih zakonom i drugim propisima,
 - d) odgojno-obrazovni plan i program,
 - e) prostor i opremu u učeničkome domu,
 - f) posebnih potreba u učeničkim domovima uvjetovanih specifičnim okolnostima (školovanje na otocima, školovanje darovitih učenika i učenika s teškoćama),
 - g) učenički standard (smještaj, prehrana, zdravstvena zaštita).

Članak 51.

Dom optimalne veličine ima najviše 10 odgojno-obrazovnih skupina.

Broj učenika u odgojno-obrazovnoj skupini

Članak 52.

Odgojno-obrazovna skupina ima najmanje 15, a najviše 20 učenika. Odgojno-obrazovna skupina u kojoj su integrirani učenici s *teškoćama ima najviše 15 učenika.*

Odgajatelji

Članak 53.

- (1) Broj odgajatelja utvrđuje se na temelju potrebe neposrednog odgojno-obrazovnog rada, a u skladu s provedbenim propisima koje donosi ministar.
- (2) Odgojno-obrazovni rad u učeničkim domovima može obavljati osoba s visokom stručnom spremom.
- (3) Dom ima noćnog pazitelja s najmanje srednjom stručnom spremom koji isključivo radi u timu s noćnim odgajateljem.
- (4) Učenički dom za ostvarenje dodatnih, izbornih programa može zaposliti i veći broj odgojno-obrazovnih radnika koje financira iz vlastitih sredstava.

Stručni suradnici

Članak 54.

- (1) Svaki učenički dom zapošljava stručne suradnike (pedagog, psiholog).
- (2) Dom do 80 učenika zapošljava jednog stručnog suradnika pedagoga ili psihologa.
- (3) Domovi od 80 do 250 učenika zapošljavaju dva stručna suradnika: pedagoga i psihologa, od kojih jedan obavlja poslove organizatora slobodnog vremena učenika.
- (4) Dom zapošljava stručne suradnike: knjižničara i informatičara. Broj izvršitelja utvrđuje se prema propisanim standardima školske knjižnice i opremljenosti informatičkom opremom.
- (5) Svaki učenički dom ima zdravstvenog voditelja s najmanje višom stručnom spremom.
- (6) Posebne i verificirane odgojno-obrazovne programe u domovima mogu realizirati i vanjski suradnici s primjerenom izobrazbom i stručnom spremom.

Ostali radnici

Članak 55.

- (1) Dom kao samostalna ustanova zapošljava:
 - ravnatelja,
 - tajnika,
 - voditelja računovodstva (računovođu),
 - administrativno-financijskog radnika.
- (2) Dom koji djeluje u sastavu srednje škole zapošljava:
 - administrativnog radnika,
 - voditelja.

- (3) Broj radnika na pomoćno-tehničkim poslovima utvrđuje se na temelju raspoloživog otvorenog i zatvorenog prostora, vrsti grijanja i specifičnih potreba danonoćnog programa u učeničkim domovima.
- (4) Domovi s manje od 80 i više od 300 učenika svoje specifične potrebe rješavaju uz suglasnost nadležnog ministarstva.
- (5) Mjerila za utvrđivanje broja radnika na pomoćno-tehničkim poslovima temelje se na činjenici da dom radi 24 sata x 7 dana tjedno, a jesu:
 - 5.1. broj spremačica utvrđuje se na temelju ukupnog zatvorenog i otvorenog prostora, primjenom normativa do 600 m² u svakoj smjeni,
 - 5.2. svaki dom zapošljava 2 izvršitelja (od 6 do 22 sata), koji mogu biti vratar – telefonist – pazikuća,
 - 5.3. svaki dom zapošljava 2 radnika na poslovima domara, ložača, vozača, kućnog majstora, osiguranja objekta, održavanja – nadzor kotlovnice,
 - 5.4. broj kuharica utvrđuje se na temelju broja obroka koje priređuju učenicima, (jedinična vrijednost po radniku iznosi najmanje 70 obroka dnevno),
 - 5.5. učenički dom zapošljava radnika za pranje, popravak i glačanje rublja (jedan u domu s 50 do 150 učenika i 20 sati tjedno na svakih 50 iznad 150 učenika),
 - 5.6. učenički dom zapošljava ekonomu (skladištara).
- (6) Učenički dom koji ima dodatne djelatnosti ili pruža dodatne usluge učenicima može zaposliti i više radnika koje financira iz vlastitih sredstava.

Odgojno-obrazovni plan i program

Članak 56.

- (1) Odgojno-obrazovni plan i program donosi domski odbor na prijedlog ravnatelja.
- (2) Učenički dom može na zahtjev učenika i roditelja organizirati i fakultativne programe odgoja i obrazovanja koje plaćaju korisnici.
- (3) Izborne aktivnosti koje se nude učenicima u učeničkome domu moraju se provoditi prema programima koje verificira nadležno ministarstvo, a organizira uz suglasnost roditelja. Takve programe u pravilu financiraju roditelji.

Prostorni i tehnički uvjeti

Članak 57.

- (1) Učenički domovi grade se i opremaju prema Standardu, normativima za izgradnju i opremanje prostora učeničkih domova te posebnim propisima bitnim za rad i boravak u prostorima učeničkog doma.

- (2) Učenički dom osigurava prostorne uvjete za stalni boravak učenika i odgojno-obrazovni program. Cjelokupan unutarnji i vanjski prostor doma mora zadovoljavati osnovna ekološka i estetska mjerila.
- (3) Površina potrebnog zemljišta za izgradnju samostalnoga učeničkog doma s dvoranom te formiranje igrališta, prostora za rekreaciju i vrta, zelenih površina i drugog iznosi 30 m² po učeniku. Ukoliko se učenički dom organizira u sklopu škole, površina potrebnog zemljišta iznosi 20 m² po učeniku.
- (4) Zbog sigurnosti učenika te održavanja i čuvanja, vanjski je domski prostor ograđen.

Prostorni uvjeti učeničkog doma

Članak 58.

- (1) Prostori stanovanja, boravka, učenja i provođenja slobodnog vremena u učeničkom domu su:
 - soba učenika sa sanitarnim prostorom,
 - soba za dnevni boravak i učenje,
 - knjižnica i čitaonica,
 - informatička učionica,
 - prostori za učenički klub i slobodne aktivnosti,
 - blagovaonica,
 - dvorana za športske, rekreativne i kulturne aktivnosti s pratećim prostorima.
- (2) Prostori za upravo, organizaciju i koordinaciju rada u učeničkom domu jesu:
 - zbornica,
 - soba ravnatelja,
 - soba tajnika,
 - soba za računovodstvo,
 - arhiv,
 - soba za odgajatelje (za individualni rad),
 - soba stručnog suradnika,
 - soba knjižničara i informatičara,
 - soba zdravstvenog voditelja,
 - soba za informacije i razgovor s roditeljima.
- (3) Gospodarski prostori
 - kuhinja sa spremištem,
 - soba ekonoma,
 - spremišta,
 - sanitarije i garderoba osoblja u kuhinji,
 - praonica i glačaćonica,

- sabirnica prljavog rublja i spremište čistog rublja,
 - kotlovnica za centralno grijanje,
 - radionica kućnog majstora,
 - garderoba i sanitarije tehničkog osoblja,
 - opće gospodarsko spremište,
 - garderoba i sanitarije spremačica,
 - prostor za odlaganje smeća.
- (4) Ostali prostori u učeničkom domu jesu:
- ulaz s vjetrobranom i vratarnicom,
 - komunikacije – hodnici i stubišta,
 - sanitarije uz javne prostore,
 - čajna kuhinja za učenike,
 - prostor za pranje i glačanje za učenike.
- (5) Vanjski prostori u učeničkom domu jesu:
- pješački prilazni put,
 - dvorište i vrt,
 - igrališta za športske i rekreativne aktivnosti,
 - ostale parkovne površine u skladu s mogućnošću lokacije,
 - gospodarsko dvorište,
 - parkiralište.

Članak 59.

- (1) Soba učenika dimenzionira se s 5,5 m² po učeniku. Sanitarni prostor, s tuš-kabinom, WC-om i umivaonikom dimenzionira se posebno, a povezan je sa sobom učenika.
- (2) Soba za dnevni boravak i učenje dimenzionira se s 1,5 m² po učeniku, a može se koristiti za najviše dvije odgojne skupine.
- (3) Knjižnica i čitaonica dimenzionira se s 2,0 m² prostora po učeniku za 10% učenika s time da je najmanja veličina 60 m², zatim 5,5 m² prostora za police s 1 000 knjiga na svakih 100 učenika, s prostorom za knjižničara i katalog knjiga veličine 15 m², te prostorom za informatičku opremu u knjižnici i knjižničnu građu, priručnike i periodiku, ovisno o veličini doma.
- (4) Informatička učionica dimenzionira se s 3,0 – 3,5 m² po računalnom mjestu, a oprema se s 10 umreženih računala i odgovarajućom informatičkom opremom.
- (5) Prostori za učenički klub i slobodne aktivnosti.
- (6) Blagovaonica se dimenzionira s 1,0 m² po učeniku za 50% kapaciteta doma i oprema s potrebnim brojem stolova i stolaca.
- (7) Višenamjenska dvorana veličine 27 x 15 x 6 m s pratećim sadržajima prema potrebama športskih, rekreativnih i kulturnih aktivnosti.

- (8) Prostori za upravo, organizaciju i koordinaciju rada ujedinjuju pedagošku i administrativnu službu doma. Poželjno je da ovi prostori imaju jednostavnu i preglednu vezu s ulaznim prostorom doma.
- (9) Zbornica omogućava pripremu za rad i okupljanje odgajatelja.
- (10) Gospodarski prostori dimenzioniraju se i opremaju prema vrsti i kapacitetu učeničkog doma, načinu opskrbe te osiguranju energetske potrebe.

Članak 60.

- (1) Za stvaranje primjerenih uvjeta rada u učeničkom domu potrebno je zadovoljiti higijensko-tehničke zahtjeve koji se odnose na: osvjetljenje, osunčanost, prozračivanje, toplinsku zaštitu, zaštitu od buke i akustiku, grijanje i hlađenje, opskrbu vodom, odvodnju otpadnih voda, električne instalacije, zaštitu od požara, zaštitu od provale i instalacije informatike.
- (2) Prirodno osvjetljenje je najznačajniji psihološki i fiziološki čimbenik za boravak i rad u učeničkom domu.
- (3) Učeničke sobe trebaju biti optimalno osunčane, ali zaštićene od pretjeranog zagrijavanja.
- (4) Svi prostori za rad, boravak i spavanje trebaju se i prirodno prozračivati.
- (5) Toplinska zaštita, zaštita od buke i akustika zidnih i stropnih konstrukcija zajedničkih prostora učionica moraju biti izvedene prema važećim propisima i standardima.
Zaštita od buke i akustika trebaju omogućavati dobru slušnost i razgovijetnost pri govoru, kao i optimalnu jeku pri slušanju glazbe.
- (6) Za grijanje i hlađenje prostora i pripremu tople vode u učeničkom domu mogu se koristiti sve vrste centralnog sustava.
- (7) Svi prostori učeničkog doma trebaju biti ravnomjerno zagrijavani i to:
 - u svim prostorima za rad i boravak 20°C,
 - u dvorani za tjelesnu i zdravstvenu kulturu 16 – 18°C, a u svlačionicama i praonicama 20 – 22°C,
 - na hodnicima i stubištima 18°C.
- (8) U razdoblju visokih vanjskih temperatura u prostorima učeničkog doma treba osigurati optimalnu temperaturu.
- (9) Opskrba vodom ostvaruje se instalacijom vodovodne mreže sa zdravstveno ispravnom vodom za piće.
- (10) Otpadne vode odvođe se kućnom kanalizacijom koja se priključuje na komunalnu kanalizaciju ili na drugi način, prema posebnim propisima i standardima.
- (11) Električna instalacija mora biti zaštićena i osigurana. Treba osigurati instalacije za TV-prijem, instalaciju interneta i razglas.
- (12) Zaštita od požara provodi se uporabom odgovarajućih građevnih materijala, definiranjem evakuacijskih putova i izlaza te protupožarnom opremom i signalizacijom.
- (13) Zaštita od provale provodi se uporabom alarma i videonadzora.

Članak 61.

- (1) Oprema prostora mora odgovarati namjeni, omogućiti boravak, spavanje i realizaciju odgojno-obrazovnog rada s učenicima.
- (2) Oprema mora biti funkcionalna i sigurna, prenosiva, stabilna, od kvalitetnog materijala, po mogućnosti prirodnog, lakog za održavanje, postojanih boja, estetskog izgleda i primjerenog dobi i ergonomskim zahtjevima.
- (3) Vrste prostora jesu:
 1. Soba učenika za rad, boravak i spavanje, a ima:
 - ležaj, radni stol, radni stolac, zidnu policu i garderobni ormar (po učeniku),
 - sanitarni prostor s tuš-kabinom, WC-om i umivaonikom
 2. Soba za dnevni boravak i učenje za jednu skupinu, a ima:
 - garnituru za sjedenje, radne stolove, radne stolce, police, panoe, TV-prijemnike i ostalu multimedijску opremu.

Članak 62.

Smještaj učenika s teškoćama organizira se i provodi prema standardima i mjerilima koje utvrđuje ministar uz suglasnost ministra nadležnog za poslove zdravstva i socijalne skrbi.

Članak 63.

- (1) Zdravstvena zaštita učenika u učeničkom domu osigurava se na temelju provedbenog propisa koji donosi ministar.
- (2) Preventivnu i kurativnu zdravstvenu zaštitu učenika u učeničkom domu provode nadležni školski liječnici koje imenuje ministar za poslove zdravstva na prijedlog nadležnoga stručnog tima.
- (3) Za provođenje zdravstvene zaštite osigurava se prostor sa sanitarnim čvorom.
- (4) Svaki učenički dom dužan je osigurati prehranu za svoje korisnike prema posebnom propisu koji donosi ministar.
- (5) Prehrana za učenike sastoji se od najmanje tri obroka koji pokrivaju ukupne dnevne energetske potrebe.
- (6) Tročlano domsko Povjerenstvo, u čijem je sastavu i nadležni školski liječnik ili medicinska sestra, odlučuje o sastavu i vrsti obroka na temelju stručno usuglašanih stajališta o prehrani školske djece i posebnih zakona i drugih propisa.
- (7) Tjedni jelovnik objavljuje se na oglasnoj ploči doma.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 64.

- (1) Prostorni i tehnički uvjeti utvrđeni ovim Standardom primjenjuju se na srednjoškolske ustanove koje će se graditi i opremiti od dana stupanja na snagu ovoga Standarda.
- (2) Postojeći fond zgrada i opreme za srednjoškolski sustav odgoja i obrazovanja usklađivat će se sa ovim Standardom prema odluci Vlade Republike Hrvatske o dinamici provedbe ovoga Standarda.

Članak 65.

Sredstva za postizanje uvjeta propisanih ovim Standardom osiguravaju se iz državnog proračuna, proračuna osnivača, proračuna lokalnih zajednica te donatora.

Članak 66.

- (1) Standard će se provoditi postupno.
- (2) Akcijskim planom mjera za tekuću godinu Vlada Republike Hrvatske jednom godišnje utvrđuje dinamiku provedbe ovog Standarda prema raspoloživim sredstvima, sukladno Koeficijentu izvodljivosti koji je u prilogu i čini sastavni dio Standarda.
- (3) Nadzor nad provedbom mjera Standarda i izrada ukupnog godišnjeg izvješća u nadležnosti je Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.
- (4) Godišnje izvješće o provedbi Standarda nadležno ministarstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske, a Vlada Republike Hrvatske godišnje izvješće podnosi Hrvatskom saboru.

Članak 67.

Sukladno ovlastima utvrđenim ovim Standardom provedbene propise donijet će ministar u roku od 6 mjeseci od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 68.

Ovaj Standard stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredaba članka 45. koji stupa na snagu 1. siječnja 2010. godine te odredbe članka 13. stavka 1. koja stupa na snagu 1. siječnja 2018. godine, odredaba članka 4. stavka 1., članka 19. do 42. i članka 57. do 61., koje stupaju na snagu 1. siječnja 2023. godine.

PRILOG

KOEFICIJENT IZVODLJIVOSTI DRŽAVNOGA PEDAGOŠKOG STANDARDA

- (1) Koeficijent izvodljivosti ovoga Standarda oznaka je postupnih rokova, do završno 2022. godine, u kojima će se pojedini standard postići:

$K_i = 0$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '0' stupaju na snagu odmah po donošenju ovoga Standarda i normativa.

$K_i = 1$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '1' moraju se postići u roku od tri godine, po donošenju ovoga Standarda i normativa, odnosno do kraja 2010. godine.

$K_i = 2$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '2' moraju se postići u roku od pet godina, po donošenju ovoga Standarda i normativa, odnosno do kraja 2012. godine.

$K_i = 3$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '3' moraju se postići u roku od deset godina, po donošenju ovoga Standarda i normativa, odnosno do kraja 2017. godine.

$K_i = 4$ = Svi standardi označeni koeficijentom izvodljivosti '4' moraju se postići u roku od petnaest godina, po donošenju ovoga Standarda i normativa, odnosno do kraja 2022. godine.

$K_i = 0^*$ odnosno $K_i = 1^*$ odnosno $K_i = 2^*$ odnosno $K_i = 3^*$ odnosno $K_i = 4^*$ = Svi standardi označeni određenim koeficijentom izvodljivosti sa * postižu se u rokovima koje označavaju, ali prethodno moraju biti utvrđeni mrežom škola u suradnji s lokalnom samoupravom.

Standardi utvrđeni mjerilima iz ovoga Standarda realizirat će se prema sljedećim koeficijentima izvodljivosti:

KOEFICIJENTI IZVODLJIVOSTI PEDAGOŠKIH STANDARDA (obveze koje su utvrđene u tekstu Državnog pedagoškog standarda srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja)	K₁
Najviše 28 učenika u redovitom razrednom odjelu – počevši od prvih razreda srednje škole (članak 4. stavak 1.)	0
Optimalna škola s 24 učenika u razrednom odjelu koja radi u jednoj smjeni (članak 4. stavak 1.)	4
Rad srednje škole u jednoj smjeni (članak 13. stavak 1.)	3
Najveći broj učenika s teškoćama u redovitom razrednom odjelu (članak 4. stavak 4.)	0
Broj učenika u odgojno-obrazovnim skupinama u učeničkome domu (članak 51. i 52.)	0
Broj učenika u odgojno-obrazovnim skupinama (članak 5.)	0
Stručno-razvojna služba u učeničkom domu (članak 54.)	0
Stručno-razvojna služba škole (članak 11.)	0
Stručnjak za održavanje računala i informatičke opreme (članak 8. stavak 4.)	0
Mjerila za prostor i opremu u srednjoj školi (članci od 19. do 42.) – za nove škole	0
Mjerila za prostor i opremu u srednjoj školi (članci od 19. do 42.) – za dogradnju i rekonstrukciju postojećih škola	4
Mjerila za prostor i opremu učeničkog doma (članci od 57. do 61.) – za nove domove	0
Mjerila za prostor i opremu učeničkog doma (članci od 57. do 61.) – za dogradnju i rekonstrukciju postojećih učeničkih domova	4
Mjerila za škole s otežanim uvjetima rada (članak 4. stavak 3.)	0
Odgoj i obrazovanje učenika u umjetničkim školama (članak 45.)	1
Odgoj i obrazovanje učenika na jeziku i pismu nacionalnih manjina (članak 43.)	0
Odgoj i obrazovanje učenika na otocima i drugim prometno izdvojenim područjima (članak 44.)	0
Odgoj i obrazovanje darovitih učenika (članak 46.)	0
Odgoj i obrazovanje učenika s teškoćama (članak 47.)	0
Odgoj i obrazovanje učenika koji boluju od kroničnih bolesti (članak 48.)	0
Udžbenici (članak 16.)	0
Znanstvena i druga istraživanja u školi (članak 18.)	0

(2) Krajnji je rok za usklađivanje sustava srednjeg školstva sa Standardom 2022. godina.

